Il-Parlament Ewropew
Direttorat Ġenerali għall-Politiki Interni
Direttorat għall-Politiki Strutturali u ta' Koeżjoni

Riċerka għall-Kumitat CULT (Kultura u Edukazzjoni)

Strateġija Ewropea għall-Multilingwiżmu: benefiċċji u spejjeż.

(disponibbli bl-Ingliż
http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/573460/IPOL_STU(2016)573460_EN.pdf)

Direttorat Ġenerali għall-Politiki Interni
Dipartiment tal-Politika B: politiki strutturali u ta' koeżjoni
Kultura u edukazzjoni

Riċerka għall-Kummissjoni CULT — Strateġija Ewropea għall-Multilingwiżmu: benefiċċji u spejjeż.

Dan id-dokument intalab mill-Kummissjoni tal-Parlament Ewropew dwar il-Kultura u l-Edukazzjoni.

Awtur(i):
Michele Gazzola, Grupp ta' Riċerka fil-Lingwi u l-Ekonomija (il-Grupp "REAL"), id-Dipartiment tal-Istudji tal-Ekuzzjoni ta' Humboldt-Universität zu Berlin, u l-Istitut għall-Istudji Etniċi, Ljubljana, is-Slovenja.

Amministratur responsabbli:
Amministratur tar-Riċerka Parlamentari: Miklós Györffi
Għajnuna għall-proġett u l-pubblikazzjoni: Jeanette Bell
Dipartiment tal-Politika B: Il-politiki strutturali u ta' koeżjoni tal-Parlament Ewropew
B-1047 Brussell
E-mail: poldep-cohesion@europarl.europa.eu

Verżjonijiet lingwistiċi: l-Oriġinali EN

Dwar l-editur:
Biex tikkuntattja lid-dipartiment tal-politika jew tabbona għan-newsletter ta' kull xahar tagħha, ikteb lil: poldep-cohesion@europarl.europa.eu

Il-manuskritt tlesta f'Ottubru 2016. © L-Unjoni Ewropea, 2016

Verżjoni stampata oriġinali: ISBN 978–92–823–9557–8 doi: 10.2861/437739 QA-02–16–689-EN-C
PDF oriġinali ISBN 978–92–823–9558–5 doi: 10.2861/491411 QA-02–16–689-EN-N

Id-dokument oriġinali huwa disponibbli fuq l-internet fuq:
http://www.europarl.europa.eu/supporting-analyses

Eŭropo
Demokratio
Esperanto

Traduzzjoni bil-Franċiż ta' Pierre Dieumegard
għall-Ewropa-Demokrazija-Esperanto

Din it-traduzzjoni ma saritx minn tradutturi li huma kwalifikati u ffinanzjati mill-Unjoni Ewropea. Jista' (probabbilment) ikun fih żbalji, iżda għandu wkoll xi spjegazzjonijiet addizzjonali biex jiffaċilita l-fehim mill-qarrejja Franċiżi, b'mod partikolari l-Franċiż.

Hija għandha l-għan li tippermetti aktar ċittadini u residenti tal-Unjoni Ewropea biex jifhmu d-dokumenti prodotti mill-Unjoni Ewropea (u ffinanzjati mill-kontribuzzjonijiet tagħhom).
Hija turija tal-ħtieġa għall-multilingwiżmu fl-Unjoni Ewropea: mingħajr traduzzjonijiet, parti kbira tal-popolazzjoni hija eskluża mid-dibattitu.
Għal traduzzjonijiet affidabbli, il-lingwa internazzjonali Esperanto tkun utli ħafna minħabba s-sempliċità, ir-regolarità u l-preċiżjoni tagħha.

Fuq l-Internet:
Il-Federazzjoni Ewropea-Demokratio-Esperanto: http://e-d-e.org/ jew http://demokratio.eu
Ewropa-Demokrazija-Esperanto (Franza): http://e-d-e.en/ contact@e-d-e.fr

Jekk jogħġbok innota:
Il-fehmiet espressi f'dan id-dokument jaqgħu taħt ir-responsabbiltà unika tal-awtur u mhux neċessarjament jirrappreżentaw il-pożizzjoni uffiċjali tal-Parlament Ewropew.
Ir-riproduzzjoni u t-traduzzjoni għal skopijiet mhux kummerċjali huma permessi, sakemm is-sors ikun indikat, il-pubblikatur jiġi infurmat u l-pubblikatur ikun irċieva kopja.

Sommarju:
Dan ir-rapport jippreżenta d-diversi riżultati tar-riċerka fl-ekonomija lingwistika li tindirizza l-vantaġġi u l-iżvantaġġi tal-multilingwiżmu fl-ekonomija, is-soċjetà u l-istituzzjonijiet tal-Unjoni Ewropea. Dawn ir-riżultati jipprovdu stampa ġenerali, għalkemm ovvjament limitata, tal-ħtiġijiet ta' politika lingwistika fl-ambjent multilingwi Ewropew attwali. Minn din il-perspettiva, aħna nivvalutaw ir-rilevanza tal-objettivi ġenerali u r-rakkomandazzjonijiet tal-Istrateġija Ewropea għall-Multilingwiżmu (EMS). Barra minn hekk, aħna niġbru fil-qosor l-evidenza disponibbli tal-miżuri u l-azzjonijiet meħuda mill - Kummissjonibiex timplimenta t-TES, u fejn possibbli nippreżentaw data dwar il-vantaġġi u l-iżvantaġġi tagħhom.

Tabella ta' Kontenut

1 MES u l-politika tal-UE dwar il-lingwa 9
1.1 L-għanijiet tal-MES 9
1.2 Definizzjoni tal-ispejjeż, il-benefiċċji u r-rilevanza tat-TES 13
2 Il-kuntest multilingwi Ewropew 18
2.1 Ekonomija multilingwali 19
2.1.1 Il-ħiliet lingwistiċi bħala forma ta' kapital uman 19
2.1.1.1 Differenzi fl-introjtu 19
2.1.1.2 Rati ta' Prestazzjoni Soċjali 22
2.1.1.3 Impjegabbiltà 22
2.1.2 Il-kontribut tal-lingwi għall-PDG u l-kummerċ 23
2.1.3 Il-politika lingwistika u l-innovazzjoni 24
2.2 Soċjetà multilingwi 25
2.2.1 Il-mobilità, l-inklużjoni u l-formula "Lingwa omm + 2" 26
2.2.2 L-integrazzjoni tal-migranti 32
2.3 Istituzzjonijiet multilingwi 32
2.3.1 L-effikaċja u l-ġustizzja tar-reġim lingwistiku tal-UE 32
2.3.2 Il-multilingwiżmu Ewropew wara l-Brexit 36
3 Implimentazzjoni tal-MES 38
3.1 Il-koeżjoni soċjali, id-djalogu interkulturali u l-integrazzjoni Ewropea 39
3.2 It-tagħlim tal-lingwi tul il-ħajja 40
3.3 Impjegabbiltà u Kompetittività 43
3.4 Il-promozzjoni tad-diversità lingwistika permezz tat-traduzzjoni 45
3.5 Id-dimensjoni esterna tal-multilingwiżmu 47
4 Konklużjonijiet 51
5 Referenzi 55
6 Annessi 61
6.1 Il-livelli tal-edukazzjoni skont l-ISCED/ISCED 2011 61
6.2 Korrispondenti bejn il-livelli ISCED 2011 u l-ISCED 1997 61
6.3 Il-ħiliet bl-Ingliż fost iċ-ċittadini tal-UE ta' 15-il sena u aktar, 2012 62
6.4 Rati ta' Esklużjoni Lingwistiċi f'25 pajjiż tal-UE, Residenti ta' bejn il-25 u l-64 sena, 2013 63

Lista ta' abbrevjazzjonijiet:

AES Stħarriġ dwar l-Edukazzjoni tal-Adulti = Stħarriġ dwar l-Edukazzjoni tal-Adulti
ADR Rata assoluta (lingwistika) ta' tneħħija tad-drittijiet tal-vot =Rata assoluta ta' esklużjoni tad -drittijiet tal-lingwa
Criti Istitut tar-Riċerka tal-Karibew għat-Traduzzjoni u l-Interpretazzjoni = Istitut tar-Riċerka dwar it-Traduzzjoni u l-Interpretazzjoni tal-Karibew
CEFR Qafas Komuni ta' Referenza għal-Lingwi = Qafas Komuni ta' Referenza għal-Lingwi (Ewropew)
Korsijiet Intensivi tal-Lingwa EILC Erasmus = Korsijiet Intensivi tal-Lingwa Erasmus
EMCI Masters Ewropej fl-Interpretazzjoni tal-Konferenzi = Master Ewropew fl-Interpretazzjoni tal-Konferenzi
EMT Master Ewropew fit-Traduzzjoni = Master Ewropew fit-Traduzzjoni
EPC Konvenzjoni Ewropea dwar il-Privattivi = Konvenzjoni Ewropea dwar il-Privattivi
EPO Uffiċċju Ewropew tal-Privattivi = Uffiċċju Ewropew tal-Privattivi
Fond Soċjali Ewropew tal-FSE = Fond Soċjali Ewropew
Strateġija Ewropea tal-MES għall-Multilingwiżmu = Strateġija Ewropea għall-Multilingwiżmu
Servizz Volontarju Ewropew tal-EVS = Servizz Volontarju Ewropew
Is-7 Programm Kwadru għar-riċerka u l-iżvilupp teknoloġiku = Is-7 Programm Qafas għar-Riċerka u l-Iżvilupp Teknoloġiku
Laqgħa Annwali Internazzjonali IAMLADP dwar l-Arranġamenti tal-Lingwi,
Dokumentazzjoni u Pubblikazzjonijiet = Laqgħa Internazzjonali Annwali dwar l-Arranġamenti Lingwistiċi
IATE Terminoloġija Interattiva għall-Ewropa = Terminoloġija Interattiva għall-Ewropa
Drittijiet tal-Proprjetà Intellettwali tal-IPR = Drittijiet tal-Proprjetà Intellettwali
ISCED Klassifikazzjoni Standard Internazzjonali tal-Edukazzjoni = Tip ta' Klassifikazzjoni Internazzjonali tal-Edukazzjoni (ISCED)
LILAMA Politika Lingwistika għas-Suq tax-Xogħol = Politika Lingwistika għas-Suq tax-Xogħol
Pjattaforma tal-internet tal-industrija tal-Lingwa LindWeb: pjattaforma Web tal-Industrija tal-Lingwi
Programm ta' Tagħlim Tul il-Ħajja tal-LLP = Programm ta' Tagħlim Tul il-Ħajja
Politika LPP dwar il-Lingwi u l-Ippjanar tal-Politika u l-Ippjanar tal-Lingwi
OLS Appoġġ Lingwistiku Online = Appoġġ Lingwistiku Online
MT@EC Traduzzjoni awtomatika għall-amministrazzjonijiet pubbliċi = traduzzjoni awtomatika għall-amministrazzjonijiet pubbliċi
Pimlico Promozzjoni, Implimentazzjoni, Immappjar Lingwa u Strateġiji ta' Komunikazzjoni Interkulturali f'Organizzazzjonijiet u Kumpaniji = Promozzjoni, implimentazzjoni, immappjar ta' strateġiji ta' komunikazzjoni lingwistika u interkulturali fl-organizzazzjonijiet u n-negozji
RDR Rata ta' tneħħija tad-drittijiet għall-votrelattiva (lingwistika) = Rata relattiva ta' drittijiet esklussivi(lingwistika)
SMEs Żgħar u ta' Daqs Medju = Intrapriżi Żgħar u ta' Daqs Medju (SMEs)
Tagħlim tal-Lingwi b'Orjentazzjoni Vokazzjonali = tagħlim tal-lingwi b'orjentazzjoni vokazzjonali
VTS Visiting Translator Scheme = programm ta' traduttur mistieden.

Indiċi tat-tabelli

Tabella 1: id-differenzjali tad-dħul fl-Isvizzera (irġiel). Perċentwali ta' riżultati 20
Tabella 2: premjijiet għall-ħiliet lingwistiċi f'pajjiżi Ewropej differenti. Perċentwali ta' riżultati

21
Tabella 3: Rata soċjali ta 'ritorn fuq it-tagħlim tal-lingwa barranija fl-Isvizzera (irġiel) 22
Tabella 4: Ċittadini Ewropej li jiddikjaraw lilhom infushom kapaċi jagħmlu konverżazzjoni f'mill-inqas żewġ lingwi għajr il-lingwa materna tagħhom. Perċentwali ta' riżultati 27
Tabella 5: ir-rata ta' esklużjoni lingwistika fl-UE. Perċentwali ta' riżultati 34
Tabella 6: ir-rata ta' esklużjoni lingwistika fl-UE wara l-Brexit. Perċentwali ta' riżultati. 37
Tabella 7: Sommarju tal-attivitajiet tal-Kummissjoni Ewropea għall-implimentazzjoni tal-MES 49

Indiċi ta' illustrazzjonijiet

Illustrazzjoni 1: Kriterji ta' evalwazzjoni u ċiklu ta' politika 15
Illustrazzjoni 2: perċentwal ta' studenti li jitgħallmu mill-inqas żewġ lingwi barranin fl-UE, 2000–2010 (sors: Il-Kummissjoni Ewropea, 2012c:39) 28
Illustrazzjoni 3: perċentwal ta' studenti li jitgħallmu l-Ingliż, il-Franċiż u l-Ġermaniż fl-ISCED livell 3 (edukazzjoni sekondarja għolja ġenerali = skola sekondarja għolja), 2005–2010, sors: Il-Kummissjoni Ewropea (2012 c: 40) 30

Sommarju ġenerali

Sfond u għanijiet:

L-Istrateġija Ewropea għall-Multilingwiżmu (MES) għandha tliet għanijiet soċjoekonomiċi ġenerali: il-promozzjoni tal-mobilità tax-xogħol fis-Suq Uniku, l-impjegabbiltà u t-tkabbir fl-Ewropa, it-tisħiħ tal-koeżjoni soċjali, l-integrazzjoni tal-migranti fid-djalogu interkulturali, u l-ġestjoni tal-komunikazzjoni multilingwi b'mod effettiv u inklużiv f'demokrazija supranazzjonali. Il-promozzjoni tat-tagħlim tal-lingwi tul il-ħajja u l-appoġġ għat-traduzzjoni u l-interpretazzjoni huma modi biex jintlaħqu dawn l-għanijiet. Dan ir-rapport jipprovdi valutazzjoni ġenerali tar-rilevanza tat-TES. Aħna neżaminaw ir-relazzjoni bejn l-objettivi tal-istrateġija u l-problemi li l-MES suppost issolvi.
Tali evalwazzjoni ssir fid-dawl tar-riżultati empiriċi u teoretiċi tal-letteratura akkademika fl-ekonomija lingwistika. Dawn ir-riżultati jipprovdu stampa ġenerali iżda limitata tal-ħtiġijiet tal-politika tal-lingwa fl-ambjent multilingwi Ewropew attwali. Fir-rigward ta' dan il-kuntest, aħna nivvalutaw ir-rilevanza tal-objettivi ġenerali u r-rakkomandazzjonijiet tal-MES. Jekk politika ma tkunx rilevanti, x'aktarx li ma ġġibx benefiċċji lis-soċjetà. Fl-aħħar nett, dan ir-rapport jiddiskuti l-azzjonijiet tal-Kummissjoni biex timplimenta t-TES. Ir-rapport jiġbor fil-qosor l-evidenza disponibbli għal azzjonijiet bħal dawn u, fejn possibbli, nippreżentaw data dwar il-vantaġġi u l-iżvantaġġi tagħhom. Din id-diskussjoni tenfasizza l-objettivi li potenzjalment jistgħu jeħtieġu aktar appoġġ, u t-tip ta' data u informazzjoni meħtieġa biex jitjieb il-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-MES.

Riżultati:

L-ewwel għan ġenerali tal-MES huwa li jippromwovi l-mobilità tax-xogħol fis-Suq Uniku, l-impjegabbiltà u t-tkabbir fl-Ewropa. Ir-riċerka empirika f'pajjiżi differenti turi li l-ħiliet fil-lingwi barranin iġibu magħhom benefiċċji ekonomiċi għall-individwi f'termini ta' differenzi pożittivi fid-dħul. Ħiliet lingwistiċi tajbin ħafna huma ppremjati b'mod aktar ċar minn ħiliet lingwistiċi limitati. L-Ingliż għandu valur ekonomiku mhux ikkontestat fis-suq tax-xogħol Ewropew, iżda mhuwiex l-uniku vantaġġ lingwistiku li wieħed jinvesti fih; F'xi kuntesti, il-ħiliet f'lingwi oħra jistgħu jiġu ppremjati aħjar mill-Ingliż. Dan juri l-importanza tat-tagħlim f'aktar minn lingwa barranija waħda, skont ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kunsill Ewropew miġbura fil-qosor fil-formula "ilsien omm + żewġ lingwi barranin" (MT+ 2 = LM+ 2). Rati pożittivi ta' profittabbiltà soċjali fit-tagħlim tal-lingwi barranin juru li t-tagħlim tal-lingwi huwa investiment siewi għas-soċjetà kollha kemm hi. Għalkemm l-importanza tal-ħiliet tal-lingwi barranin għall-impjegabbiltà hija enfasizzata f'dokumenti differenti tal-UE, l-evidenza empirika li tappoġġja din l-affermazzjoni għadha prematura. Xi studji juru li l-ħiliet lingwistiċi jikkontribwixxu għall-Prodott Domestiku Gross (PDG), iżda sfortunatament l-ebda wieħed minn dawn l-istudji ma jikkonċerna l-pajjiżi tal-UE. Il-profiċjenza fil-lingwa/i tal-pajjiż ospitanti għandha effett pożittiv fuq id-dħul mix-xogħol u l-impjegabbiltà tal-migranti. Il-preżenza ta' lingwa komuni waħda jew aktar iżżid bil-kbir il-flussi kummerċjali bejn il-pajjiżi. Fir-rigward tar-relazzjoni bejn l-innovazzjoni lingwistika u teknoloġika, intwera li l-politika lingwistika għandha impatt fuq it-tqassim tal-ispejjeż imġarrba minn kumpaniji innovattivi fil-protezzjoni tad-drittijiet tal-proprjetà intellettwali, b'mod partikolari mill-privattivi.

L-appoġġ għat-tagħlim tal-lingwi għall-promozzjoni tal-mobbiltà intra-Ewropea u għall-promozzjoni tal-inklużjoni fil-pajjiż ospitanti huwa għan tal-MES. L-evidenza empirika tikkonferma l-affermazzjoni li t-tagħlim tal-lingwi jiffaċilita l-mobilità. Id-diskors tal-lingwa ta' pajjiż ospitanti jżid il-migrazzjoni lejn dak il-pajjiż kważi b'ħamsa. Barra minn hekk, it-tagħlim tal-lingwa uffiċjali tal-pajjiż ospitanti jista' jiffaċilita l-inklużjoni. Madankollu, il-ħiliet

tajbin u tajbin ħafna fil-lingwi barranin għadhom mhumiex in-norma fl-UE. Kwart biss taċ-ċittadini Ewropej jgħidu li jistgħu jitkellmu mill-inqas żewġ lingwi barranin. Dan il-perċentwal baqa' prattikament kostanti bejn l-2001 u l-2012. Il-faċilità bl-Ingliż mhijiex "għarfien bażiku" universali fl-Ewropa: 7 % biss taċ-ċittadini Ewropej jiddikjaraw il-kapaċità tagħhom li jitkellmu l-Ingliż bħala lingwa barranija f'livell tajjeb ħafna. Il-livelli intermedji u elementari huma bil-bosta aktar mifruxa. B'mod ġenerali, politika lingwistika bbażata fuq il-formula LM+ 2 jew fuq il-promozzjoni ta' lingwa waħda għall-vetturi ma tistax issolvi t-tensjoni bejn il-mobbiltà u l-inklużjoni minħabba li ma tindirizzax b'mod adegwat il-problema tal-imprevedibbiltà tal-possibbiltajiet ta' mobilità tal-individwi. Jistgħu jkunu meħtieġa aktar miżuri fil-livell Ewropew u nazzjonali biex jippromwovu u jiffaċilitaw il-mobbiltà u l-inklużjoni. It-tagħlim ta' lingwa qabel is-safar u/jew immedjatament wara l-wasla fil-pajjiż ospitanti għandu jsir aktar aċċessibbli u irħas. Il-forniment ta' servizzi pubbliċi u forom amministrattivi aktar multilingwi f'diversi lingwi għandu jiġi appoġġjat. Dan jenfasizza l-importanza tat-traduzzjoni u l-interpretazzjoni fil-ġestjoni tal-komunikazzjoni multilingwi fl-Ewropa.

It-tielet għan ġenerali tal-MES huwa li jippromwovi l-multilingwiżmu fl-istituzzjonijiet tal-UE. Il-multilingwiżmu huwa l-aktar reġim lingwistiku effettiv għat-trażmissjoni tal-informazzjoni liċ-ċittadini tal-UE. Il-perċentwal ta' persuni li jkunu esklużi kieku l-Ingliż kien l-unika lingwa uffiċjali fl-UE jkun fil-medda ta' 45 % sa 80 % skont l-indikaturi u d-data użati. Politika trilingwi bbażata fuq l-Ingliż, il-Franċiż u l-Ġermaniż teskludi 26–50 % tar-residenti adulti tal-UE. Il-perċentwal ta' persuni esklużi huwa ogħla b'mod sinifikanti fin-Nofsinhar u fil-Lvant tal-Ewropa. Barra minn hekk, l-individwi ekonomikament u soċjalment żvantaġġati għandhom tendenza li jkunu inqas probabbli li jitkellmu lingwi barranin u għalhekk jirriskjaw li jiġu affettwati jekk l-UE ma tibqax tuża l-lingwa materna tagħhom jew il-lingwa tal-edukazzjoni primarja tagħhom. Minn din il-perspettiva, il-multilingwiżmu jikkontribwixxi għall-koeżjoni soċjali. Ta' min jinnota li mhux biss tnaqqis ġenerali fin-numru ta' lingwi li jwassal għall-esklużjoni; anke t-tnaqqis tal-oqsma attwali tal-użu tal-lingwa uffiċjali għandu effetti simili (eż. fil-paġni tal-internet tal-Kummissjoni Ewropea). Ir-rati ta' esklużjoni lingwistika assoċjati mal-politika monolingwi u/jew trilingwi se jiżdiedu wara l-ħruġ tar-Renju Unit mill-UE. Dan jenfasizza l-importanza ta' approċċ multilingwi għall-komunikazzjoni esterna tal-UE.

Biex nikkonkludu dwar dan il-punt, it-tliet għanijiet stabbiliti fl-MES huma xierqa b'mod ċar għaliex huma konsistenti mal-problemi li l-istrateġija hija mistennija li tiffaċċja. Għalhekk, l-MES għandu jġib diversi benefiċċji għaċ-ċittadini tal-UE u għall-ekonomija Ewropea. Jista' jsir aktar biex tittaffa t-tensjoni bejn il-mobilità u l-inklużjoni.

It-tieni parti ta' dan ir-rapport tanalizza l-miżuri adottati mill-Kummissjoni biex timplimenta t-TES. Hemm tliet tipi ta' miżuri bħal dawn. L-ewwel wieħed huwa li tinġabar data utli ħafna dwar il-ħiliet ta' lingwi barranin tal-istudenti (eż. l-ewwel stħarriġ Ewropew dwar il-ħiliet lingwistiċi) u data dwar il-ħiliet lingwistiċi għall-adulti (eż. stħarriġ tal-Ewrobarometru u stħarriġ dwar l-edukazzjoni tal-adulti). It-tieni sett ta' inizjattivi huwa l-pubblikazzjoni ta' dokumenti, websajts u rapporti mmirati biex iżidu l-għarfien tal-benefiċċji tad-diversità lingwistika u t-tagħlim tal-lingwi fis-soċjetà u fl-ekonomija. Madankollu, in-nuqqas ta' indikaturi espliċiti tal-eżitu jżommna milli nivvalutaw l-effetti finali u l-ambitu ta' dawn l-inizjattivi. It-tielet tip ta' miżuri jikkonsisti f'appoġġ finanzjarju dirett għat-tagħlim tal-lingwi permezz tal-Programm ta' Tagħlim Tul il-Ħajja u l-Fond Soċjali Ewropew. Il-Programm ta' Tagħlim Tul il-Ħajja ffinanzja diversi proġetti li jittrattaw it-tagħlim tal-lingwi, iżda n-nuqqas ta' indikaturi ċari tal-eżitu ma jippermettix valutazzjoni tal-effettività u l-kosteffettività ta'

dawn il-proġetti. Il-Fond Soċjali Ewropew intuża għat-taħriġ lingwistiku mmirat lejn it-titjib tal-impjegabbiltà u l-integrazzjoni tal-immigranti, iżda ma ġie ppubblikat l-ebda kalkolu preċiż li jikkwantifika l-ammont ta' finanzjament investit għal dan il-għan u jistma l-effetti miksuba. Ftit ittieħdu inizjattivi għall-promozzjoni tad-dimensjoni esterna tal-multilingwiżmu.

B'mod ġenerali, l-informazzjoni dwar l-ispejjeż u l-effettività tal-programmi u l-azzjoni tal-UE għall-konformità mal-MES mhijiex kompluta. L-indikaturi għall-valutazzjoni tar-riżultati tal-politika tal-lingwa għandhom jiġu definiti b'mod aktar espliċitu. Għandha tingħata aktar attenzjoni lill-evalwazzjoni tal-effetti finali tal-programmi mmirati lejn it-titjib tal-ħiliet lingwistiċi tal-istudenti u l-adulti. Għandha tingħata attenzjoni kbira lill-koerenza bejn l-MES u politiki oħra tal-UE li jista' jkollhom impatt fuq id-diversità lingwistika u l-applikazzjoni tal-formula LM+ 2, b'mod partikolari fl-edukazzjoni għolja.

1 L-MES u l-Politika tal-UE dwar il-Lingwi

RiżultatiEwlenin:

- Il-"Golden Age" tal-multilingwiżmu kien il-perjodu 2007–2010. Wara l-2014, il-multilingwiżmu ma kienx wieħed mill-prijoritajiet tal-Kummissjoni.
- In-nuqqas ta' attenzjoni attwali għall-multilingwiżmu mhuwiex ġustifikat.
- L-Istrateġija Ewropea għall-Multilingwiżmu (ESMS) għandha tliet għanijiet soċjoekonomiċi ewlenin: 1) it-tisħiħ tal-koeżjoni soċjali, l-integrazzjoni tal-migranti u d-djalogu interkulturali, 2) il-promozzjoni tal-mobbiltà tal-forza tax-xogħol fis-Suq Uniku, l-impjegabbiltà u t-tkabbir fl-Ewropa, 3) il-ġestjoni tal-komunikazzjoni multilingwi b'demokrazija supranazzjonali b'mod effettiv u inkluživ.
- Il-promozzjoni tat-tagħlim tal-lingwi tul il-ħajja u l-appoġġ għat-traduzzjoni u l-interpretazzjoni huma għanijiet operattivi biex jintlaħqu l-għanijiet ġenerali.

1.1 Għanijiet tal-MES

Ir-Riżoluzzjoni tal-Kunsill Ewropew dwar Strateġija Ewropea għall-Multilingwiżmu SEM (Kunsill tal-Unjoni Ewropea 2008 b) hija wieħed mid-dokumenti ppubblikati mill-UE li jittrattaw il-politika lingwistika Ewropea ġenerali. Għalhekk, it-TES ma jistax jiġi studjat waħdu. Hemm żewġ tipi ta' dokumenti rilevanti li jikkorrispondu għall-finijiet ta' dan id-dokument, u li huma:

> **dokumenti uffiċjali li jiddefinixxu l-politika lingwistika ġenerali tal-UE**, bħal riżoluzzjonijiet tal-Kunsill, komunikazzjonijiet tal-Kummissjoni jew riżoluzzjonijiet tal-Parlament Ewropew. Dawn id-dokumenti jkopru erba' oqsma. L-ewwel qasam huwa l-edukazzjoni, speċjalment it-tagħlim u t-tagħlim tal-lingwi. It-tieni qasam jikkonċerna r-rwol u l-importanza tal-lingwi għall-inklużjoni, il-koeżjoni soċjali, id-djalogu interkulturali, iċ-ċittadinanza Ewropea u d-demokrazija lingwistika. It-tielet nett, dokumenti differenti jindirizzaw l-impatt tal-ħiliet lingwistiċi fuq il-mobbiltà tal-individwi, l-impjegabbiltà tagħhom u l-kompetittività tal-intrapriżi. Ir-raba' qasam ta' politika, li sar pjuttost marġinali wara s-sena 2000, jikkonċerna l-appoġġ għal-lingwi minoritarji.
>
> **rapporti jew studji mħejjija minn esperti esterni dwar diversi aspetti tal-politika tal-lingwa tal-UE.**

Barra minn hekk, hemm diversi dokumenti uffiċjali, rapporti jew studji li indirettament jew inċidentalment jirreferu għal-lingwi jew il-politika tal-lingwa bħala aspett ta' suġġetti oħra, bħall-integrazzjoni tal-migranti adulti u t-tfal tagħhom, il-ħolqien ta' privattiva Ewropea b'effett ċentralizzat, u l-edukazzjoni għolja. Aħna mhux se nikkunsidraw kwistjonijiet relatati ma' problemi lingwistiċi mressqa fil-Parlament Ewropew, deċiżjonijiet tal-Qorti tal-Ġustizzja jew tal-Ombudsman Ewropew dwar problemi lingwistiċi u dokumenti li jittrattaw il-karatteristiċi interni tal-politika lingwistika tal-UE, bħad-dispożizzjonijiet li jiddefinixxu r-reġim lingwistiku tagħha (eż. ir-Regolament 1/58). L-istokk ta' dokumenti ppubblikati huwa importanti (ara Gazzola 2016, fl-istampa għal ħarsa ġenerali). Pereżempju, bejn l-1981 u l-2015, l-istituzzjonijiet u l-korpi tal-UE ppubblikaw madwar 100 dokument li jappartjenu għall-grupp (a), filwaqt li bejn l-1996 u l-2 015 l-UE ppubblikat 70 pubblikazzjoni tal-Grupp (b). La huwa possibbli u lanqas rilevanti li jiġi pprovdut sommarju ta' dawn id-dokumenti f'din in-nota ta' informazzjoni. Madankollu, jeħtieġ li jissemmew xi wħud sabiex tiġi

kuntestwalizzata r- Riżoluzzjoni tal-Kunsill dwar l-MES, u biex jiġi ppreżentat il-qafas ġenerali tal-politika lingwistika Ewropea.

L-età tad-deheb tal-multilingwiżmu probabbilment kienet il-perjodu 2007–2010. Dak iż-żmien, il-Kummissjonikellha Kummissarju sħiħ għall-multilingwiżmu (is-Sur Orban). Diversi dokumenti importanti ta' politika ġew ippubblikati matul dan il-perjodu, inkluż it-TES. Fost affarijiet oħra, għandna nsemmu l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni *"Il-multilingwiżmu: vantaġġ għall-Ewropa u impenn komuni*" (Kummissjoni Ewropea 2008) u*riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew*tal-24 ta' Marzu 2009 dwar il-multilingwiżmu (Parlament Ewropew 2008). Naturalment, dan ma jfissirx li qabel l-2007 ma ngħatat l-ebda attenzjoni lid-diversità lingwistika. Qabel l-2007, il-multilingwiżmu kien qasam ta' politika espliċitu tal-Kummissarju Ewropew għall-Edukazzjoni, il-Kultura u l-Multilingwiżmu (miżmum mis-Sur Figel bejn l-2004 u l-2007), u kwistjoni importanti fuq l-aġenda tal-Kummissarju għall-Edukazzjoni, il-Kultura, iż-Żgħażagħ, il-Midja u l-Isport (li saret mis-Sinjura Reding bejn l-1999 u l-2004). Bejn l-1999 u l-2007, ġew ippubblikati diversi dokumenti importanti ta' politika dwar it-tagħlim tal-lingwi, pereżempju l-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni li *tippromwovi t-tagħlim tal-lingwi u d-diversità lingwistika. Pjan ta' azzjoni* 2004–2006 (2003), "strateġija*ġdida ta' qafas għall-multilingwiżmu"tal- Kummissjoni (2005), u l-konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew* li sar f'Barċellona fl-2002, meta l-Kunsill irrakkomanda li l-Istati Membri jgħallmu lill-istudenti tal-anqas żewġ lingwi barranin flimkien mal-lingwa materna tagħhom (din il-formula xi kultant tissejjaħ "ilsien omm + 2" jew LM+ 2). Ta' min isemmi l-organizzazzjoni tas-Sena Ewropea tal-Lingwi fl-2001. Madankollu, wara l-2010, il-multilingwiżmu ġie integrat mill-ġdid fil-portafoll tal-Edukazzjoni u l-Kultura (miżmum mis-Sinjura Vassiliou), u eventwalment sparixxa fl-2014 meta l-Kummissjoni mmexxija mis-Sur Juncker bdiet il-kariga tagħha. Fil-qosor, id-deċennju mill-2000 sal-2010 kien żmien meta d-diversità lingwistika u l-multilingwiżmu kienu ħafna aktar viżibbli mil-lum. Madankollu, dan ma jfissirx li l-multilingwiżmu u l-politika tal-lingwa huma inqas importanti u rilevanti fl-Ewropa tal-lum milli fil-passat, għall-kuntrarju. Ser immur lura għal dan il-punt fil-konklużjonijiet.

Is-**SEM jistieden lill- Istati Membri u lill-Kummissjoni biex iwettqu tliet tipi ta' azzjonijiet.** Azzjonijiet bħal dawn xi kultant jissemmew f'dokumenti uffiċjali oħra. L-ewwel waħda hija t- **tisħiħ tat-tagħlim** tal-lingwi tul il-ħajja (punt 2 tas-SEM). Dan ifisser l-investiment ta' aktar riżorsi fit-tagħlim tal-lingwi fil-livelli kollha tal-edukazzjoni (jiġifieri l-edukazzjoniobbligatorja, vokazzjonali u għolja), it-titjib tal-opportunitajiet tat-tagħlim tal-lingwi f'kuntesti formali, mhux formali u informali, l-appoġġ għat-taħriġ tal-għalliema tal-lingwi, u l-involviment tagħhom fi skambji internazzjonali. Fil-letteratura akkademika dwar il-politika u l-ippjanar tal-lingwa (LPP = PPL), dan huwa definit bħala ppjanar ta' akkwist (ara Hornberger 2006).

Fil-punt 5 tal-MES, il-Kunsill jistieden lill-Kummissjoni u lill- Istati Membri biex **jippromwovu l-lingwi tal-UE madwar id-dinja**. Għal dan il-għan, il-Kunsill jirrakkomanda t-tisħiħ tal-kooperazzjoni bejn l-istituzzjonijiet kulturali fl- Istati Membri u t-tisħiħ tal-kooperazzjonima' organizzazzjonijiet li jaħdmu fil-qasam tat-tagħlim tal-lingwi u d-diversità kulturali u lingwistika. Fl-LPP = PPL dan jissejjaħ *ippjanar tal-istat*.

Fl-aħħar nett, il-Kunsill jissottolinja l-**importanza tal-industrija tat-traduzzjoni** u

jinkoraġġixxi azzjonijiet li jappoġġaw it-traduzzjoni ta' testi u films, it-taħriġ ta' tradutturi u l-iżvilupp ta' bażijiet ta' data ta' terminoloġija multilingwi u teknoloġiji tal-lingwa[1].

L-għan ta' dan id-dokument ta' informazzjoni mhuwiex li jiġu diskussi t-tliet azzjonijiet li għadhom kemm ġew ippreżentati, jew mhux fundamentalment. Pjuttost, aħna niffukaw fuq it- **tliet objettivi ġenerali impliċiti jew espliċiti tat-TES**. Il-promozzjoni tat-tagħlim tal-lingwi tul il-ħajja u l-appoġġ għall-industrija tat-traduzzjoni mhumiex l-għanijiet finali tal-MES. Dawn huma prerekwiżiti għall-kisba ta' għanijiet soċjoekonomiċi ġenerali oħra, jiġifieri:

1. It-tisħiħ tal-koeżjoni soċjali, l-integrazzjoni tal-migranti, u d-djalogu interkulturali (SEM punt 1)
2. Il-promozzjoni tal-mobilità tal-forza tax-xogħol fis-Suq Uniku, l-impjegabbiltà u t-tkabbir fl-Ewropa (punt 3 tas-SEM);
3. tiġġestixxi b'mod effettiv u inkluživ il-komunikazzjoni multilingwi f'demokrazija supranazzjonali (rakkomandazzjonijiet finali lill-Kummissjoni).

L-MES għandu jiġi evalwat fid-dawl ta' dawn it-tliet għanijiet ġenerali.

L-ewwel għan tal-MES huwa li jippromwovi l-multilingwiżmu bil-għan li "jsaħħaħ il-koeżjoni soċjali, id-djalogu interkulturali u l-integrazzjoni Ewropea". Dawn il-kunċetti ma ġewx definiti formalment la fit-TES u lanqas fil-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni "Il-*Multilingwiżmu: vantaġġ għall-Ewropa u impenn komuni*" (Kummissjoni Ewropea 2008 e). F'dan l-artikolu, għalhekk, aħna jadottaw id-definizzjonijiet ta 'ħidma li ġejjin[2].
L-inklużjoni soċjali tista' tiġi definita bħala l-proċess li bih persuni li jgħixu f'territorju partikolari, irrispettivament mill-isfond soċjokulturali tagħhom, jistgħu jilħqu l-potenzjal sħiħ tagħhom fil-ħajja. Il-politiki li jippromwovu aċċess ugwali għas-servizzi pubbliċi u azzjonijiet li jippermettu liċ-ċittadini jipparteċipaw fil-proċessi tat-teħid tad-deċiżjonijiet li jaffettwaw ħajjithom huma eżempji ta' sforzi biex titjieb l-inklużjoni soċjali. *Il-koeżjoni* soċjali hija kunċett relatat li jista' jiġi definit bħala karatteristika ta' soċjetà fejn il-gruppi kollha għandhom sens ta' appartenenza, parteċipazzjoni, inklużjoni, rikonoxximent u leġittimità. Il-Kunsill tal-Ewropa jiddefinixxi d- *djalogu interkulturali* bħala "skambju miftuħ u rispettuż ta' fehmiet bejn individwi u gruppi li jappartjenu għal kulturi differenti li jwassal għal fehim aktar profond tal-perċezzjoni ġenerali tal-oħrajn"[3]. Għalkemm m'hemm l-ebda definizzjoni formali *ta' integrazzjoni Ewropea*, nistgħu ninterpretaw dan it-terminu bħala l-proċess dinamiku li bih l-UE żviluppat gradwalment bħala entità politika. Huwa jirreferi għall-interdipendenzi parzjali li ġew estiżi gradwalment mill-ekonomija għall-isferi politiċi.

Dawn id-definizzjonijiet huma wiesgħa wisq u vagi wisq biex jiġu interpretati bħala objettivi ta' politika konkreti u għandhom jiġu speċifikati aħjar (ser nerġgħu lura għal dan l-aspett fil-konklużjonijiet). F'dan l-artikolu, għalhekk, aħna niffukaw fuq l-interpretazzjoni partikolari ta' dawn il-kunċetti li joħorġu fl-MES u dikjarazzjonijiet uffiċjali oħra dwar il-multilingwiżmu bħall- *konklużjonijiet tal-Kunsill tat-22 ta' Mejju 2008 dwar il-multilingwiżmu* (Kunsill tal-

1 Diversi eżempji ta' programmi jew bażijiet tad-data bħal Ewropa Kreattiva, it-terminolo gieinterattiv għall-Ewropa (IATE) u s-sistema ta' traduzzjoni awtomatika għall-amministrazzjonijiet pubbliċi se jiġu diskussi fid-dettall fit-taqsima 3.4.

2 Id-definizzjonijiet tal-inklużjoni soċjali u l-koeżjoni huma adattati mid-Diviżjoni tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Politika Soċjali u l-Iżvilupp http://undesadspd.org/socialintegration/definition.aspx

3 ara http://www.coe.int/t/dg4/intercultural/concept_EN.asp#P30_3374

Unjoni Ewropea 2008a) u r- *riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew tal-24 ta' Marzu 2009* dwar il-multilingwiżmu (Parlament Ewropew 2008).
It-tisħiħ tal-koeżjoni soċjali, id-djalogu interkulturali u l-integrazzjoni Ewropea jistgħu jfissru affarijiet differenti. L-ewwel nett, l-integrazzjoni lingwistika tal-migranti adulti u t-tfal tagħhom hija ċertament waħda mill-għanijiet espliċiti tal-MES (ara wkoll il- *Green Paper dwar il-Migrazzjoni* ppubblikata mill-Kummissjoni Ewropea 2008b). Dan ma jfissirx li l-integrazzjoni m'għandhiex tippermetti lill-migranti jżommu l-lingwa/i tal-pajjiż ta' oriġini tagħhom. It-tieni, il-kisba ta' ħiliet f'lingwi barranin għandha tkun possibbli u aċċessibbli għal kulħadd fis-soċjetà. Fi kliem ieħor, il-ħiliet lingwistiċi m'għandhomx ikunu prerogattiva tal-elite. Il-ħiliet fil-lingwi barranin u l-integrazzjoni lingwistika għandhom jgħinu biex jiġi evitat il-ħolqien ta' "komunitajiet paralleli" maqsuma (jew saħansitra segregati) minn ostakli lingwistiċi fi ħdan soċjetà partikolari. Dan japplika mhux biss għall-migranti, iżda wkoll għaċ-ċittadini tal-UE li jmorru jgħixu barra minn pajjiżhom. Il-ħiliet lingwistiċi jiffaċilitaw id-djalogu interkulturali minħabba li jsaħħu l-kapaċità taċ-ċittadini tal-UE li jifhmu l-kultura ta' Ewropej oħra (u migranti) u b'hekk jikkontribwixxu għall-integrazzjoni Ewropea.

It-tieni għan ġenerali tal-MES huwa li "jippromwovi l-mobilità tax-xogħol fis-Suq Uniku, l-impjegabbiltà u t-tkabbir fl-Ewropa". Il-mobilità hija terminu li jirreferi għal fenomeni differenti: il-migrazzjoni (ċittadini*barranin* li jidħlu fil-pajjiż), l- *emigrazzjoni* (ċittadini li jitilqu mill-pajjiż), *ir-ritorn tal-migrazzjoni* (ċittadini li jirritornaw lejn il-pajjiż), u l-*migrazzjoni ċirkolari* (ċittadini li jiċċaqalqu fiż-żewġ direzzjonijiet bejn il-pajjiżi)" (Vandenbrande 2006:9). Dan l-objettiv huwa wkoll ġenerali ħafna, iżda huwa relattivament aktar faċli li jiġu definiti u mkejla minn tal-ewwel. Innota li t-tieni għan ġenerali sar predominanti fid-diskors tal-UE dwar il-multilingwiżmu f'dawn l-aħħar 15-il sena. Sa mill-bidu tas-snin 2000, id-diskorsi tal-UE dwar it-tagħlim tal-lingwi barranin kienu dejjem aktar marbuta mal-kisba tal-objettivi soċjoekonomiċi ġenerali tal-UE kif definiti fl-*Aġenda ta' Lisbona 2000—2010* u l-*aġenda Ewropa 2020 (* Krzyzanowski and Wodak 2011)[4].
Dan ma jimplikax li l-aspetti kulturali jew konjittivi tat-tagħlim tal-lingwi ġew ittraskurati. Minflok, twessa' l-kamp ta' applikazzjoni tal-politika lingwistika tal-UE. Il-ħiliet fil-lingwi barranin qed jitqiesu dejjem aktar bħala forma ta' kapital uman lijista' jġib benefiċċji ekonomiċi għall-individwi, in-negozji u l-ekonomija kollha kemm hi. Fil-Kummissjoni "*Multilingwiżmu: vantaġġ għall-Ewropa u impenn komuni*" (Kummissjoni Ewropea 2008 e), pereżempju, il-ħiliet lingwistiċi huma ppreżentati bħala tip ta' kapaċità li tikkontribwixxi għall-prosperità ekonomika, vantaġġ li jżid il-kompetittività tan-negozji Ewropej, u forma ta' kapital uman li jista' jaffettwa b'mod pożittiv l-impjegabbiltà taċ-ċittadini. Fil-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni "Qafas*strateġiku ġdid għall-multilingwiżmu*" (Kummissjoni Ewropea 2005), it-titjib tal-ħiliet tal-lingwi barranin Ewropej huwa marbut b'mod espliċitu ma' wieħed mill-għanijiet ċentrali tal-proġett Ewropew, jiġifieri l-kisba ta' integrazzjoni ekonomika sħiħa. F'dan id-dokument, il-Kummissjoni targumenta li "sabiex is-Suq Uniku jkun effettiv, l-Unjoni teħtieġ forza tax-xogħol aktar mobbli. Il-ħiliet f'diversi lingwi jżidu l-opportunitajiet fis-suq tax-xogħol".
Fil *-konklużjonijiet tal-Kunsill dwar il-ħiliet lingwistiċi għat-titjib tal-mobbiltà* (Kunsill tal-Unjoni Ewropea 2010), il-kompetenzi lingwistiċi huma deskritti bħala "komponent ewlieni ta' ekonomija kompetittiva bbażata fuq l-għarfien. L-għarfien ta' lingwi barranin huwa kompetenza vitali għaċ-ċittadini kollha tal-UE, li jippermettilhom igawdu kemm il-benefiċċji ekonomiċi kif ukoll dawk soċjali tal-moviment liberu fi ħdan l-Unjoni". F'Komunikazzjoni

4 L-Aġenda ta' Lisbona kienet pjan żviluppat mill-Kummissjoni Ewropea biex l-UE ssir "l-ekonomija bbażata fuq l-għarfien l-aktar kompetittiva u dinamika fid-dinja, kapaċi għal tkabbir ekonomiku sostenibbli b'impjiegi aħjar u aktar impjiegi u koeżjoni soċjali akbar qabel l-2010". Ewropa 2020 hija strateġija ta' 10 snin għal "tkabbir intelliġenti, sostenibbli u inklużiv", b'koordinazzjoni aħjar tal-politiki nazzjonali u Ewropej.

reċenti tal-Kummissjoni*"Reviżjoni tal-Edukazzjoni: l-investiment fil-ħiliet biex jitjiebu r-riżultati soċjoekonomiċi* " (Kummissjoni Ewropea 2012 f, Kummissjoni Ewropea 2012 d), il-ħiliet lingwistiċi huma deskritti bħala "aktar importanti biex jiżdiedu l-livelli ta' impjegabilità u mobilità taż-żgħażagħ"; barra minn hekk, "il-ħiliet lingwistiċi baxxi huma ostaklu ewlieni għall-moviment liberu tal-ħaddiema. In-negozji jeħtieġu wkoll il-ħiliet lingwistiċi meħtieġa biex joperaw f'suq globali. Hemm raġunijiet ekonomiċi sodi wara dawn id-dikjarazzjonijiet. Dan se jiġi diskuss f'aktar dettall fit-taqsima li jmiss.

It-tielet għan tal-MES jikkonċerna l-ġestjoni tal-komunikazzjoni multilingwi fl-istituzzjonijiet tal-UE. Il-Kunsill jistieden lill-Kummissjoni biex tagħti "attenzjoni speċjali biex tipprovdi informazzjoni fil-lingwi uffiċjali kollha u biex tippromwovi l-multilingwiżmu fuq il-websajts tal-Kummissjoni". Din ir-rakkomandazzjoni tirrifletti r-rakkomandazzjoni msemmija hawn fuq tal-Parlament Ewropew (2008), li fiha l-Parlament jenfasizza "l-ħtieġa għar-rikonoxximent tal-parità bejn il-lingwi uffiċjali tal-UE fl-aspetti kollha tal-attività pubblika", u l-konklużjonijiet tal-Kunsill tal-2008 (2008a) li enfasizzaw li "id-diversità lingwistika tal-Ewropa għandha tiġi ppreservata u l-parità bejn il-lingwi għandha tiġi rispettata bis-sħiħ. L-istituzzjonijiet tal-UE għandu jkollhom rwol ewlieni fit-twettiq ta' dawn l-objettivi". L-enfasi fl-MES fuq il-valur tat-traduzzjoni u l-interpretazzjoni, u fuq l-importanza ta' l-industrija tal-lingwi hija parzjalment marbuta ma' l-appoġġ tal-Kunsill għall-multilingwiżmu fl-istituzzjonijiet ta' l-UE. Fil-fatt, l-UE hija l-akbar persuna li tħaddem it-tradutturi u l-interpreti fid-dinja.

1.2 Definizzjoni tal-ispejjeż, il-benefiċċji u r-rilevanza tat-TES

B'mod ġenerali, il-politika pubblika hija definita bħala "serje ta' deċiżjonijiet jew attivitajiet intenzjonalment koerenti meħuda jew imwettqa minn atturi pubbliċi differenti u xi drabi privati, li r-riżorsi, ir-rabtiet istituzzjonali u l-interessi tagħhom ivarjaw, bil-ħsieb li tiġi indirizzata b'mod immirat problema li hija definita politikament bħala kollettiva min-natura tagħha. Dan il-grupp ta' deċiżjonijiet u attivitajiet jagħti lok għal azzjonijiet formalizzati ta' natura ftit jew wisq restrittiva li spiss ikollhom l-għan li jbiddlu l-imġiba tal-gruppi soċjali (individwi) preżunti li huma l-għerq tal-problema kollettiva li għandha tiġi solvuta jew kapaċi ssolvi (gruppi fil-mira) fl-interess tal-grupp soċjali li jsofri l-effetti negattivi tal-problema inkwistjoni (benefiċjarji finali)" (Knoepfel et al. 2007:24).

Il-politiki tal-lingwa jistgħu jiġu kkaratterizzati bħala tip partikolari ta' politika pubblika li fl-aħħar mill-aħħar tfittex li tbiddel l-imġiba lingwistika ta' popolazzjoni partikolari fil-mira (il-vjol Grin 2003, Gazzola 2014 għandha għal diskussjoni). B'mod aktar speċifiku, politika lingwistika hija sett ta' miżuri — ġeneralment meħuda mill-Istat, l-awtoritajiet reġjonali u lokali — biex jinfluwenzaw, b'mod espliċitu jew impliċitu, il-korp, l-istatus u l-kisba ta' lingwa waħda jew aktar. Kif jidher fit-taqsima ta' qabel, uħud mill-miżuri jew azzjonijiet issuġġeriti fl-MES jistgħu jitqiesu bħala forma ta' stat u ppjanar ta' l-akkwist. Pereżempju, il-promozzjoni tat-tagħlim tal-lingwi tul il-ħajja għandha l-għan li tbiddel l-imġiba ta' l-individwi billi żżid il-ħiliet lingwistiċi tagħhom.

Peress li t-tagħlim u t-traduzzjoni tal-lingwi tul il-ħajja huma ppreżentati impliċitament bħala mezz biex jinkisbu għanijiet soċjoekonomiċi ġenerali oħra tal-UE, il-valutazzjoni tal-benefiċċji u l-iżvantaġġi (jew "benefiċċji" u "spejjeż") tal-MES, kif ukoll l-effetti distributtivi tagħha, għandha titwettaq skont dawn l-objettivi ġenerali. Qabel ma jiġi diskuss kif il-benefiċċji u l-iżvantaġġi tat-TES jistgħu jiġu kkaratterizzati, jeħtieġ li jitfakkru xi definizzjonijiet importanti.

It-tfassil u l- implimentazzjoni tal-politiki pubbliċi ta' spiss jiġu ppreżentati bħala ċiklu (jew

"ċiklu ta' politika"), li l-fażijiet tiegħu jistgħu jinġabru fil-qosor kif ġej[5]:

a. il-ħolqien u l-perċezzjoni ta' problema pubblika li għandha tiġi solvuta (eż. nuqqas ta' ħiliet lingwistiċi adegwati fis-suq tax-xogħol, ostakli lingwistiċi li jxekklu l-mobilità),

b. fehim u definizzjoni tal-problema,

c. il-formulazzjoni u t-tqabbil ta' soluzzjonijiet possibbli jew pjanijiet ta' azzjoni alternattivi (eż. modi alternattivi għall-promozzjoni tat-taħriġ fil-lingwa tal-adulti),

D. l-għażla tas-soluzzjoni,

e. implimentazzjoni,

F. Prodotti u riżultati

g. Evalwazzjoni tar-riżultati

H.(i) -(mill-ġdid) u l-perċezzjoni ta' problema.

L-evalwazzjoni ta' politika pubblika ssir fuq il-bażi ta' kriterji differenti. L-aktar kriterji importanti huma: *ir-rilevanza, l-effettività, l-effiċjenza* (spiss interpretata bħala kosteffettività fir-riċerka applikata), u l- *ekwità*. **Ir-rilevanza** tirreferi għall-valutazzjoni tal-adegwatezza tal-objettivi espliċiti tal-politika fir-rigward tal-problemi li suppost tindirizza. Il-valutazzjoni tal-**effettivitàta**' politika tfisser li jiġi ċċarat sa fejn intlaħqu l-għanijiet. Il-valutazzjoni tal-effikaċja teħtieġ analiżi fil-fond tal-għanijiet li jridu jinkisbu, analiżi tar-relazzjonijiet ta' kawża u effett li jorbtu l-politika u l-għanijiet finali tagħha, u kejl tal-eżiti tal-politika (ara hawn taħt). L-evalwazzjoni tal-**effiċjenza** (= effikaċja, fis-sens ta' kosteffettività) ta' politiki differenti tfisser li r-riżorsi mobilizzati jintrabtu mar-riżultati miksuba. Fl-analiżi tal-politika, il-valutazzjoni tal-**ekwità** tinvolvi l-identifikazzjoni ta' min jitlef, min jirbaħ, u (jekk possibbli) kemm, u kif l-ispejjeż ta' politiki alternattivi jinqasmu bejn l-individwi u l-gruppi.

Għalhekk, ma hemm l-ebda kontenut etiku speċifiku fil-kunċett tekniku ta' "ekwità" fl-analiżi tal-politika (eż. Just, HUETH, u Schmitz 2004), u l-ġustizzja tal-politiki lingwistiċi tista' għalhekk tiġi kkunsidrata f'termini tal-effetti distributtivi ta' politiki lingwistiċi alternattivi fuq l-atturi kkonċernati. Il-Figura 1 tiġbor fil-qosor l-istadji ewlenin taċ-ċiklu tal-politika. Il-bżieżaq ovali jirrappreżentaw il-kriterji ta' evalwazzjoni.

5 ara Gazzola (2014 a: 53–54, li jiċċitaw Knoepfel et al. 2007) għal diskussjoni.

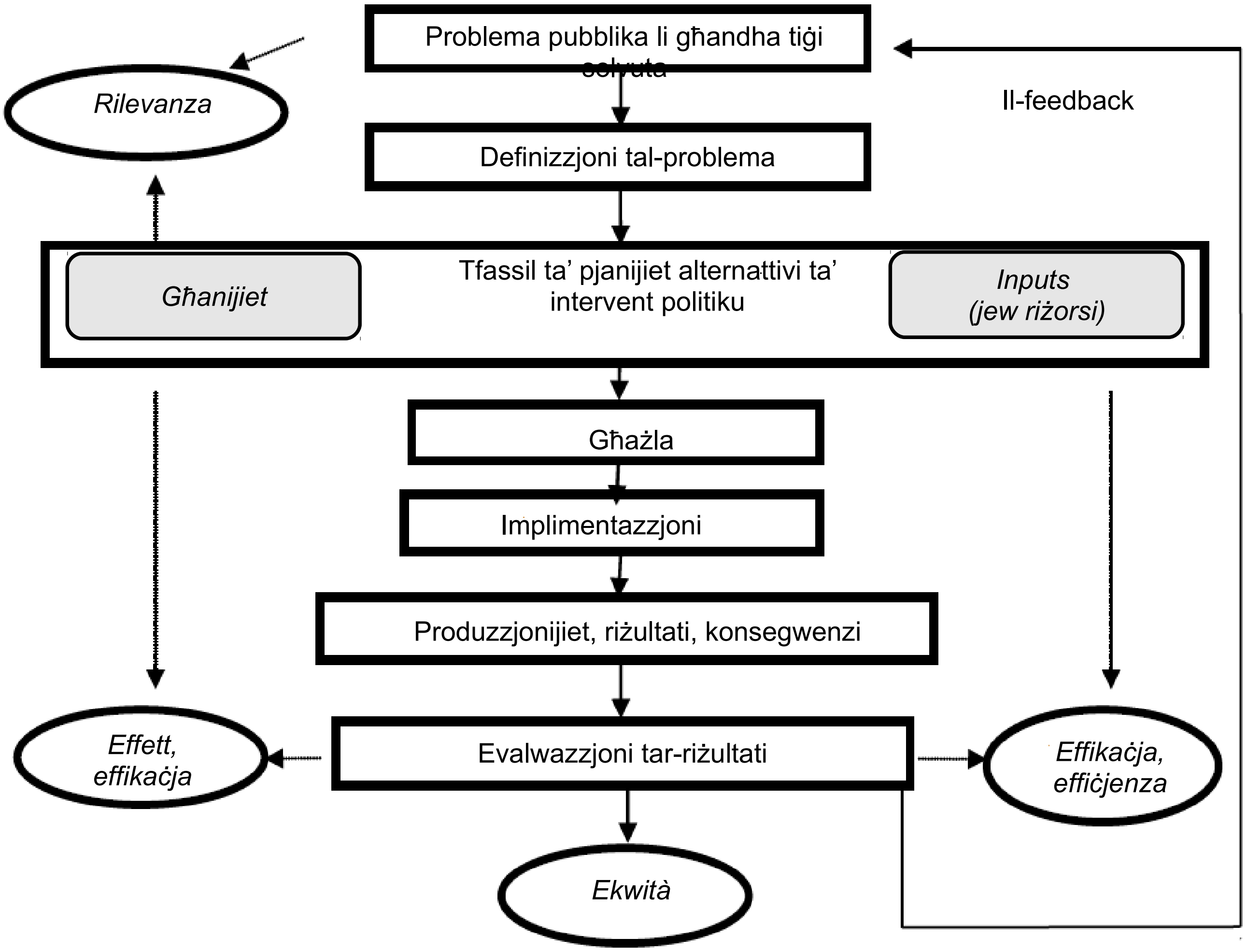

Sors: Gazzola (2014a 53–54)

Illustrazzjoni 1: Kriterji ta' evalwazzjoni u ċiklu ta' politika

L- **inputs** (jew ir-riżorsi) ta' politika huma definiti bħala r-riżorsi finanzjarji, umani, materjali, organizzattivi u regolatorji kollha mobilizzati għall- implimentazzjoni ta' intervent. **L-ispejjeż** huma kkalkulati fuq il-bażi tar-riżorsi mobilizzati. Ir- **riżultati** ta' politika huma l-effetti diretti tal-politika, jiġifieri dak li huwa ffinanzjat u miksub permezz tar-riżorsi allokati għall-politika. Fi kliem ieħor, ir-riżultati huma kollha li jinkisbu bi skambju għan-nefqa pubblika (xi eżempji konkreti huma ppreżentatifit-taqsimiet li ġejjin). Ir-riżultati (jew l- **outputs**, jew il-**konsegwenzi**) huma l-effetti finali ta' politika f'termini ta' varjabbli li wieħed jixtieq jinfluwenza (eż. il-promozzjoni tal-impjegabbiltà permezz tat-tagħlim tal-lingwi). Fl-analiżi tal-ispejjeż u l-benefiċċji, il-benefiċċji (jew il-benefiċċji) ta' politika għandhom jitkejlu f'termini monetarji. Madankollu, l-identifikazzjoni u l-kalkolu tal-benefiċċji tal-politiki tal-lingwa huma kompitu kbir minħabba diffikultajiet metodoloġiċi u epistemoloġiċi minħabba n-natura kumplessa tal-lingwa, li għadha 'l bogħod milli tiġi solvuta (ara Grin 2003 għal diskussjoni). Ta' min jinnota li l-benefiċċji tal-politiki tal-lingwa mhumiex limitati biss għall-valur tas-suq tal-lingwi, iżda wkoll għall-**valur mhux tajjebjew simboliku** tagħhom (ara Grin and Vaillancourt 1997 għad-diskussjoni). Il-ħiliet lingwistiċi miksuba fit-taħriġ vokazzjonali, pereżempju, jistgħu jintużaw fuq il-post tax-xogħol u jġibu benefiċċji ekonomiċi għall-individwi. Madankollu, jistgħu wkoll itejbu d-djalogu interkulturali bejn persuni ta' sfondi nazzjonali differenti. Fl-evalwazzjoni tal-politiki tal-lingwa, il- **benefiċċji jew il-benefiċċji** huma definiti bħala l-impatti pożittivi ta' politika fuq l-atturi direttament

ikkonċernati mill-politika nnifisha. F'xi każijiet, dawn il-benefiċċji jistgħu jiġu kkwantifikati f'termini monetarji, bħal differenzi akbar fid-dħul għall-ħaddiema bilingwi li jkunu temmew it-taħriġ fil-lingwa, filwaqt li f'każijiet oħra għandhom jintużaw unitajiet oħra mhux monetarji ta' kejl. Fl-evalwazzjoni tal-politiki tal-lingwa, huma għalhekk meħtieġa simplifikazzjonijiet (pereżempju "l-għadd ta' persuni qiegħda li jsibu xogħol minħabba l-ħiliet lingwistiċi miksuba matul it-taħriġ vokazzjonali" u "l-perċentwal ta' ċittadini tal-UE li jistgħu jifhmu l-lingwi uffiċjali tal-UE"). Xi eżempji se jiġu ppreżentati fit-taqsimiet li jmiss.

Madankollu, il-mudell ta' valutazzjoni standard ippreżentat fil-Figura 1 huwa applikabbli għat-TES sa ċertu punt biss. Is-SEM, fil-fatt, jistabbilixxi għanijiet ġenerali ħafna f'oqsma ta' politika differenti ħafna, bħas-suq tax-xogħol, l-inklużjoni soċjali, u ċ-ċittadinanza. Sabiex jiġu vvalutati l-vantaġġi u l-iżvantaġġi tal-MES f'qasam ta' fokus uniku, dawk li jfasslu l-politika għandhom jispeċifikaw l-objettivi f'aktar dettall u jiċċaraw il-katina loġika li tgħaqqad ir-riżorsi investiti mar-riżultati mistennija. Dan ikun speċifiku wisq għal Riżoluzzjoni (tal-Kummissjoni), naturalment, iżda mhux għal pjanijiet ta' implimentazzjoni separati. Barra minn hekk, il-benefiċċji għandhom jiġu definiti u identifikati permezz ta' sett ta' indikaturi tar-riżultati, u, aktar importanti minn hekk, għandha tiġi pprovduta data adegwata u affidabbli. Sa fejn nafu aħna, din l-informazzjoni mhijiex disponibbli, u dak li huwa disponibbli huwa biżżejjed għal ftit aspetti biss tat-TES. Mod wieħed possibbli biex jingħelbu dawn l-ostakli huwa li jitnaqqas l-ambitu tal-analiżi u ssir distinzjoni bejn il-valutazzjoni tar-rilevanza tal-għanijiet ġenerali tat-TES u l-valutazzjoni tal-effetti tal-miżuri meħuda mill-Kummissjoni biex timplimenta t-TES.

Dan ir-rapport huwa organizzat f'żewġ partijiet. L-ewwel parti tipprovdi valutazzjoni ġenerali tar-rilevanza tat-TES. Aħna neżaminaw ir-relazzjoni bejn l-objettivi tal-istrateġija u l-problemi li l-MES suppost issolvi. Tali evalwazzjoni ssir fid-dawl tar-riżultati empiriċi u teoretiċi tal-letteratura akkademika fl-ekonomija lingwistika. Dan ir-rapport jippreżenta d-diversi sejbiet tar-riċerka dwar il-vantaġġi u l-iżvantaġġi tal-multilingwiżmu fl-ekonomija, is-soċjetà u l-istituzzjonijiet tal-UE. Dawn ir-riżultati jipprovdu stampa ġenerali, għalkemm limitata, tal-ħtiġijiet tal-politika tal-lingwa fl-ambjent multilingwi Ewropew attwali. F'dan il-kuntest, aħna nivvalutaw ir-rilevanza tal-objettivi u r-rakkomandazzjonijiet ġenerali tal-MES, jiġifieri nivvalutaw jekk l-MES jipproponix objettivi u miżuri li huma rilevanti biex jissolvew uħud mill-problemi lingwistiċi l-aktar importanti fl-ambjent multilingwi Ewropew attwali. Jekk politika ma tkunx rilevanti, x'aktarx li ma ġġibx benefiċċji lis-soċjetà.

Fit-tieni parti tar-rapport, aħna niffukaw fuq l-azzjonijiet tal-Kummissjoni biex timplimenta l-MES. Aħna nqassru l-evidenza disponibbli għal azzjonijiet bħal dawn, u fejn possibbli nippreżentaw data dwar il-vantaġġi u l-iżvantaġġi tagħhom, bl-użu tal-qafas sempliċi ppreżentat fil-Figura 1. Din id-diskussjoni tenfasizza l-objettivi li jistgħu jeħtieġu aktar appoġġ, u t-tip ta' data u informazzjoni meħtieġa biex jitjieb il-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-MES.

2 Il-kuntest Ewropew multilingwi

Riżultati ewlenin:

- B'mod ġenerali, il-ħiliet tal-lingwi barranin iġibu magħhom benefiċċji ekonomiċi għall-individwi f'termini ta' differenzi pożittivi fid- dħul. Ħiliet lingwistiċi tajbin ħafna huma ppremjati ħafna aktar minn għarfienlingwistiku limitat. L-Ingliż għandu valur ekonomiku mhux ikkontestat fis-suq tax-xogħol Ewropew, iżda mhuwiex l-uniku assi li fih jista' jsir investiment; F'xi kuntesti, il-ħiliet f'lingwi oħra jistgħu jiġu ppremjati aħjar. Dan jenfasizza l-importanza tat-tagħlim ta' aktar minn lingwa barranija waħda fis-sistemi edukattivi tal-pajjiżi Ewropej.
- Rati pożittivi ta' profittabbiltà soċjali fit-tagħlim tal-lingwi barranin juru li t-tagħlim tal-lingwi huwa investiment siewi għas-soċjetà kollha kemm hi.
- Għalkemm l-importanza tal-ħiliet tal-lingwi barranin għall-impjegabbiltà hija enfasizzata f'dokumenti differenti tal-UE, l-evidenza empirika li tappoġġja din l-affermazzjoni għadha insuffiċjenti. Madankollu, il-profiċjenza fil-lingwa/i tal-pajjiż ospitanti għandha impatt pożittiv fuq id-dħul mix-xogħol u l-impjegabbiltà tal-migranti.
- Xi studji juru li l-ħiliet lingwistiċi jikkontribwixxu għall-Prodott Domestiku Gross (PDG), iżda sfortunatament l-ebda wieħed minn dawn l-istudji ma jikkonċerna l-Unjoni Ewropea.
- Lingwa uffiċjali jew mitkellma komuni żżid b'mod sinifikanti l-flussi kummerċjali bejn il-pajjiżi.
- Politika lingwistika jista' jkollha impatt fuq l-allokazzjoni tal-ispejjeż imġarrba mill-kumpaniji innovattivi Ewropej biex jipproteġu d-drittijiet tal-proprjetà intellettwali permezz tal-privattivi. Dan jista' jqajjem tħassib ta' ġustizzja fir-rigward tal-abbozz ta' privattiva Ewropea b'effett ċentralizzat.
- It-tagħlim tal-lingwi jiffaċilita l-mobilità. It-taħdit tal-lingwa ta' pajjiż iżid il-probabbiltà ta' migrazzjoni lejn dak il-pajjiż b'madwar ħames darbiet.
- Il-formula "Lingwa omm flimkien ma' żewġ lingwi barranin" jew il-promozzjoni ta' lingwa waħda għall-vetturi mhumiex biżżejjed biex jippromwovu kemm il-mobilità intra-Ewropea kif ukoll l-integrazzjoni fis-soċjetà tal-pajjiż ospitanti.
- Kwart biss taċ-ċittadini Ewropej jgħidu li jistgħu jitkellmu mill-inqas żewġ lingwi barranin. Dan il-perċentwal baqa' prattikament kostanti bejn l-2001 u l-2012. Il-maġġoranza l-kbira tal-Ewropej għandhom livell elementari jew intermedju f'lingwi barranin. Il-livell ta' profiċjenza fil-lingwa huwa mistenni li jitjieb fil-futur qrib, iżda sa ċertu punt biss.
- 7 % biss taċ-ċittadini tal-UE jiddikjaraw il-kapaċità tagħhom li jitkellmu l-Ingliż bħala lingwa barranija f'livell tajjeb ħafna. Il-livelli intermedji u elementari huma ħafna aktar komuni. Minkejja investimenti kbar fit-tagħlim bl-Ingliż fis-sistema edukattiva, il-bilingwiżmu mhuwiex mistenni fil-futur qarib. L-għarfien tal-Ingliż mhuwiex "kompetenza bażika" universali fl-Ewropa.
- Huma meħtieġa aktar miżuri biex tittaffa t-tensjoni bejn il-mobbiltà u l-inklużjoni, jiġifieri l-possibbiltà li wieħed jitgħallem lingwa b'mod effettiv qabel ma titlaq minn barra l-pajjiż u/ jew immedjatament wara l-wasla fil-pajjiż ospitanti għandha ssir aktar faċli u irħas.
- Jekk l-istituzzjonijiet tal-UE jadottaw politika monolingwi bbażata biss fuq l-Ingliż jew reġim trilingwi bbażat fuq l-Ingliż, il-Franċiż u l-Ġermaniż, huma jeskludu perċentwal għoli ta' ċittadini tal-UE milli jikkomunikaw mal-UE. Il-perċentwal ta' persuni esklużi jkun

għoli ħafna fin-Nofsinhar u fil-Lvant tal-Ewropa.

- Il-multilingwiżmu għadu l-aktar reġim lingwistiku effettiv fost l-alternattivi normalment studjati fil-letteratura.
- Il-persuni ekonomikament u soċjalment żvantaġġati għandhom tendenza li jkunu inqas probabbli li jitkellmu lingwi barranin u għalhekk huma aktar probabbli li jiġu affettwati b'mod negattiv jekk l-UE tieqaf tuża l-lingwa materna jew il-lingwa tal-edukazzjoni primarja tagħhom. Il-multilingwiżmu jikkontribwixxi għall-koeżjoni soċjali.
- Mhux biss hemm tnaqqis ġenerali fin-numru ta' lingwi li jwassal għall-esklużjoni. Anki tnaqqis fl-oqsma attwali tal-użu tal-lingwa uffiċjali jkollu effetti simili.
- Ir-rati ta' esklużjoni lingwistika assoċjati ma' politika monolingwali jew trilingwi ser jiżdiedu wara "Brexit". Dan jenfasizza l-importanza ta' approċċ multilingwi għall-komunikazzjoni esterna tal-UE.

It-tliet għanijiet ġenerali ppreżentati fit-taqsima preċedenti huma relatati ma' tliet aspetti interdipendenti tal-ambjent multilingwi Ewropew, jiġifieri l-ekonomija, is-soċjetà u l-istituzzjonijiet tal-UE. L-għan ta' din it-taqsima, mingħajr ma trid tkun eżawrjenti, huwa li tippreżenta xi riżultati rilevanti ta' riċerka akkademika fl-ekonomija li tittratta dawn is-suġġetti. Dan huwa punt tat-tluq għat-Taqsima 4, fejn l-azzjonijiet tal-UE għall-implimentazzjoni tal-MES jiġu diskussi fil-kuntest tal-evidenza empirika ppreżentatahawn taħt.

2.1 Ekonomija multilingwi

Ir-relazzjoni bejn il-varjabbli lingwistiċi u ekonomiċi hija ċ-ċentru ta' korp dejjem jikber ta' pubblikazzjonijiet akkademiċi dwar il-multilingwiżmu (ara Gazzola et al. 2016 għal biblijografija dettaljata, ara wkoll Grin 2003, u Zhang and Grenier 2013, għall-istħarriġ). Uħud mill-kwistjonijiet indirizzati f'dan ix-xogħol huma rilevanti għat-TES peress li ħafna drabi jfakkru argumenti ekonomiċi li jappoġġjaw il-multilingwiżmu. Għalhekk huwa utli li jissemmew uħud mill-aktar riżultati importanti f'dan il-qasam.

2.1.1 Ħiliet lingwistiċi bħala forma ta' kapital uman

L-ewwel linja ta' riċerka tiffoka fuq l-istima tal-effetti netti tal-ħiliet tat-tieni lingwa jew tal-lingwi barranin fuq id-dħul tal-individwi u l-istatus professjonali tagħhom. Dan ifisser li jiġi vvalutat jekk l-għarfien ta' lingwa li mhijiex soċjoekonomikament dominanti f'pajjiż jew reġjun (eż. l-Ispanjol fi Franza) iġibx benefiċċji ekonomiċi għall-individwi. It-tieni linja ta' riċerka tiffoka fuq ir-relazzjoni bejn id-dħul tal-immigranti u l-ħiliet lingwistiċi tagħhom fil-lingwa lokali dominanti (eż. il-Ġermaniż għat-Torok fil-Ġermanja). F'din it-taqsima, nippreżentaw xi riżultati mill-ewwel grupp ta' studju. It-Taqsima 2.2 tiddiskuti l-effett tal-ħiliet lingwistiċi fuq id-dħul tal-migranti.

2.1.1.1 Differenzi fid-dħul

Il-ħiliet lingwistiċi jistgħu jitqiesu bħala forma ta' kapital uman li jiġġenera benefiċċji ekonomiċi għall-individwi minħabba li jistgħu jinfluwenzaw il-produttività tagħhom, u b'hekk iżidu l-effiċjenza tagħhom fuq il-post tax-xogħol (eż. jagħmlu x-xiri jew il-bejgħ aktar malajr, u jistabbilixxu netwerks ġodda). Dawn il-benefiċċji huma ġeneralment stmati billi jiġi kkalkulat id-differenzjali tal-introjtu nett ta' individwi li jafu lingwa partikolari bħala t-tieni lingwa jew lingwa barranija, u l-affarijiet kollha huma ugwali min-naħa l-oħra (jiġifieri jżommu l-varjabbli rilevanti l-oħra kollha kostanti). L-istimi tad-differenzjali tad- dħul huma ġeneralment ir-riżultat ta' analiżi ekonometrika fuq settijiet kbar ta' data. Dan jippermetti l-

kontroll ta' varjabbli soċjoekonomiċi rilevanti oħra bħall-esperjenza tax-xogħol, il-kisba edukattiva u l-istatus maritali ta' dawk li wieġbu.

Ftit studji jittrattawid-differenzi fl-introjtu assoċjati mal-ħiliet fil-lingwi barranin fl-Ewropa. Ir-raġuni ewlenija għal dan hija n-nuqqas ta' data adegwata u affidabbli. Din it-taqsima tippreżenta xi riżultati għal pajjiżi Ewropej differenti (mhux neċessarjament fl-UE). It-Tabella 1 turi d-differenzjali tal-introjtu nett għal individwi multilingwi fi tliet reġjuni lingwistiċi differenti tal-Iżvizzera. Ir-riżultatihuma separati skont il-lingwa u l-livell ta' kompetenza lingwistika rrappurtati minn dawk li wieġbu. Fil-parti tal-pajjiż jitkellmu bil-Franċiż, pereżempju, raġel b'ħiliet Ġermaniżi tajbin ħafna jaqilgħu, bħala medja, 23.2 % aktar minn xi ħadd mingħajr dik il-ħila, l-affarijiet kollha jkunu ugwali min-naħa l-oħra. Id-differenzi fl-introjtu assoċjati ma' livelli ta' ħiliet bażiċi jew tajbin huma aktar baxxi.

Lingwa	Reġjun tal-Lingwa	Livell ta' ħakma		
		Ta' bażi	Tajba	Eċċellenti
Ġermaniż	Jitkellmu bil-Franċiż	10	12,4	23,2
	Italofonu	N.S.	N.S.	27,6
Il-Franċiż	Jitkellmu bil-Ġermaniż	N.S.	15,1	15,5
	Italofonu	N.S.	14,1	23,4
L-Ingliż	Jitkellmu bil-Franċiż	N.S.	N.S.	N.S.
	Jitkellmu bil-Ġermaniż	N.S.	19,4	25,1
	Italofonu	7	N.S.	29,3
n.s. = mhux sinifikanti			sors: Grin (1999, Kapitolu 8)	

Tabella 1: id-differenzjali tad-dħul fl-Isvizzera (irġiel). Perċentwali ta' riżultati

Di Paolo and Tansel (2015) juru li fis-suq tax-xogħol Tork, l-għarfien tar-Russu u l-Ingliż bħala lingwi barranin, bħala medja, iġib differenza pożittiva fl-introjtu għall-individwi (20 % u 10.7 % rispettivament). Dawn id-differenzi jiżdiedu mal-livell tal-ħiliet. L-għarfien tal-Franċiż u l-Ġermaniż jitħallas ukoll b'mod pożittiv, iżda sa ċertu punt (8.4 % u 8.2 % rispettivament). Fil-Ġermanja, għarfien tajjeb tal-Ingliż iġib differenza pożittiva fl-introjtu ta' madwar 12 % f'kuntesti fejn jintużaw dawn il-ħiliet (Stöhr, 2015); l-għarfien ta' lingwi barranin oħra huwa ppremjat fi ftit professjonijiet speċjalizzati. Skont l-istimi ta' Williams, l-użu tat-tieni lingwa fuq ix-xogħol huwakkaratterizzat minndifferenza pożittiva fid- dħul bejn 3 % u 5 % f'pajjiżi differenti tal-Ewropa tal-Punent (Williams, 2001). L-Ingliż huwa l-aktar lingwa ppremjata fl-14-il pajjiż tal-Ewropa tal-Punent studjati mill-awtur, iżda f'xi pajjiżi l-użu tal-Ġermaniż, il-Franċiż u t-Taljan huwa wkoll remunerat. Ginsburg u Prieto (2011) jistudjaw l-effetti tal-ħiliet fil-lingwi barranin (u l-użu tagħhom fuq ix-xogħol) fuq id-dħul tal-individwi fl-Awstrija, id-Danimarka, il-Finlandja, Franza, il-Ġermanja, il-Greċja, l-Italja, il-Portugall u Spanja. Ir-riżultati huma ppreżentati f'Tabella 2. Il-livell ta' kontroll mhuwiex speċifikat. Ir-riżultati juru li l-ħiliet lingwistiċi Ingliżi huma ppremjati b'mod pożittiv fis-suq

tax-xogħol fil-pajjiżi kollha eżaminati. F'xi pajjiżi, l-għarfien tal-Franċiż u l-Ġermaniż huwa wkoll ippremjat b'mod pożittiv, u xi kultant saħansitra aktar minn profiċjenza bl-Ingliż.

Pajjiż	Lingwa		
	L-Ingliż	Il-Franċiż	Ġermaniż
L-Awstrija	11	N.S.	/
Id-Danimarka	21	N.S.	—11
Il-Finlandja	23	N.S.	N.S.
Franza	29	/	46
Il-Ġermanja	26	N.S.	/
Il-Greċja	15	24	N.S.
L-Italja	18	21	28
Il-Portugall	31	34	N.S.
Spanja	39	49	N.S.
n.s. = mhux sinifikanti		sors: Ginsburg u Prieto (2011:612)	

Tabella 2: premjijiet għall-ħiliet lingwistiċi f'pajjiżi Ewropej differenti. Perċentwali ta' riżultati

L-istudji msemmija f'din is-sezzjoni jvarjaw f'ħafna aspetti. Is-settijiet tad-data jvarjaw kemm għall-kwalità tagħhom kif ukoll għall-perjodu taħt rieżami. L-awturi adottaw strateġiji ta' stima differenti, u dan jista' jispjega għaliex il-kobor tar-riżultati miksuba jvarja b'mod konsiderevoli. Barra minn hekk, f'xi artikli, l-awtur(i) jistudja(w) l-effett tal-għarfien tal-lingwa fuq id-dħul tal-individwi, filwaqt li f'karti oħra l-varjabbli studjat huwa l-użu tal-lingwa fuq ix-xogħol. Fl-aħħar nett, mhux dejjem ikun possibbli li jiġi studjat l-impatt fuq id-dħul ta' livelli differenti ta' kompetenza lingwistika. Minkejja dawn in-nuqqasijiet, l-**istudji kollha jikkonverġu lejn l-istess konklużjonijiet**. L-ewwel nett, **id-differenzi fid-dħul**assoċjati mal-ħiliet lingwistiċi mhumiex negliġibbli. Dan jissuġġerixxi li t-tagħlim ta' lingwi barranin jista' jkun investiment tajjeb għall-individwi. It-tieni,**ħiliet lingwistiċi tajbin** ħafna huma ppremjati b'mod aktar sinifikanti minn ħiliet lingwistiċi limitati. Dan ir-riżultat għandu implikazzjonijiet ovvji għall-politika tal-edukazzjoni. It-tielet nett, l-**Ingliż għandu valur ekonomiku mhux ikkontestat fis-suq tax-xogħol Ewropew, iżda mhuwiex l-uniku assi lingwistiku li wieħed jinvesti fih**; F'xi kuntesti, il-ħiliet f'lingwi oħra jistgħu jiġu ppremjati aħjar mill-Ingliż. Dan jenfasizza l-importanza tat-tagħlim ta' aktar minn lingwa barranija waħda fis-sistemi edukattivi tal-pajjiżi Ewropej, f'konformità mal- formula LM+ 2.

L-istudji empiriċi msemmija normalment iħarsu biss lejn il-pajjiżi tal-Ewropa tal-Punent, u jiffukaw fuq lingwi mitkellma b'mod wiesa' minħabba li hemm aktar data disponibbli. B'riżultat ta' dan, l-awturi jikkalkulaw l-istimi għad-differenzjali tad-dħul li jikkorrispondu għal-lingwi li n-nies diġà jafu (tipikament minħabba li tgħallmuhom fl-iskola), iżda **ftit li xejn huwa magħruf dwar il-valur ekonomiku tal-lingwi li (għadhom) huma mitkellma ftit.**

2.1.1.2 RatiSoċjali ta' Ritorn

It-tagħlim tal-lingwi jista' jkun investiment siewi mhux biss għall-individwi, iżda wkoll għas-soċjetà kollha kemm hi. Minflok tfittex differenzi fid- dħul għall-individwi, aħna issa qed jistudjaw il-livell ġenerali. Fuq il-bażi tal-istimi għad-differenzi fid- dħul individwali, huwa possibbli li tiġi kkalkulata r-rata soċjali tar-redditu fuq it- tagħlim tal-lingwi

barranin, jiġifieri l -perċentwal tar-redditu ta' euro wieħed investit fit-tagħlim tal-lingwi għal soċjetà kollha kemm hi. It-Tabella 3 turi r-rata soċjali ta' ritorn għat-tagħlim tal-lingwi fl-Isvizzera, wieħed mill-ftit pajjiżi fejn id-data hija disponibbli.

Lingwa	reġjun tal-Lingwa		
	Jitkellmu bil-Franċiż	Jitkellmu bil-Ġermaniż	Italofonu
Ġermaniż	6.5 %	n.d.	21.5 %
Il-Franċiż	n.d.	10 %	11.7 %
L-Ingliż	4.7 %	12.6 %	n.d.
mhux disponibbli		sors: Grin (1999: Kapitlu 9)	

Tabella 3: Rata soċjali ta 'ritorn fuq it-tagħlim tal-lingwa barranija fl-Isvizzera (irġiel)

Pereżempju, ir-redditu fuq l-investiment ta' euro wieħed ta' flus pubbliċi fl-edukazzjoni Ġermaniża fil-parti tal-Iżvizzera li titkellem bl-Italja huwa ta' 21.5 %, li huwa pjuttost għoli meta mqabbel mar-redditu medju fuq il-kapital finanzjarju mingħajr riskju, u l-ispiża fit-tul tas-self ta' flus fis-suq. Sfortunatament, m'għandniex data dwar pajjiżi Ewropej oħra. Madankollu, **din id-data tissuġġerixxi li t-tagħlim tal-lingwi jista' jkun investiment siewi għas-soċjetà, mhux biss għal raġunijiet kulturali, iżda wkoll minn perspettiva ekonomika**.

2.1.1.3 L-impjegabilità

Għalkemm l-importanza tal-ħiliet f'lingwi barranin għall-impjegabbiltà hija enfasizzata f'dokumenti differenti tal-UE u fl-MES, għad hemm **ftit evidenza empirika li tappoġġja din id-dikjarazzjoni, lil hinn mill- evidenza preliminari** pprovduta miċ-Ċentru Konġunt tar-Riċerka tal-Kummissjoni (ara Araújo et al. 2015). Ftit artikli fil-letteratura akkademika jindirizzaw b'mod espliċitu l-kwistjoni tal-impatt tal-ħiliet lingwistiċi fuq l-impjiegi, u ġeneralment dawn il-kontribuzzjonijiet jistudjaw ir-relazzjoni bejn il-ħiliet fil-lingwa dominanti lokali u l-opportunitajiet ta' impjieg għall-immigranti (ara Gazzola et al. 2016, għal ħarsa ġenerali).

Fl-istudju msemmi hawn fuq minn Araújo et al. (2015), l-awturi jsibu effett pożittiv u statistikament sinifikanti tal-għarfien tal-Ingliż dwar l-impjegabbiltà fil-Ġermanja, il-Greċja, l-Italja, il-Latvja, il-Litwanja, il-Lussemburgu, in-Netherlands, il-Portugall u s-Slovenja. L-impatt jitkejjel mill-probabbiltà li tkun impjegat aktar milli qiegħda għal persuna li taf l-Ingliż għall-kuntrarju ta' xi ħadd mingħajr dik il-ħila, l-affarijiet l-oħra kollha huma ugwali. F'Ċipru, Spanja, il-Finlandja u Malta, il- *profiċjenza* bl-Ingliż (jiġifieri ħiliet lingwistiċi tajbin ħafna) għandha impatt pożittiv fuq l-impjegabbiltà. L-għarfien tal-Franċiż għandu impatt pożittiv fuq l-impjegabbiltà f'Malta, il-Ġermanja, id-Danimarka, u r-Russu fil-Bulgarija, il-Latvja, il-Litwanja u l-Polonja. Madankollu, l-awturi ma jipprovdu l-ebda stima tal-kobor ta' dawn l-effetti. Studju reċenti mwettaq mid-Direttorat Ġenerali għall-Impjiegi tal-Kummissjoni Ewropea enfasizza aħjar il-ħiliet lingwistiċi l-aktar fid-domanda fis-suq tax-xogħol, b'enfasi fuq l-avviżi ta' postijiet tax-xogħol battala online (Beadle et al. 2015). Ir-riżultati juru li perċentwal sinifikanti ta' min iħaddem jeħtieġ livell avvanzat ta' ħiliet fil-lingwi barranin.

Fl-Isvizzera, membru ta' forza tax-xogħol multilingwi - jiġifieri, residenti li jitkellmu bil-Franċiż li jafu l-Ġermaniż jew l-Ingliż, u kelliema nattivi li jitkellmu bil-Ġermaniż li jafu l-Franċiż jew l-Ingliż — għandhom inqas ċans li jiġu sparati minn persuna monolingwi. Bħala

medja, meta l-prezz tax-xogħol jiżdied b'5 % (jiġifieri, ix-xogħol isir aktar għali), il- forza tax-xogħol monolingwi impjegata tonqos bi 8.7 %, filwaqt li l- forza tax-xogħol multilingwi tonqos bi 3.7 % biss (Grin et al. 2009).

2.1.2 Il-kontribut tal-lingwi għall-PDG u l-kummerċ

Ftit artikli jindirizzaw il-kontribut tal-lingwi għall-valur miżjud aggregat prodott mill-ekonomija, jiġifieri għall-Prodott Domestiku Gross (PDG). **L-għarfien tal-lingwi jista' jikkontribwixxi għall-ħolqien ta' valur miżjud minħabba li jista' jagħmel il-proċessi tax-xiri, tal-produzzjoni u tal-bejgħ aktar effiċjenti**. Fl-Isvizzera, il-ħiliet barranin jew tat-tieni lingwa (limitati għall-Ingliż, il-Franċiż u l-Ġermaniż) jikkontribwixxu madwar 10 % tal-PDG Svizzeru, bl-Ingliż jammonta għal nofs dan il-perċentwal (Grin, Sfreddo u Vaillancourt 2010). L-istimi għal Quebec huma madwar 3 % tal-PDG provinċjali.

Sfortunatament, id-data għall-pajjiżi tal-UE ma teżistix. Madankollu, saru xi studji fil-livell reġjonali. Pereżempju, rapport reċenti mill-Gvern Bask fi Spanja juri li l-impatt ekonomiku ta' diversi attivitajiet relatati mal-lingwa Baska jista' jiġi stmat għal 4.2 % tal-PDG reġjonali tal-Komunità Awtonoma (Gobierno vasco 2016). Ara wkoll Bane Mullarkey Ltd. (2009) għal Galway Gaeltacht fl-Irlanda.

L-istudju ELAN (CILT 2006) jeżamina l-effett tan-nuqqas ta' ħiliet f'lingwi barranin fuq l-esportazzjoni ta' kumpaniji Ewropej, b'enfasi fuq kampjun ta' Intrapriżi Żgħar u ta' Daqs Medju (SMEs). Twettaq studju simili għall-Katalonja fi Spanja (Hagen 2010). McCormick (2013) targumenta li hemm relazzjoni ġeneralment pożittiva bejn il-PDG ta' pajjiż u l-livell medju ta' profiċjenza Ingliża fil-popolazzjoni. Il-livell tal-ħiliet lingwistiċi jitkejjel mill-Indiċi tal-Profiċjenza Ingliża (EPI), indikatur imfassal mill-kumpanija internazzjonali tal-edukazzjoni Edukazzjoni Ewwel u popolarizzat fil-midja. Madankollu, ir-riżultati ta' McCormick huma bbażati fuq analiżi ta' korrelazzjoni statistika sempliċi u ma juru l-ebda effett kawżali reali bejn il-PPE u l-PDG. Barra minn hekk, id-data użata tista' ssofri minn preġudizzju ta' awtoselezzjoni.

Il-konsegwenza ta' lingwa komuni dwar il-kummerċ ġiet studjata f'diversi artikoli (ara fost l-oħrajn Mélitz 2008, FIDRMUC u FIDRMUC 2015, Egger u Toubal 2016, Egger u Lassman 2016). **L-istruttura tal-iskambji tista' tiġi influwenzata mil-lingwa fi tliet modi differenti**. Il-pajjiżi jistgħu jaqsmu l-lingwa uffiċjali, u dan ġeneralment jindika l-preżenza ta' rabtiet ġeopolitiċi (eż. storja kolonjali komuni). Huma jistgħu jaqsmu lsien nattiv, fis-sens li n-nies li jgħixu f'żewġ pajjiżi differenti jitkellmu l-istess lingwa bħal-lingwa materna tagħhom. Dan jista' jitqies bħala indikatur tal-affinità kulturali. Fl-aħħar nett, il-pajjiżi jistgħu jaqsmu lingwa mitkellma komuni, tipikament lingwa mitgħallma bħala lingwa barranija, li tagħmel possibbli l-komunikazzjoni bejn persuni ta' ilsna nattivi differenti. Ir-riżultati juru li**bħala medja lingwa komuni (uffiċjali jew mitkellma) iżżid il-flussi kummerċjali b'44 %**(Egger u Lassmann 2012). L-effett ta' lingwa komuni mitkellma huwa aktar b'saħħtu mill-effett ta' lingwa materna komuni, iżda t-tnejn huma pożittivi b'mod sinifikanti (Egger u Lassman 2016). Fidrmuc u FIDRMUC (2015) juru li l-għarfien estensiv tal-lingwi fl-UE huwa fattur determinanti importanti għall-kummerċ estern, bl-Ingliż għandu rwol partikolarment importanti.

2.1.3 Il-politika lingwistika u l-innovazzjoni

L-effett tal-lingwi fuq l-innovazzjoni industrijali għadu mhux esplorat biżżejjed. Permezz tal-innovazzjoni industrijali rridu nfissru innovazzjoni teknoloġika protetta mid-drittijiet tal-proprjetà intellettwali (IPRs) bħal privattivi, trademarks u proġetti industrijali. Għalkemm xi studji jindirizzaw il-kwistjoni tar-rabta bejn il-multilingwiżmu u l-kreattività — u għalhekkil-

kwistjoni tal-innovazzjoni permezz tal-kreattività — (Marsh and Hill 2009), **artikoli li jiddiskutu r-relazzjoni bejn id-diversità lingwistika u l-innovazzjoni industrijali jiffukaw fuq l-effetti tal-politiki tal-lingwa fuq l-innovazzjoni (għall-kuntrarju tal-lingwi fihom infushom)**.

L-industriji intensivi fl-IPR huma definiti bħala ‘l fuq mill -medja għall-IPR għal kull impjegat (inkluż id-dritt tal-awtur). Fl-UE, l-industriji intensivi fl-IPR jikkontribwixxu 26 % tal-impjiegi u 39 % tal-PDG; l-industriji intensivi fil-privattivi waħedhom jammontaw għal 13.9 % tal-PDG tal-UE u 10.3 % tal-impjiegi totali (EPO-OHIM 2013). L-Uffiċċju Ewropew tal-Privattivi (EPO = EPO), ibbażat fi Munich, il-Ġermanja, huwa awtorità reġjonali li toħroġ privattivi li r-rwol tagħha huwa li tfittex u teżamina applikazzjonijiet għal privattivi Ewropej f’isem it-38 Stat Kontraenti tal-Konvenzjoni Ewropea dwar il-Privattivi (EPC). Il-lingwi uffiċjali tal-EPO huma l-Ingliż, il-Franċiż u l-Ġermaniż. L-EPO jagħti l-privattivaEwropea, jiġifieri “raġġ” ta’ privattivi nazzjonali, li mbagħad għandhom jiġu vvalidati fl- istati magħżula mid-destinatarju tal-privattiva. Il-proċeduri ta’ validazzjoni jinkludu l-ħlas ta’ tariffi ta’ validazzjoni u tiġdid u, f’xi każijiet, it-traduzzjoni tal-privattiva kollha (jew parti minnha, is-soltu pretensjonijiet) f’waħda mil-lingwi uffiċjali tal-pajjiż ikkonċernat. Il-maġġoranza tal-artikli li jittrattaw il-lingwi u s-sistema Ewropea tal-privattivi jipprovdu stima ta’ dawn l-ispejjeż tat-traduzzjoni ta’ wara l-għotja u jiddiskutu l-impatt tagħhom fuq il-preżentazzjoni tal-privattivi u n-numru ta’ pajjiżi li fihom jiġu vvalidati l-privattivi Ewropej (ara Van Pottelsberghe u Mejer 2010, Van Pottelsberghe u François 2009, Harhoff, Hoisl et al. 2009). Ir-riżultati juru **li tnaqqis fl-ispejjeż tat-traduzzjoni ta’ wara l-ħruġ x’aktarx li jkollu effett pożittiv fuq l-għadd ta’ applikazzjonijiet irreġistrati.** Gazzola (2014a, 2015) teżaminad-differenzi fl-ispejjeż tat-traduzzjoni ta’ qabel il-ħruġ għall-applikanti Ewropej li japplikaw għal privattiva mal-EPO. Ir-riżultati juru li l **-ispejjeż globali tal-aċċess għall-proċeduri tal-privattivi għall-applikanti Ewropej li l-ewwel lingwa tagħhom mhijiex l-Ingliż, il-Franċiż jew il-Ġermaniż huma mill-inqas 27 % ogħla mill-ispiża mġarrba mill-applikanti bl-Ingliż, bil-Franċiż jew bil-Ġermaniż.**

L-EPO mhuwiex parti mill-istituzzjonijiet jew il-korpi tal-UE u l-MET ma jindirizzax il-kwistjoni tal-IPR. Madankollu, l-innovazzjoni teknoloġika hija marbuta mal-politika lingwistika tal-UE b’diversi modi. Fl-2012, ir-rappreżentanti tal-UE laħqu ftehim biex joħolqu privattiva unitarja Ewropea — jew**“privattiva Ewropea b’effett unitarju**” -. Il-Privattiva Unitarja hija privattiva Ewropea, mogħtija mill-EPO skont ir-regoli u l-proċeduri tas-CEB (Konvenzjoni Ewropea dwar il-Privattivi), li, fuq talba tas-sid tal-privattiva, tingħata effett unitarju għat-territorju tal-parteċipanti fis-sistema tal-privattiva unitarja. Il-ftehim biex titwaqqaf qorti Ewropea tal-privattivi bħalissa qed jiġi ratifikat mill-UE. Barra minn hekk, għadu mhux ċar kif se jkollu l-eżitu tar-referendum li sar fir-Renju Unit fit-23 ta’ Ġunju 2016 dwar il-proċess ta’ ratifika. Biżżejjed jingħad li r-regolamenti attwalment fis-seħħ jispeċifikaw li l-privattiva unitarja ser tingħata f’lingwa waħda fost l-Ingliż, il-Franċiż u l-Ġermaniż, u li t-traduzzjoni tat-talbiet għaż-żewġ lingwi l-oħra mhux ser tkun meħtieġa (Kunsill tal-Unjoni Ewropea 2012). Madankollu, hija żżid li ma għandhassirl-ebda traduzzjoni addizzjonalisabiex tingħata s-saħħa lill-privattiva[6]. **Ir-reġim lingwistiku tal-**

6 Matul perjodu tranżitorju ta’ 12-il sena, traduzzjoni sħiħa tal-ispeċifikazzjonijiet tal-privattiva għall-Ingliż fejn il-lingwa tal-proċedimenti quddiem l-EPO hija l-Franċiż jew il-Ġermaniż, jew f’waħda mil-lingwi uffiċjali tal- Istati Membri li hija lingwa uffiċjali tal-Unjoni, il-lingwa tal-proċedimenti quddiem l-EPO hija l-Ingliż. L-Italja u Spanja ddeċidew li jirtiraw mill-privattiva unitarja minħabba li sabu l-arranġamenti tat-traduzzjoni diskriminatorji. F’Settembru 2015, l-Italja finalment iddeċidiet li tniedi l-proċeduri biex tissieħeb fil-privattiva unitarja proposta. Din id-deċiżjoni ttieħdet wara d-deċiżjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea li tiċħad l-azzjonijiet ta’ Spanja kontra r-regolamenti li jimplimentaw il-kooperazzjoni msaħħa fil-qasam tal-ħolqien ta’ protezzjoni tal-privattiva unitarja (sentenza fil-Kawża C-146/13 Spanja vs il-Parlament u l-Kunsill, u l-Kawża C-147/13 Spanja vs il-Kunsill).

privattiva unitarja, għalhekk, se jnaqqas l-ispejjeż tat-traduzzjoni ta' wara l-ħruġ, iżda mhux se jreġġa' lura d-differenzi eżistenti bejn l-applikanti Ewropej meta mqabbla mal-ispejjeż tat-traduzzjoni eżistenti qabel l-għotja. L-ispiża tat-traduzzjoni ta' applikazzjoni għal privattiva f'waħda mil-lingwi ta' ħidma tal-EPO, fil-fatt, għandha tiġi rimborżata biss f'limitu massimu fiss u għal ċerti kategoriji ta' applikanti biss. It-traduzzjoni awtomatika tista' tgħin biex jitnaqqsu l-ispejjeż tal-informazzjoni dwar il-privattivi, iżda sa ċertu punt biss. L-effett tal-privattiva unitarja fuq l-attivitajiet ta' innovazzjoni għadu ma jistax jiġi stmat (għal diskussjoni dwar l-ispejjeż u l-benefiċċji mistennija tal-privattiva Ewropea b'effett unitarju, ara Danguy and Van Pottelsberghe de la Potterie 2011). Madankollu, ta' min jinnota li l- **għażliet dwar in-numru ta' lingwi ta' ħidma tal-istituzzjonijiet, il-korpi jew l-aġenziji tal-UE u l-arranġamenti assoċjati tat-traduzzjoni jista' jkollhom impatt fuq l-allokazzjoni tal-ispejjeż imġarrba mill-kumpaniji innovattivi Ewropej biex jipproteġu l-IPRs tagħhom. Dan jista' jwassal għal problemi ta' ekwità**. Dan m'għandux jiġi injorat fil-politika lingwistika ġenerali tal-UE.

2.2 Kumpanija multilingwi

Fil-punt 3 tas-SEM, il-Kunsill jappella lill- Istati Membri biex jinvestu fit-tagħlim tal-lingwi barranin biex jippromwovu l- mobbiltà tal-forza tax -xogħol fis-Suq Uniku. Hemm raġunijiet ekonomiċi qawwija wara din ir-rakkomandazzjoni. It-teorija ekonomika neoklassika tissuġġerixxi li l-mobilità tal-fatturi tal-produzzjoni (ix-xogħol u l-kapital) ittejjeb l-effiċjenza ekonomika. Filwaqt li l-mobilità tal- forza tax-xogħol tista' tnaqqas id-differenzi fir-rati tal-qgħad madwar ir-reġjuni, hija ugwali għall-produttività marġinali tax-xogħol, u b'hekk ittejjeb l-effiċjenza tal-allowance. Madankollu, il- **mobilità tax-xogħol fl-UE għadha fenomenu limitat**. Skont ċifri uffiċjali, "madwar 2 % taċ-ċittadini tal-età tax-xogħol f'wieħed mis-27 Stat Membru tal-UE bħalissa jgħixu u jaħdmu fi Stat Membru ieħor. B'paragun ma' dan, is-sehem ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi li jgħixu fl-UE huwa kważi d-doppju" (Kummissjoni Ewropea 2007 3). Dejta riċenti ma turi l-ebda tibdil sinifikanti. Mill-1 ta' Jannar 2015, kien hemm 15.3 miljun ruħ jgħixu f'wieħed mill- Istati Membri tal-UE b'ċittadinanza ta' Stat Membru ieħor tal-UE (dan huwa madwar 3 % tal-popolazzjoni totali tal-UE)[7]. Hemm fatturi differenti li jiskoraġġixxu l-mobilità internazzjonali flimkien mal-ħtieġa li wieħed jitgħallem lingwa ġdida. Fost l-oħrajn, jeħtieġ li nsemmu raġunijiet personali bħall-biża' li jintilfu r-rabtiet familjari, l-ostakli amministrattivi u istituzzjonali bħad-differenzi fis-sistemi tat-taxxa u d-diffikultajiet fir-rikonoxximent reċiproku tal-kwalifiki professjonali (ara Vandenbrande 2006: 24 għal ħarsa ġenerali).

Il-promozzjoni tat-tagħlim tal-lingwi barranin mhijiex biss importanti biex tiffaċilita l-mobilità; Tista' tikkontribwixxi wkoll għall-integrazzjoni ta' persuni mobbli fis-soċjetà tal-pajjiż ospitanti. Il-fornituri tas-servizzi bażiċi (is-saħħa, l-iskola, l-awtoritajiet lokali u l-qrati) "jeħtieġu dejjem aktar li jikkomunikaw ma' nies li jitkellmu lingwi oħra filwaqt li l-persunal tagħhom mhumiex imħarrġa biex jaħdmu f'lingwi oħra minbarra l-lingwa materna tagħhom u m'għandhomx ħiliet interkulturali" (Kummissjoni Ewropea 2008c:21). Waħda mill-isfidi li qed jiffaċċjaw il-pajjiżi Ewropej illum hija, fil-fatt, li titħeġġeġ il-mobbiltà tan-nies (eż. ħaddiema, studenti u riċerkaturi) u fl-istess ħin li jingħata spazju għall-ħtiġijiet lingwistiċi ta' persuni ġodda sabiex jiġu evitati l-esklużjoni u l-emerġenza ta' komunitajiet separati (Grin et al. 2014). **Il-kwistjoni hija, għalhekk, jekk il-formula LM+ 2 tistax tikkontribwixxi għall-kisba ta' żewġ għanijiet soċjoekonomiċi tal-UE li jidhru kontradittorji, jiġifieri l-promozzjoni tal-mobbiltà intra-UE u l-faċilitazzjoni tal-inklużjoni u l-koeżjoni soċjali**. L-għoti ta' diskussjoni fil-fond dwar din il-kwistjoni jmur lil

7 Ara http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics&oldid=292846

hinn mil-limiti ta' dan id-dokument[8]. Madankollu, huwa utli li jiġu enfasizzati xi punti ċentrali u li tiġi ppreżentata xi data.

2.2.1 Mobbiltà, inklużjoni u formula "Lingwa omm + 2"

L-evidenza empirika tappoġġa l-affermazzjoni li t-tagħlim tal-lingwi jiffaċilita l-mobilità. **Id-diskors tal-lingwa ta' pajjiż iżid il-probabbiltà ta' migrazzjoni lejn dak il-pajjiż kważi ħames darbiet** (Aparicio Fenoll u Kuehn 2016). It-tagħlim tal-lingwi matul l-edukazzjoni obbligatorja jnaqqas l-ispejjeż tal-migrazzjoni għall-individwi, speċjalment għaż-żgħażagħ. L-iżvilupp ta' ħiliet fil-lingwa uffiċjali tal-pajjiż ospitanti jiffaċilita l-inklużjoni ta' persuni ġodda (ara t-taqsima li jmiss). Madankollu, **la l-formula LM+ 2 u lanqas il-promozzjoni ta' lingwa waħda għall-vetturi ma huma attwalment biżżejjed biex jintlaħaq dan l-għan, u x'aktarx li ma jkunux biżżejjed fil-futur prevedibbli**. L-ewwel nett, minoranza biss ta' Ewropej jitkellmu lingwi barranin. It-tieni nett, l-effettività tas-sistemi edukattivi fit-tagħlim tal-lingwi barranin jeħtieġ li tittejjeb aktar. It-tielet nett, u b'mod aktar fundamentali, la l-formula LM+ 2 u lanqas il-promozzjoni ta' lingwa waħda għall-vetturi ma huma adegwati biex jindirizzaw il-problema tan-nuqqas ta' prevedibbiltà ta' opportunitajiet biex iċaqilqu individwi. Din it-taqsima tiddiskuti dawn il-kwistjonijiet suċċessivament.

It-Tabella 4 turi l-perċentwal ta' ċittadini tal-UE ta' mill-inqas 15-il sena li jiddikjaraw li jistgħu jagħmlu konverżazzjoni f'mill-inqas żewġ lingwi għajr il-lingwa materna tagħhom. Id-data ġiet ippubblikata f'200§1, 2006 u 2012 f'diversi mewġiet tal-istħarriġ tal-Ewrobarometru. B'riżultat ta' tkabbir multiplu, in-numru ta' Stati Membri nbidel. Biex ikun jista' jsir tqabbil intertemporali, it-Tabella 4 tippreżenta r-riżultati għall-2006 u l-2012 li jirreferu għall-Unjoni Ewropea bi 15 u 25 rispettivament.

It-Tabella 4 turi li kwart**biss taċ-ċittadini Ewropej irrapportaw li setgħu jitkellmu b'mill-inqas żewġ lingwi, u dan il-perċentwal baqa' virtwalment kostanti bejn l-2001 u l-2012. Dan mhuwiex sorprendenti** għaliex ir-riformi fl-edukazzjoni jieħdu għexieren ta' snin biex juru l-impatt tagħhom. Barra minn hekk, id-data minn mewġiet differenti tal-istħarriġ tal-Ewrobarometru hija komparabbli biss sa ċertu punt (ara Ó Riagáin 2015), u jeħtieġ li nippermettu xi marġni ta' żball fl-istimi.

L-UE	Mewġa tal-istħarriġ tal-Ewrobarometru		
	2001	2006	2012
UE 15	26	26	25
UE-25	n.d.	28	26
UE-27	n.d.	n.d.	25
mhux disponibbli		sors: tabella kkompilata mill-awtur	

Tabella 4: Ċittadini Ewropej li jiddikjaraw lilhom infushom kapaċi jagħmlu konverżazzjoni f'mill-inqas żewġ lingwi għajr il-lingwa materna tagħhom. Perċentwali ta' riżultati

Is-sitwazzjoni se titjieb fil-futur, iżda mhux se tinbidel radikalment. Id-data mit-tielet mewġa tal-istħarriġ tal-Ewrobarometru (il-Kummissjoni Ewropea 2012a) turi li ż-żgħażagħ,

8 L-istudju ta' strateġiji differenti għar-rikonċiljazzjoni tal-inklużjoni u l-mobbiltà bħalissa huwa s-suġġett tal-proġett kofinanzjat mill-MIME tal-UE "Mobilità u Inklużjoni f'Ewropa Multilingwi" (2014–2018). Ara www.mime-project.org

speċjalment dawk ta' bejn il-15 u l-24 sena, huma aktar probabbli li jkollhom għarfien f'żewġ lingwi barranin (37 %) minn dawk li għandhom aktar minn 55 sena (17 %). Il-perċentwal ta' studenti li jitgħallmu mill-inqas żewġ lingwi barranin qed jiżdied. Il-proporzjon ta' studenti fil-bidu tal-edukazzjoni sekondarja (ISCED livell 3) fl-UE li jitgħallmu mill-inqas żewġ lingwi barranin jibqa' relattivament kostanti, kif murifil-Figura 2.

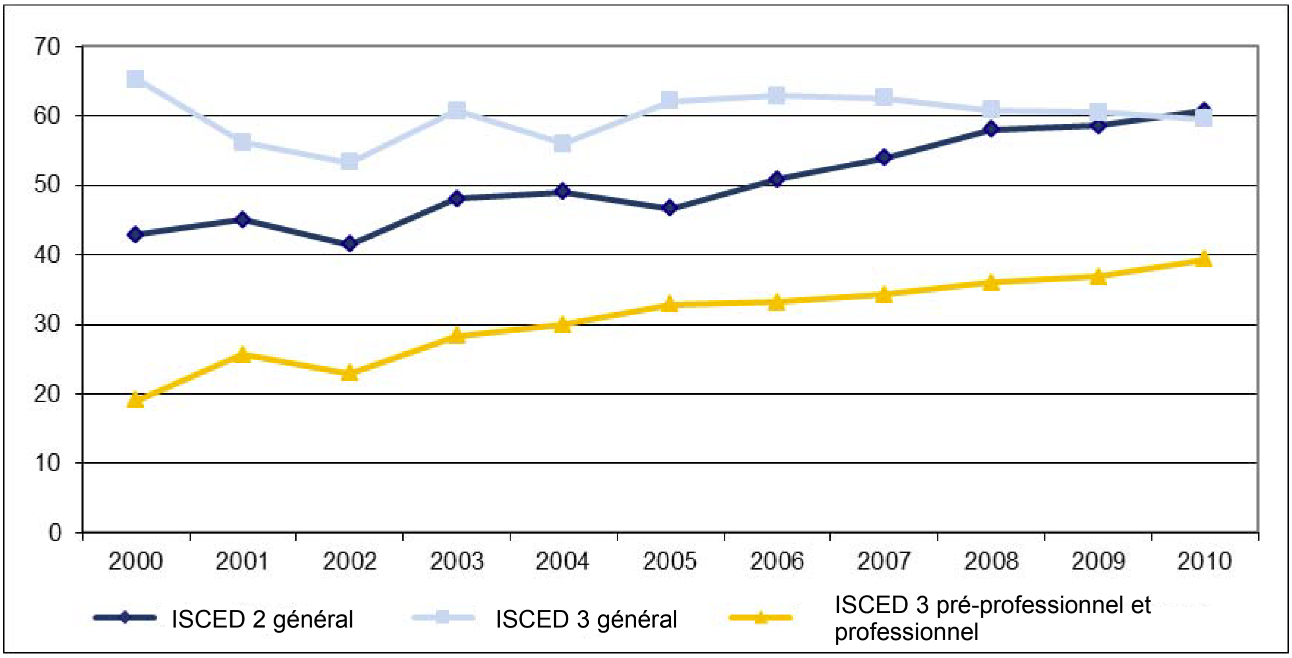

Illustrazzjoni 2: perċentwal ta' studenti li jitgħallmu mill-inqas żewġ lingwi barranin fl-UE, 2000–2010 (sors: Il-Kummissjoni Ewropea, 2012c:39)

Ċifri riċenti jikkonfermaw li l-proporzjon ta' studenti li jitgħallmu żewġ lingwi barranin jew aktar fil-livell ġenerali ISCED 3 fl-UE-28 baqa' virtwalment kostanti bejn l-2009 u l-2014 (Eurostat 2016). Huwa mfakkar li l-ISCED = ISCED hija l-Klassifikazzjoni Standard Internazzjonali tal-Edukazzjoni (ara l-Anness 6.1 u l-Anness 6.2).

Madankollu, l- **istudju tal-lingwi fl-edukazzjoni obbligatorja per se ma jiggarantix li l-maġġoranza tal-istudenti jitgħallmuhom *sew***. Huwa magħruf sew li l-ħiliet lingwistiċi mhumiex varjabbli dikotomika (eż.: Naf/Ma nafx) iżda pjuttost continuum kumpless, u li kull ħila hija soġġetta għall obsolescence jekk ma jintużax biżżejjed. F'ċerti ċirkostanzi, livell bażiku ta' għarfien jista' jkun biżżejjed (jiġifieri l- possibbiltà li wieħed jordna ikla barra mill-pajjiż) iżda f'ħafna kuntesti oħra huma meħtieġa livelli tajbin jew saħansitra tajbin ħafna ta' ħiliet lingwistiċi (u ppremjati fis-suq tax-xogħol, ara t-taqsima 2.1.1 hawn fuq). Id-data mill-Ewrobarometru 2012 turi li l-livell ta' kontroll ivarja b'mod konsiderevoli fost iċ-ċittadini. **Il-maġġoranza l-kbira ta' dawk li wieġbu jirrappurtaw li għandhom livell elementari jew intermedju ta' kompetenza lingwistika**. Pereżempju, minn dawk li jgħidu li għandhom mill-inqas ftit Ingliż, 20 % biss iqisu l-livell tagħhom bħala "tajjeb ħafna". **Il-livell ta' kompetenza lingwistika mhuwiex mistenni li jitjieb fil-futur qarib**. Ir-riżultati tal-Ewwel Stħarriġ Ewropew dwar il-Kompetenza Lingwistika (Kummissjoni Ewropea 2012b) urew li "r-riżultat tat-tagħlim tal-lingwi barranin fl-Ewropa huwa fqir: Erba' minn kull għaxar studenti biss jilħqu l-livell ta' "utent indipendenti" fl-ewwel lingwa barranija, li jikkorrispondi għall-kapaċità li wieħed ikollu konverżazzjoni sempliċi. Kwartlaħaq dan il-livell fit-tieni lingwa barranija. Wisq studenti — 14 % għall-ewwel lingwa u 20 % għat-tieni lingwa — ma jilħqux il-livell ta' "utent bażiku", li jfisser li ma jistgħux jużaw lingwaġġ sempliċi ħafna, anke bl-għajnuna" (Kummissjoni Ewropea 2012 d:1). Bħala konklużjoni dwar dan il-punt, l-

evidenza empirika turi li l- **formula LM+ 2 għadha mhix realtà għall-maġġoranza tal-Ewropej**. Għalkemm sar progress konsiderevoli u inkoraġġanti fis-sistemi edukattivi matul dawn l-aħħar għoxrin sena, **għad hemm ħafna lok għal progress**.

Madankollu, anki jekk il-maġġoranza tal-Ewropej (jew tal-inqas il-ġenerazzjoni żagħżugħa) kienu kapaċi jitkellmu tal-inqas żewġ lingwi barranin b'mod fluwenti, l-**LM+ 2 probabbilment mhijiex l-aħjar politika lingwistika biex tippromwovi l-mobilità u l-inklużjoni fl-istess ħin, sakemm ma tkunx akkumpanjata minn miżuri oħra ta' politika lingwistika**. Il- qalba tal-problema hija kif ġej: Ħadd ma jista' jbassar x'ħiliet lingwistiċi se jkunu meħtieġa fil-ħajja futura tagħhom, u m'hemm l-ebda garanzija li l-lingwi barranin mgħallma mill-istudenti matul l-edukazzjoni obbligatorja tagħhom huma preċiżament dak li se jkollhom bżonn meta jiddeċiedu li jmorru jgħixu barra minn pajjiżhom fil-ħajja adulta tagħhom. Barra minn hekk, in-nies jistgħu jiċċaqalqu diversi drabi f'ħajjithom għal intervalli ta' żmien differenti (eż. ftit xhur jew snin) u f'pajjiżi differenti. Għalhekk, il-firxa tal-ħiliet lingwistiċi meħtieġa għal individwu mhijiex magħrufa minn qabel.

Tweġiba possibbli minn individwi (jew familji ta' studenti) biex jindirizzaw din il-problema hija li jsir investiment fit-tagħlim ta' lingwa mitkellma b'mod wiesa' li tista' tintuża bħala lingwa vehikulari f'diversi pajjiżi. Fl-Ewropa, dan ir-rwol huwa l-aktar, iżda mhux esklussivament, tal-Ingliż. L-Ingliż huwa fil-fatt il-lingwa barranija l-aktar mitkellma miċ-ċittadini Ewropej. Madankollu, id-data turi li l-Ingliż għadu ma kisibx l-istatus ta' kompetenza bażika fl-Ewropa. Skont iċ-ċifri ppubblikati fl-2012 fl-istħarriġ tal-Ewrobarometru, 38 % tal-Ewropej tal-UE27 jitkellmu l-Ingliż bħala lingwa barranija, u l-livell ta' kompetenza miksub għandu t-tendenza li jkun intermedju jew baxx. **7 % biss taċ-ċittadini tal-UE jiddikjaraw il-kapaċità tagħhom li jitkellmu l-Ingliż bħala lingwa barranija f'livell tajjeb ħafna. Il-livelli intermedji u elementari huma aktar komuni** (17 % u 12 % rispettivament). Fi kliem ieħor, il-perċentwal ta' ċittadini tal-UE li huma kelliema nattivi tal-Ingliż, jew li jitkellmu b'mod fluwenti, ma jaqbiżx il-21 % tal-popolazzjoni. Hemm differenzi kbar fost il-pajjiżi tal-UE f'dan ir-rigward (ara l-Appendiċi 6.3). Is-sitwazzjoni se tinbidel fil-futur, iżda sa ċertu punt biss. Fl-2014, kważi 80 % tat-tfal tal-edukazzjoni primarja fl-UE-28 kienu qed jitgħallmu l-Ingliż bħala lingwa barranija (Eurostat 2016). Il-Figura 3 turi li aktar minn 90 % tal-istudenti jitgħallmu l-Ingliż fl-ISCED/ISCED 3 tal-edukazzjoni sekondarja għolja.

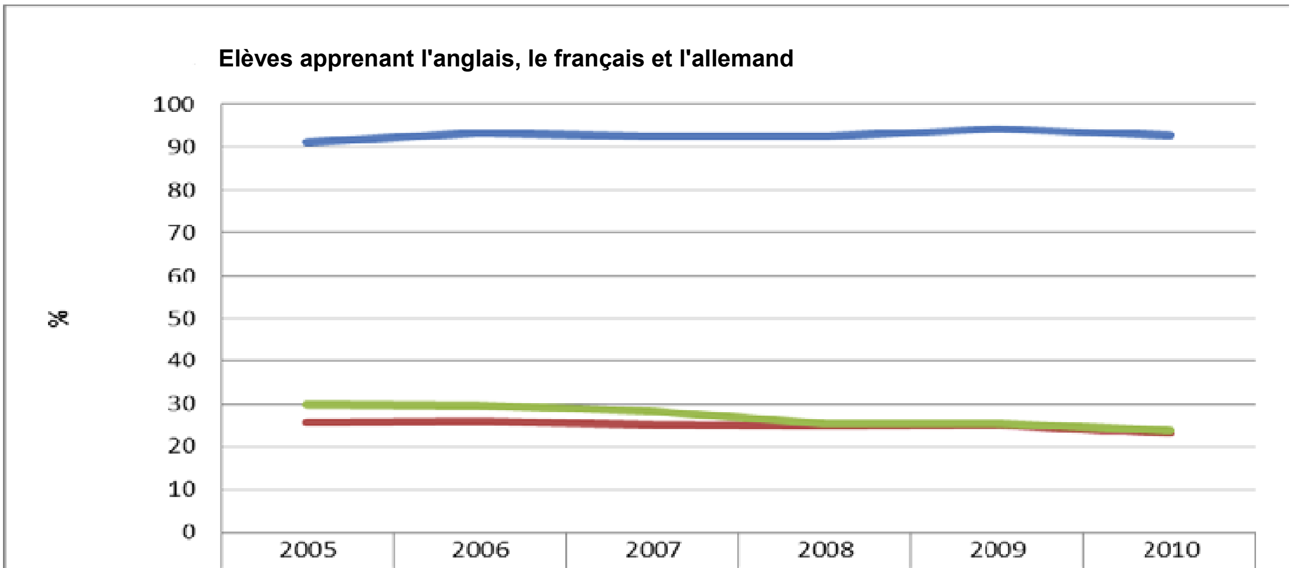

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
anglais	91.2	93.2	92.5	92.3	94.2	92.7
français	25.8	25.9	25.3	24.9	25.2	23.2
allemand	29.9	29.8	28.5	25.5	25.5	23.9

Illustrazzjoni 3: perċentwal ta' studenti li jitgħallmu l-Ingliż, il-Franċiż u l-Ġermaniż fl-ISCED livell 3 (edukazzjoni sekondarja għolja ġenerali = skola sekondarja għolja), 2005–2010, sors: Il-Kummissjoni Ewropea (2012 c: 40)

Fl-2014, dan il-perċentwal kien ta' 94.1 % (Eurostat 2016). Madankollu, dan ma jfissirx li l-maġġoranza tal-istudenti li jistudjaw l-Ingliż tħallew isiru kompetenti. Ir-riżultati tal-ewwel stħarriġ Ewropew dwar il-ħiliet lingwistiċi (il-Kummissjoni Ewropea 2012 b) juru li 28 % biss tal-istudenti li jistudjaw l-Ingliż fl-aħħar sena tal-edukazzjoni sekondarja baxxa (= kulleġġ, ISCED/ISCED 2) jew it-tieni sena tal-edukazzjoni sekondarja għolja (= skola għolja, ISCED/ISCED 3) jilħqu l-livell B2 tal-Qafas Komuni Ewropew ta' Referenza għal-Lingwi (CEFR). **Minkejja l-investiment enormi fit-tagħlim tal-Ingliż fis-sistema edukattiva, il-bilingwiżmu mhuwiex mistenni fil-futur qarib**. B'riżultat ta' dan, **għad m'hemmx lingwaġġ komuni li huwa mitkellem b'mod wiesa' f'livell tajjeb jew esperjenzat mill-maġġoranza l-kbira taċ-ċittadini Ewropej.**

Kif innutat fil-bidu ta' din it-taqsima, il-profiċjenza fil-lingwa uffiċjali ta' pajjiż iżżid il-probabbiltà ta' migrazzjoni lejn dak il-pajjiż. Għalhekk, il-politiki lingwistiċi mmirati lejn il-promozzjoni tal-Ingliż bħala sempliċi lingwa vehicular fl-Ewropa, fil-prinċipju, huma aktar probabbli li jippromwovu l-mobilità lejn il-pajjiżi li jitkellmu bl-Ingliż milli lejn Ewropej oħra. L-implikazzjonijiet ta' din l-asimetrija għas-suq tax-xogħol Ewropew għadhom ma ġewx eżaminati fid-dettall[9].

Ta' min jinnota, madankollu, li l-inklużjoni mhux neċessarjament tkun aktar faċli jekk l-Ewropej kollha jkollhom it-tieni lingwa komuni. Huwa magħruf sew li l-komunikazzjoni ma tkoprix sempliċi trażmissjoni ta' informazzjoni. L-Ingliż jista' jkun utli għall-aċċess ta' programmi ta' edukazzjoni għolja fi bliet kbar bħal Milan jew Berlin, u forsi biex jinstab xogħol f'banek jew kumpaniji tal-IT ibbażati f'dawn il-bliet. Iżda dan probabbilment mhuwiex biżżejjed biex jiġi integrat bis-sħiħ f'soċjetajiet fejn it-Taljan u l-Ġermaniż rispettivament għadhom il-lingwi lokali dominanti. Sakemm il-ħiliet lingwistiċi f'mument

9 Għal diskussjoni ġenerali dwar dan is-suġġett fil-livell globali, ara Van Parijs (2000).

partikolari jistgħu jitqiesu bħala stokk ta' kapital uman, il-lingwi jintużaw f'sitwazzjonijiet partikolari differenti, u f'xi kuntesti xi lingwi huma aktar utli u/jew aktar xierqa minn oħrajn. Anki jekk persuna tiddikjara l-għarfien ta' ċerta lingwa barranija, dan ma jfissirx li ta' spiss tuża (jew hija entużjasta li tuża) dik il-lingwa b'mod attiv jew passiv. Pereżempju, in-nies li jgħixu fi bliet kbar fil-kontinent jistgħu, bħala medja, ikollhom għarfien tajjeb tal-Ingliż, iżda mhumiex neċessarjament lesti li jaqilbu għall-Ingliż kull meta kollega jew ħabib barrani jkun preżenti. Din l-għażla m'għandhiex tiġi interpretata, għall-inqas a priori, bħala nazzjonaliżmu chauvinist. Il-preferenza ta' interazzjonijiet fil-lingwa lokali dominanti tista' tkun minħabba raġunijiet leġittimi bħall-ħtieġa li wieħed iħossu "fid-dar" jew ix-xewqa li tiġi evitata jew minimizzata l-insigurtà lingwistika. Il-mobilità timplika li l-interazzjonijiet mal-barranin kemm fuq ix-xogħol kif ukoll fil-ħajja privata jsiru aktar frekwenti. Dan, min-naħa tiegħu, iżid l-għadd u l-frekwenza ta' sitwazzjonijiet li fihom ikun meħtieġ l-użu ta' lingwaġġ għall-vetturi. Imma n — nies m'humiex neċessarjament lesti li jaċċettaw din il — bidla. Wieħed mill-effetti negattivi possibbli (jew "spejjeż" f'sens ġenerali ħafna) ta' dan jista' jkun il-ħolqien ta' "soċjetajiet paralleli" li fihom il-popolazzjonijiet lokali u l-barranin (jew l-espatrijati) jgħixu f'komunitajiet u netwerks separati. F'xi każijiet, speċjalment fl-edukazzjoni għolja, dan diġà qed iseħħ[10].

Għalhekk, la LM+ 2 u lanqas l-Ingliż waħedhom ma jistgħu jkunu mod kif tissolva t-tensjoni bejn il-mobilità u l-inklużjoni. Dawn jistgħu jkunu parti mis-soluzzjoni, naturalment, iżda għandhom jiġu implimentati forom oħra ta' politika lingwistika. Pereżempju, it- **tagħlim tal-lingwi "fuq talba" għandu jsir aktar faċli u, fuq kollox, inqas għali**. Bit-tagħlim tal-lingwi "fuq talba", infissru l-possibbiltà li fil-fatt nitgħallmu lingwa qabel ma noħorġu mill-pajjiż u/jew immedjatament wara l-wasla fil-pajjiż ospitanti. L-Appoġġ Lingwistiku Online (OLS) maħluq mill-Kummissjoni Ewropea għall-istudenti tal-Erasmus jipprovdi eżempju utli[11]. **Waħda mill-isfidi għall-UE fis-snin li ġejjin hija li tfassal politiki tal-lingwa li jagħmluha possibbli minn naħa li jittieħed vantaġġ mill-benefiċċji tal-mobbiltà u min-naħa l-oħra li jitnaqqsu l-effetti negattivi tal-mobbiltà fuq l-inklużjoni** (Grin et al. 2014). Aħna se nerġgħu lura għal dan il-punt fit-Taqsima 3 biex nuru kif il-Kummissjoni qed tindirizza din il-kwistjoni.

2.2.2 L-integrazzjoni tal-migranti

Il-kwistjoni tal-ħiliet lingwistiċi tal-migranti saret kwistjoni diskussa ħafna fl-Ewropa. Ħafna pajjiżi tal-UE jeħtieġu li ċittadini mhux Ewropej jiksbu jew jittestjaw il-ħiliet lingwistiċi tagħhom fil-lingwa uffiċjali tal-pajjiż ospitanti sabiex jiksbu permess ta' residenza jew ċittadinanza (ara Pulinx, Van Avermaet u Extramiana 2014). Il-profiċjenza fil-lingwa lokali ħafna drabi titqies bħala kundizzjoni għall-integrazzjoni soċjali u ekonomika. L-evidenza empirika għandha t-tendenza li tappoġġja din il-fehma, għalkemm ħafna jindikaw li l-profiċjenza fil-lingwa hija kundizzjoni meħtieġa (iżda mhux biżżejjed) għall-integrazzjoni. B'mod ġenerali, il **-profiċjenza fil-lingwa (jew fil-lingwi) tal-pajjiż ospitanti għandha**

10 Pereżempju, naraw il-ħolqien ta' netwerksta'interazzjoni bejn studenti nazzjonali u internazzjonali li jistudjaw bl-Ingliż barra mir-Renju Unit jew l-Irlanda (Priegnitz 2014).

11 Pereżempju, biex jinkiseb livell ta' profiċjenza Ingliża ugwali għal-livell B2 tas-CEFR, l-istudent medju jeħtieġ madwar 500–600 siegħa ta' tagħlim iggwidat mil-livell tal-Bidu. Dan ifisser l-allokazzjoni ta' 20 siegħa fil-ġimgħa għat-tagħlim tal-lingwi għal kważi 30 ġimgħa (jew 7.5 xhur) (sors https://support.cambridgeenglish.org/hc/en-gb/articles/202838506-Guided-learning-hours). Huwa ċar li hemm għadd ta' fatturi li jistgħu jinfluwenzaw iż-żmien meħtieġ biex jintlaħaq livell partikolari ta' ħiliet lingwistiċi (eż. l-età, it-talent individwali, l-affinità bejn il-lingwa fil-mira u l-lingwa materna tal-istudent, eċċ.). Madankollu, dan l-eżempju sempliċi juri li l-appoġġ għat-tagħlim intensiv tal-lingwi qabel it-tluq minn barra l-pajjiż (eż. tliet xhur) u immedjatament wara l- moviment (eż. 4.5 xhur, jew saħansitra inqas jekk l- għajxien barra mill-pajjiż jaċċellera l-proċess tat-tagħlim) jista' jkollu effett pożittiv fuq l-inklużjoni ta' dawk ġodda fuq medda twila ta' żmien.

effett pożittiv fuq l-introjtu tal-migranti mix-xogħol fil-medda ta' 5 % sa 35 % (ara Adserà u Pytliková, 2016; ara wkoll Chiswick u Miller, 2014, għal ħarsa ġenerali), eż. 27 % fi Spanja (Budria u Swedberg 2012), 7.3 % fil-Ġermanja (Dustmann 1994) u 21 % sa 23 % fir-Renju Unit (Dustmann u Fabbri 2003). Il-profiċjenza fil-lingwa uffiċjali għandha **impatt pożittiv fuq l-impjegabbiltà tal-immigranti** (ara Aldashev et al. 2009 għall-Ġermanja, Leslie u Lindley 2001 għar-Renju Unit, u Rendon 2007 għall-Katalonja). F'pajjiżi differenti tal-UE, il-migranti mhux tal-UE li jirrapportaw ħiliet tajbin jew tajbin ħafna fil-lingwa uffiċjali tal-pajjiż ospitanti huma aktar probabbli li jiġu impjegati minn dawk li ma jirrapportaw l-ebda għarfien tal-lingwa lokali jew biss livell xieraq (Gazzola 2016, ġejjin). Kwistjoni relatata tikkonċerna l-effetti ta' nuqqas ta' ħiliet lingwistiċi fuq il-prestazzjoni edukattiva tat-tfal migranti. **L-istudenti bi sfondi ta' immigrazzjoni jiksbu riżultati konsistentement agħar minn studenti nazzjonali**. Profiċjenza insuffiċjenti fil-lingwa tat-tagħlim spiss tissemma bħala waħda mir-raġunijiet (għalkemm mhux neċessarjament l-aktar importanti) għal dan ir-riżultat (Kummissjoni Ewropea 2008b). Il-fenomenu tal-migrazzjoni żdied f'dawn l-aħħar snin. Fl-2009, pereżempju, 9.3 % taż-żgħażagħ ta' 15-il sena kienu jappartjenu għal familji immigranti fl-UE, u madwar nofs l-istudenti ta' oriġini migranti jitkellmu lingwa differenti mil-lingwa tat-tagħlim f'pajjiżhom (il-Kummissjoni Ewropea 2012d 13).

2.3 Istituzzjonijiet multilingwi

It-tielet għan ġenerali definit fl-MES huwa l-promozzjoni ta' mod effettiv u inklużiv ta' ġestjoni tal-komunikazzjoni multilingwi f'demokrazija supranazzjonali. Il-politika lingwistika istituzzjonali tal-UE (jew ir-"reġim lingwistiku") hija bbażata fuq l-ugwaljanza formali bejn l-24 lingwa uffiċjali u dik ta' ħidma[12]. Din l-għażla wasslet għal dibattitu intensiv dwar l-ispejjeż, il-vantaġġi u l-iżvantaġġi tagħha. Ir-reġim lingwistiku tal-UE ġie studjat minn awturi u akkademiċi differenti, u mhuwiex possibbli li din il-letteratura tiġi ppreżentata hawnhekk. Madankollu, huwa utli li jiġu rrappurtati xi ċifri bbażati fuq data uffiċjali. Id-disponibbiltà tad-data dwar il-ħiliet lingwistiċi Ewropej fl-istħarriġ tal-Ewrobarometru (2001, 2006 u 2012) u f'żewġ fażijiet tal-Istħarriġ dwar l-Edukazzjoni tal-AES għall-Adulti ppubblikat mill-Eurostat fl-2011 u l-2013 ippermettiet lir-riċerkaturi jippubblikaw diversi artikli empiriċi dwar l-effettività tar-reġim lingwistiku tal-UE.

2.3.1 L-effettività u l-ġustizzja tar-reġim lingwistiku tal-UE

Fil-letteratura, l-effettività tar-reġim lingwistiku tal-UE, għall-inqas fir-rigward tal-komunikazzjoni esterna tagħha, normalment titkejjel permezz ta' indikatur imsejjaħ rata ta' esklużjoni lingwistika (= tneħħija lingwistika miss = DR), indikatur introdott minn Ginsburgh u Weber (2005). Ir-rata ta'esklużjoni hija definita bħala l-perċentwal ta' ċittadini jew residenti li ma jitkellmu l-ebda lingwa uffiċjali bħala lsien nattiv tagħhom jew bħala lingwa barranija. Dan il-perċentwal huwa ekwivalenti għas-sehem ta' ċittadini (jew residenti) li ma jistgħux jinkludu dokumenti uffiċjali tal-UE — eż. regolamenti, kontenut tal-laqgħat plenarji tal-Parlament Ewropew trażmessi permezz tal-internet, u paġni tal-internet tal-istituzzjonijiet tal-UE — sakemm ma jsibux soluzzjonijiet oħra bħall-ħlas ta' traduttur jew interpretu jew li jitolbu lil xi ħabib jew qarib għall-għajnuna. Aktar ma tkun baxxa r-rata ta'esklużjoni, aktar tkun kbira l-effiċjenza tar-reġim lingwistiku. Jidher ċar li r-rata ta' esklużjoni hija indikatur approssimattiv tal-parteċipazzjoni potenzjali taċ-ċittadini fl-attivitajiet tal-UE, minħabba li hija bbażata fuq viżjoni simplistika tal-lingwa bħala mezz ta' trażmissjoni tal-informazzjoni. Filwaqt li huwa magħruf sew li l-valur marbut mal-lingwi jmur

12 Għal deskrizzjoni tar-reġim lingwistiku tal-UE, ara inter alia Phillipson (2003), Ammon (2015:730–833), Hanf et al. (2010:81–162), Van des Jeught(2015)

ferm lil hinn mis-sempliċi valur ta' komunikazzjoni tagħhom, ir-rata ta' esklużjoni għandha l-vantaġġ mhux ikkontestat li hija kwantifikabbli u komparabbli. Dan jipprovdi bażi empirika għal diskussjoni pubblika dwar ir-reġim lingwistiku tal-UE.

L-awturi jużaw tipi differenti ta' rati ta' esklużjoni lingwistika. Id-definizzjoni l-aktar sempliċi hija l-perċentwal ta' ċittadini li ma jitkellmu l-ebda lingwa uffiċjali. Dan l-indikatur jissejjaħ **rata assolutata' esklużjonitad - dazju(ADR = TAED) u jipprovdi l-ewwel** approssimazzjoni tal-perċentwal tal-popolazzjoni potenzjalment eskluża mill-komunikazzjoni mal-istituzzjonijiet tal-UE. Xi kultant, ir-rata ta'esklużjoni assoluta hija definita bħala l-perċentwal tal-popolazzjoni li jew ma titkellem l-ebda waħda mil-lingwi uffiċjali, jew titkellem biss waħda minnhom f'livell bażiku. Aħna nużaw l-akronimu ADR biex nirreferu għal din id-definizzjoni alternattiva. Madankollu, ikun riskjuż li wieħed iqabbel il-kelliema nattivi ta' lingwa ma' persuni li jirrapportaw biss livell ġust jew intermedju ta' għarfien tal-lingwa. B'riżultat ta' dan, l-akkademiċi żviluppaw definizzjonijiet oħra tar-rata ta' esklużjoni tad-drittijiet li jqisu d-differenzi fil-kompetenza lingwistika. Ir-RDR **= ir - rata relattiva ta' tneħħija tad-drittijiet għall-vot, pereżempju, hija definita bħala l-**perċentwal ta' ċittadini li la huma kelliema nattivi ta' mill-inqas lingwa uffiċjali waħda u lanqas jitkellmuha f'livell xieraq[13]. Ir-rata ta'esklużjoni relattiva tirrifletti l-idea li l-livelli ta' għarfien ta' lingwa barranija bażika jew intermedja mhumiex biżżejjed biex jipparteċipaw fl-attivitajiet tal-UE mingħajr wisq sforz u jpoġġuk fuq l-istess livell ma' kelliema nattivi.

L-awturi normalment iqabblu erba' sistemi lingwistiċi alternattivi. L-ewwel wieħed huwa l-istatus quo (l-ugwaljanza bejn il-lingwi uffiċjali). It-tieni għażla hija sistema lingwistika li tinkludi biss l-akbar sitt lingwi uffiċjali fl-UE f'termini ta' kelliema nattivi, jiġifieri l-Ingliż, il-Franċiż, il-Ġermaniż, it-Taljan, il-Pollakk u l-Ispanjol. It-tielet alternattiva hija sistema ta' lingwa trilingwi bbażata fuq l-Ingliż, il-Franċiż u l-Ġermaniż, filwaqt li l-aħħar għażla hija politika tal-lingwa Ingliża biss. Ta' min jinnota li fil-prattika dawn l-erba' sistemi lingwistiċi diġà qed jintużaw. **Għalkemm id-dokumenti uffiċjali jeħtieġ li jiġu tradotti fil-lingwi uffiċjali kollha tal-UE, ħafna dokumenti li ma jorbtux legalment (eż.** id-diversi paġni tal-internet tal-Kummissjoni) **huma disponibblibiss f'għadd limitat ta' lingwi**. Fl-2014, pereżempju, 14 mit-33 Direttorat Ġenerali (DĠ) tal-Kummissjoni ppubblikaw il-paġna ewlenija tagħhom bl-Ingliż biss, 8 DĠ bl-Ingliż, bil-Franċiż u bil-Ġermaniż, DĠ wieħed bi 11-il lingwa, u 10 DĠ f'24 jew 23 lingwa uffiċjali (Gazzola 2014 b: 249–250). It-Tabella 5 tippreżenta l-istimi tar-rati ta' esklużjoni tal-lingwa li jirriżultaw mill-erba' reġimi lingwistiċi li għadhom kif ġew deskritti. Iċ-ċifri ġejjin minn ħames studji differenti. Fejn possibbli, it-Tabella 5 tippreżenta t-tliet definizzjonijiet tar-rati ta' esklużjoni: ADR, ADR2, u RDR. Ir-rata ta' esklużjoni relattiva tipprovdi l-aktar stimi konvenzjonali tal-esklużjoni lingwistika minħabba li tassumi li r-residenti għandhom bżonn kbir ta' kompetenza lingwistika biex jifhmu d-dokumenti tal-UE u jipparteċipaw fl-affarijiet tal-UE mingħajr wisq diffikultà.

13 L-istħarriġ tal-Ewrobarometru talab lill-parteċipanti biex jivvalutaw il-kapaċità tagħhom bl-użu ta' skala sempliċi fi tliet livelli — tajba ħafna, tajba u bażika - iżda dawn il-livelli ma ġewx definiti formalment. Għall-kuntrarju, il-ħiliet lingwistiċi tal-AES huma vvalutati bl-użu ta' deskritturi, jiġifieri adatti ("Nista' nifhem u nuża l-espressjonijiet ta' kuljum l-aktar komuni. Nuża l-lingwa b'rabta ma' affarijiet u sitwazzjonijiet familjari), tajba ("Nista' nifhem l-essenzjali ta' lingwaġġ ċar u nipproduċi testi sempliċi. Nista' niddeskrivi l-esperjenzi u l-avvenimenti u nikkomunika b'mod pjuttost fluwenti"), u kompetenti ("Nista' nifhem firxa wiesgħa ta' testi eżiġenti u nużaw il-lingwa b'mod flessibbli. I am kważi kompletament fluwenti fil-lingwa).

Studju	Reġim tal-lingwa										
	L-Ingliż biss			3 lingwi			6 lingwi			multilingwiżmu sħiħ	
	L-ADR	ADR2	RDR	L-ADR	ADR2	RDR	L-ADR	ADR2	RDR	L-ADR	RDR
1. Ginsburg u Weber (2005), UE-15	43	—	—	19	—	—	4				
2. Firdmuc, Ginsburg u Weber (2010), UE27		62,6	—	—	37,8	—	—	16,4	—	—	—
3. Gazzola u Grin (2013), UE-27	50	62	79	—	—	—	—	—	—	0	0
4. Gazzola (2014), UE24	49	—	81	28	—	55	12	—	26	0	4
5. Gazzola (2016), UE25	45	65	79	26	39	49	8	14	19	0	4
Riżultati netti. M'hemm l-ebda għadddoppju, jiġifieri persuna li taf l-Ingliż u l-Franċiż jingħadd darba biss.											
Sors: Gazzola (2016)											

Tabella 5: ir-rata ta'esklużjoni lingwistika fl-UE. Perċentwali ta' riżultati

L-ewwel studju ta' Ginsburg u Weber (2005) juża d-data ta' l-Ewrobarometru (2001) u jevalwa l-ADR fl-UE-15. F'dan l-istudju, ir-reġim lingwistiku bbażat fuq sitt lingwi jinkludi l-Olandiż minflok il-Pollakk. L-użu ta' dejta mit-tieni mewġa tal-istħarriġ tal-Ewrobarometru (2006) dwar il-ħiliet lingwistiċi taċ-ċittadini tal-UE li għandhom mill-inqas 15-il sena, FIDRMUC, Ginsgurgh u Weber (stima tal-2010 tal-ADR 2 għall-UE-27. Gazzola u Grin (2013) jistmaw rati ta'esklużjoni differenti għall-UE-27 abbażi ta' data mill-mewġa tal-Ewrobarometru 2012. Gazzola (2014b) tistudja r-rati ta' esklużjoni lingwistika ta' residenti adulti (inklużi residenti permanenti ta' oriġini barranija) f'24 pajjiż tal-UE bl-użu ta' data mill-ewwel mewġa ta' ESA/EAA (2011). Fl-AES/EAA adulti huma definiti bħala persuni ta' bejn il-25 u l-64 sena. Minħabba nuqqas ta' data, aħna neskludi l-Kroazja, Malta, il-Lussemburgu, l-Irlanda u n-Netherlands. Fl-aħħar nett, Gazzola (2016) tistma r-rati ta'esklużjoni ta' residenti adulti f'25 pajjiż tal-UE (il-Kroazja, ir-Rumanija u n-Netherlands huma esklużi minħabba nuqqas ta' data affidabbli u adegwata), bl-użu tat-tieni mewġa tal-ESA (2013). Ir-riżultati tal-istudju 5, pereżempju, għandhom jiġu interpretati kif ġej: 45 % tar-residenti fil-25 pajjiż eżaminat ma jafux l-Ingliż, 65 % ta' dawk li wieġbu jew ma jafux l-Ingliż jew jitkellmuh biss f'livell ġust; 79 % jew ma jitkellmux bl-Ingliż jew jafuh f'livell ġust jew intermedju (jew viċi versa, 21 % biss ta' dawk li wieġbu huma jew kelliema nattivi bl-Ingliż jew ikkwalifikati bħala lingwa barranija). Pereżempju, jekk l-Ingliż, il-Franċiż u l-Ġermaniż kienu l-uniċi lingwi uffiċjali fl-UE, perċentwal ta' residenti bejn 26 % u 49 % fil-25 pajjiż studjat ikun eskluż lingwistikament, skont l-indikatur użat. L-ADR li tirriżulta minn reġim kompletament multilingwi jkun żero, filwaqt li l-RDR ikun ta' 4 %. Dan minħabba l-preżenza ta' minoranzi differenti li m'għandhomx ħiliet lingwistiċi tajbin ħafna fil-lingwa uffiċjali tal-pajjiż li jgħixu fih (eż. il-minoranza li titkellem bir-Russu fil-pajjiżi Baltiċi, jew il-minoranza li titkellem bl-Għarbi fi Franza).

Għalkemm il-ħames studji jużaw settijiet ta' data differenti u jeżaminaw gruppi differenti ta' pajjiżi, l-istimi huma pjuttost simili u r-riżultati jikkonverġu lejn l-istess konklużjonijiet. Politika lingwistika monolingwi bbażata fuq l-Ingliż kollu jew reġim lingwistiku trilingwi li jinkludi l-Ingliż, il-Franċiż u l-Ġermaniż teskludi perċentwal kbir ta' ċittadini tal-UE milli

jikkomunikaw mal-UE. L-użu ta' sitt lingwi jnaqqas ir-rati ta' esklużjoni tal-lingwa, iżda sa ċertu punt biss. **Il-multilingwiżmu huwa l-aktar reġim lingwistiku effettiv fost l-erba' alternattivi eżaminati.**

Huwa importanti li wieħed jinnota li r-riżultati rrappurtati fit-Tabella 5 huma valuri medji għall-UE kollha kemm hi jew għal subsett kbir ta'. **Hemm differenzi kbar fost il-pajjiżi** fid-dawl tar-rata ta'esklużjoni li tirriżulta minn reġim lingwistiku monolingwi jew politika lingwistika bbażata fuq tliet jew sitt lingwi. Ovvjament, ir-rata ta' esklużjoni hija baxxa ħafna f'pajjiżi li għandhom lingwa komuni mal-UE, filwaqt li hija ogħla (u xi kultant ħafna ogħla) f'pajjiżi oħra (ara l-Anness 6.4).

Barra minn hekk, ir-riċerka turi li **individwi soċjalment u ekonomikament żvantaġġati għandhom tendenza li jkunu inqas probabbli li jitkellmu lingwi barranin u għalhekk huma aktar probabbli li jiġu affettwati b'mod negattiv jekk l-UE tieqaf tuża l-lingwa materna tagħhom jew l-ewwel lingwa tal-edukazzjoni** tagħhom (Gazzola 2014b, 2016). Pereżempju, fil-25 pajjiż eżaminat fil-ħames studju msemmi fit-Tabella 5, 17 % tar-residenti li temmew b'suċċess l-edukazzjoni terzjarja ma għandhom l-ebda għarfien tal-Ingliż, meta mqabbla ma' 47 % ta' dawk li temmew biss l-edukazzjoni sekondarja. Madwar 21 % ta' dawk li wieġbu li għandhom xogħol m'għandhom l-ebda għarfien dwar l-Ingliż, il-Franċiż jew il-Ġermaniż, la bħala lingwa barranija u lanqas bħala lingwa materna, iżda 41 % fost il-persuni qiegħda. Fi Franza, madwar tliet kwarti tal-persuni fl-ogħla 10 % tad-dħul jitkellmu kemxejn bl-Ingliż, filwaqt li terz biss ta' dawk fl-10 % tad-dħul l-aktar baxx jagħmlu dan. Fl-Italja, in-nies fid-deċili bi dħul superjuri x'aktarx li jitkellmu l-Ingliż darbtejn aktar minn dawk fid-diċilju bi dħul baxx.

Tnaqqis qawwi fil-lingwi uffiċjali tal-UE għalhekk ikollu żewġ konsegwenzi negattivi. L-ewwel nett, dan joħloq inugwaljanzi konsiderevoli bejn iċ-ċittadini li jgħixu f'pajjiż fejn il-lingwa materna jew il-lingwa primarja tal-edukazzjoni tiegħu hija lingwa uffiċjali tal-UE u l-maġġoranza taċ-ċittadini li jgħixu f'pajjiżi li m'għandhomx lingwa uffiċjali komuni mal-UE. It-tieni nett, l-abbandun tal-multilingwiżmu jkollu effett rigressiv, minħabba li jkun partikolarment ta' ħsara għall-gruppi żvantaġġati ta' gruppisoċjali, li huma l-inqas edukati, dawk bi dħul aktar baxx, u dawk qiegħda. Għandu jiġi enfasizzat li mhuwiex biss tnaqqis ġenerali fin-numru ta' lingwi li jwassal għall-esklużjoni. **Anki tnaqqis fl-għadd ta' oqsma ta' użu tal-lingwi uffiċjali jkollu effetti simili.**

Għalkemm mhuwiex possibbli li l-valur monetarju jitqiegħed fuq il-benefiċċji miksuba mir-reġim lingwistiku multilingwi, l-analiżi tar-rati ta'esklużjoni tiċċara l-benefiċċji tal-multilingwiżmu f'termini tal-effettività tal-komunikazzjoni tal-UE u l-konsegwenzi distribuzzjonali tagħha. Ta' min ifakkar li l-istituzzjonijiet tal-UE jonfqu madwar EUR 1.1 biljun fuq is-servizzi lingwistiċi. Dan jirrappreżenta inqas minn 1 % tal-baġit tal-istituzzjonijiet tal-UE u inqas minn 0.009 % tal-PDG Ewropew (Gazzola u Grin 2013).

2.3.2 Il-multilingwiżmu Ewropew wara l-Brexit

Wara r-referendum tat-23 ta' Ġunju 2016, ir-Renju Unit iddeċieda li joħroġ mill-Unjoni Ewropea. In-negozjati biex jiġi fformalizzat il-ħruġ tar-Renju Unit mill-UE jistgħu jdumu sa sentejn, u ma nafux kif se jkun il-futur tal-UE. Barra minn hekk, mhuwiex possibbli li wieħed ibassar jekk l- Iskozja, fejn il-maġġoranza vvutat biex tibqa' fl-UE, hijiex se tiddeċiedi li tissepara mir-Renju Unit. Għalhekk, kwalunkwe tentattiv biex jiġi deskritt ir-

reġim lingwistiku tal-UE wara l-Brexit huwa neċessarjament ipotetiku. Minħabba nuqqas ta' dejta aħjar, aħna nikkalkulaw l-ADR u l-RDR billi neskludi r-Renju Unit mill-pajjiżi kollha. Wara li jitlaq mir-Renju Unit, l-Ingliż se jkun il-lingwa materna ta' minoranza żgħira biss tal-popolazzjoni tal-UE-27 il-ġdida (prinċipalment l-Irlandiż u l-Ingliż li jgħixu fil-kontinent). X'effett jista' jkollha din il-bidla fuq ir-reġim lingwistiku tal-Unjoni Ewropea? Xi nies jistgħu jitħajru jgħidu li l-Brexit isolvi l-kwistjoni tal-ġustizzja u l-effiċjenza fil-komunikazzjoni tal-UE. L-Ingliż isir l-unika lingwa uffiċjali tal-Unjoni, inaqqas l-ispejjeż tat-traduzzjoni, u jpoġġi lil kulħadd fuq l-istess livell għall-komunikazzjoni bejn l-istituzzjonijiet Ewropej u ċ-ċittadini. Id-data, madankollu, tippreżenta stampa differenti. **Il-Brexit x'aktarx iżid l-importanza ta' reġim lingwistiku multilingwi**. It-Tabella 6 turi r-ratita' esklużjoni assoluti u relattivi assoċjati ma' reġim lingwistiku monolingwi (l-Ingliż kollu) u reġim lingwistiku trilingwi (Ingliż, Franċiż u Ġermaniż) wara l-Brexit. Nużaw żewġ settijiet ta' data differenti, jiġifieri l-mewġa tal-Ewrobarometru tal- 2012 u t-tieni mewġa tal-Istħarriġ dwar l-Edukazzjoni tal-Adulti (2013).

Ir-riżultati jikkonverġu għall-istess konklużjoni. Politika lingwistika"bl-Ingliż kollu" teskludi aktar minn 50 % tal-popolazzjoni tal-UE mingħajr ir-Renju Unit, u tagħmel il-komunikazzjoni diffiċli għal 90 % taċ-ċittadini, speċjalment dawk b'livell baxx ta' edukazzjoni u b'livell ta' dħul relattivament baxx. Fil-fatt, 10 % biss tal-popolazzjoni jirrapportaw li jitkellmu bl-Ingliż bħala lingwa materna jew bħala lingwa barranija ħafna. Dan ifisser li 10 % biss tal-Ewropej ikollhom aċċess għad-dokumenti tal-UE mingħajr sforz żejjed. L-użu ta' tliet lingwi jikkawża wkoll ħafna esklużjoni. Terz taċ-ċittadini Ewropej ikunu esklużi kompletament mill-komunikazzjoni mal-UE u aktar minn nofshom ikollhom diffikultajiet biex jaċċessaw id-dokumenti tal-UE.

Sett ta' pajjiżi u data	Reġim tal-lingwa			
	l-Ingliż kollu		Ingliż-Franċiż-Ġermaniż	
	L-ADR	RDR	L-ADR	RDR
UE-26° (Ewrobarometru 2012)	56	90	36	58
UE-24* (Stħarriġ dwar l-Edukazzjoni tal-Adulti 2013)	51	90	30	56
UE-26 = UE-28 nieqes ir-Renju Unit u l-Kroazja minħabba nuqqas ta' data. Ċittadini Ewropej ta' 15-il sena jew aktar, numru ta' osservazzjonijiet 26751				
* UE-24 = UE-28 mingħajr ir-Renju Unit, il-Kroazja, ir-Rumanija u n-Netherlands minħabba nuqqas ta' data adegwata. Residenti tal-UE ta' bejn il-25 u l-65 sena, numru ta' osservazzjonijiet 166 311				
Sors: tabella kkompilata mill-awtur				

Tabella 6: ir-rata ta' esklużjoni lingwistika fl-UE wara l-Brexit. Perċentwali ta' riżultati.

Qabbel ir-rati tal-esklużjoni mid-dazju fit-Tabella 6 u dawk murija fit-Tabella 5. **Wara l-Brexit, ir-rati ta' esklużjoni lingwistika assoċjati mal-politika monolingwali u/jew trilingwi ser jiżdiedu.** Dan jenfasizza l-importanza ta' approċċ multilingwi għall-komunikazzjoni esterna tal-UE.

3 Implimentazzjoni tal-MES

Riżultati ewlenin:

- Ftit rapporti jittrattaw l- implimentazzjoni tal-MES fil-livell tal-UE u dak nazzjonali, u d-dejta disponibbli mhijiex biżżejjed biex issir valutazzjoni komprensiva tal-MES.
- L-ewwel stħarriġ Ewropew dwar il-ħiliet lingwistiċi huwa wieħed mill-aktar kisbiet importantital- MES.
- Il-Programm ta' Tagħlim Tul il-Ħajja ffinanzja diversi proġetti biex jappoġġaw it-tagħlim tal-lingwi, iżda n-nuqqas ta' indikaturi ċari tal-eżitu ma jippermettix li ssir valutazzjoni tal-effetti finali ta' dawn il-proġetti meta mqabbla mal-ħiliet lingwistiċi tal-parteċipanti.
- L-Appoġġ Lingwistiku Online (OLS) ipprovdut mill-Kummissjoni Ewropea lill-istudenti tal-Erasmus huwa għodda promettenti biex tappoġġa t-tagħlim tal-lingwi u l-awtovalutazzjoni tal-ħiliet lingwistiċi.
- Il-Fond Soċjali Ewropew intuża għat-taħriġ fil-lingwi mmirat lejn it-titjib tal-impjegabbiltà u l-integrazzjoni tal-immigranti, iżda m'għandniex ċifri dwar l-ammont ta' fondi investiti għal dan il-għan u dwar l-effetti soċjoekonomiċi miksuba.
- Diversi miżuri implimentati mill-Kummissjoni b'reazzjoni għar-rakkomandazzjonijiet tal-MES kienu jinkludu l-pubblikazzjoni ta' dokumenti, websajts u rapporti mmirati biex iqajmu kuxjenza dwar il-benefiċċji tad-diversità lingwistika u t-tagħlim tal-lingwi fis-soċjetà u fl-ekonomija.
- Il-biċċa l-kbira tal-miżuri meħuda mill-Kummissjoni fil-qasam tat-traduzzjoni u l-interpretazzjoni huma mmirati u rilevanti. Is-"Sistema ta' traduzzjoni tal-magni għall-amministrazzjonijiet pubbliċi = MT@ED" żviluppata mill-Kummissjoni Ewropea hija għodda utli għal komunikazzjoni transkonfinali utli bejn l-istituzzjonijiet pubbliċi.
- Ftit ittieħdu inizjattivi għall-promozzjoni tad-dimensjoni esterna tal-multilingwiżmu.

F'din il-parti tar-rapport, aħna niġbru fil-qosor l-azzjonijiet meħuda mill-Kummissjoni biex timplimenta l-MES. Sa fejn nafu aħna, ir- *rapport dwar l-implimentazzjoni tar-Riżoluzzjoni tal-Kunsill tal-21 ta' Novembru 2008 dwar strateġija Ewropea għall-multilingwiżmu — minn issa 'l quddiem ir-rapport ta'implimentazzjoni* — (Kummissjoni Ewropea 2011f), huwa l-uniku dokument uffiċjali li jittratta speċifikament l- implimentazzjoni tal-MES mill-Kummissjoni. M'hemm l-ebda dokument fil-livell tal- UE li jiġbor fil-qosor l-azzjonijiet meħuda mill- Istati Membri (jekk ikun hemm). Evidenza oħra li tista' tkun rilevanti għall-valutazzjoni tat-TES hija pprovduta permezz ta' żewġ dokumenti ta' ħidma ppubblikati mill-Kummissjoni fl-2008 u l-2011 (il-Kummissjoni Ewropea 2008d, 2011 a). Fl-aħħar nett, għandu jissemma r-rapport*"Il-multilingwiżmu: bejn l-objettivi tal-politika u l-implimentazzjoni*"u l-annessitiegħu, ippubblikati fl-2008 mill-Parlament Ewropew (Cullen et al., 2008a, 2008b). Dan ir-rapport fih informazzjoni utli dwar l-implimentazzjoni tal- Pjan ta' Azzjoni 2004–2006 (Kummissjoni Ewropea 2003). Madankollu, ir-rilevanza tagħha għal valutazzjoni tal-MES hija limitata.

Din it-taqsima tiġbor fil-qosor l-evidenza disponibbli dwar l- implimentazzjoni tat-TES fuq il-bażi tar- *rapport ta'implimentazzjoni*, taġġorna r-riżultati tagħha b'sorsi addizzjonali,[14]u, fejn

14 Aktar informazzjoni dwar l- implimentazzjoni hija pprovduta fistudju reċenti minn Saville u Gutierrez Eugenio (2016). Madankollu, dan l — istudju ġie ppubblikat eżattament fl — istess żmien tal — istudju tagħna. Għalhekk, ma kienx possibbli li jittieħed kont sħiħ tal-kontenut tiegħu.

possibbli, tipprovdi valutazzjoni ġenerali tal-inizjattivi tal-Kummissjoni fid-dawl tal-kunċetti spjegati fit-Taqsima 1.2 u r-riżultati ppreżentati fit-Taqsima 2. L-inizjattivi huma ppreżentati skont l-ordni tar-rakkomandazzjonijiet tal-MES. Sommarju huwa pprovdut fit-Tabella 7 fl-aħħar ta' din it-taqsima.

3.1 Il-koeżjoni soċjali, id-djalogu interkulturali u l-integrazzjoni Ewropea

Dwar l-ewwel prijorità tal-MES (jiġifieri "il-promozzjoni tal-multilingwiżmu bil-għan li jissaħħu l-koeżjoni soċjali, id-djalogu interkulturali u l-integrazzjoni Ewropea"), ir-rapport ta' implimentazzjoni jsemmi żewġ tipi ta' inizjattivi. L-ewwel waħda tikkonsisti **f'diversi pubblikazzjonijiet, inklużi websajts[15], manwali u rapporti dwar dawn il-** kwistjonijiet. Uħud minn dawn il-pubblikazzjonijiet jindirizzaw il-ħtiġijiet lingwistiċi tat-tfal tal-migranti u l-minoranzi. Fl-2009, il-Kummissjoni ppubblikat ir-riċerka Eurydice dwar l-integrazzjoni tat-tfal immigranti fl-iskejjel (Kummissjoni Ewropea 2009). Dan ir-rapport jippreżenta l-miżuri meħuda minnhom biex jippromwovu l-komunikazzjoni mal-familji immigranti u biex jgħallmu lit-tfal immigranti l-lingwi ta' oriġini. Is-suġġett kiber f'dawn l-aħħar snin, u dan wassal għall-pubblikazzjoni ta' diversi rapporti (eż. ICF Consulting Services 2015).

It-tieni inizjattiva tnediet fl-2009, meta l-Kummissjoni stabbiliet ***pjattaforma tas-soċjetà ċivili biex tippromwovi l-multilingwiżmu għad-djalogu interkulturali***. Fl-2011, il-pjattaforma pproduċiet rapport li fih diversi rakkomandazzjonijiet. Wieħed mir-riżultati tal-ħidma fuq il- pjattaforma kienil- proġett Poliglotti4.eu (2011–2013). Is-sit web tal-proġett jiġbor, fost affarijiet oħra, informazzjoni dwar il-fatturi ewlenin ta' motivazzjoni u inibizzjoni għall-multilingwiżmu, katalgi differenti ta' prattiki tajba fil-ġestjoni tal-komunikazzjoni multilingwi, katalogu ta' għodod tal-multilingwiżmu u eżempji differenti ta' prattiki tajbin għall- implimentazzjoni ta' politika tal-multilingwiżmu mill-awtoritajiet lokali u reġjonali. L-aħħar rapport [16]tal- *proġett* Poliglotti4.eu ġie ppubblikat fl-2012. Fih informazzjoni dwar ir-riżultati u l-konsegwenzi tal-proġett. Ir-riżultat ta' dawn l-azzjonijiet jitkejjel f'termini ta' informazzjoni ppubblikata fuq is-sit web (eż. lista ta' kotba dwar il-multilingwiżmu, u xi eżempji ta' prattika tajba), filwaqt li l-konsegwenzi jiġu vvalutati f'termini tal-għadd ta' żjarat fil-websajt kull xahar. F'Ġunju 2012, il-pjattaforma tnediet uffiċjalment mill-ġdid biex tippromwovi aktar il-multilingwiżmu fl-UE, iżda fi tmiem l-2015, il-Kummissjoni Ewropea ddeċidiet li ma tippreżentax mandat ġdid.

Iż-żewġ settijiet ta' miżuri għandhom l-għan li jqajmu kuxjenza dwar il-benefiċċji tat-tagħlim tal-lingwi u d-diversità lingwistika b'mod ġenerali, iżda **huwa diffiċli li jiġi vvalutat l-impatt finali tagħhom fuq il-promozzjoni tal-koeżjoni soċjali, id-djalogu interkulturali u l-integrazzjoni Ewropea mingħajr indikaturiu data ċari. L-inizjattivi tal-**Kummissjoni f'dan il-qasam huma rilevanti (ara t-taqsima 2.2 hawn fuq) iżda n-nuqqas ta' rapporti ta' evalwazzjoni espliċiti tal-Kummissjoni ma jippermettilniex naslu għal konklużjoni ċara.

3.2 Tagħlim tal-lingwi tul il-ħajja

It-tieni prijorità tal-MES tikkonċerna t-tagħlim tal-lingwi tul il-ħajja. Ta' min ifakkar li l-edukazzjoni mhijiex kompetenza tal-UE u li l-firxa ta' azzjonijiet f'dan il-qasam hija limitata għall-iffaċilitar tal-koordinazzjoni bejn l-edukazzjoni u l-għoti ta' appoġġ finanzjarju dirett għal proġetti relatati mat-tagħlim tal-lingwi.

15 Xi wħud minn dawn il-websajts ippubblikati m'għadhomx online.

16 ara http://poliglotti4.eu/php/about/index.php?doc_id=73&lg=en

Mill-2008 'l hawn ittieħdu għadd ta' miżuri importanti f'dan il-qasam. Fl-2008, ilKummissjoni nediet pjan għal **stħarriġ biex tittestja l-livell ta' profiċjenza ta' studenti f'lingwibarranin** differenti. L-ewwel *stħarriġ Ewropew dwar il-ħiliet lingwistiċi* ġie ppubblikat fl-2012 (il-Kummissjoni Ewropea 2012b). L-istħarriġ ittestja f'diversi pajjiżi Ewropej il-livelli ta' kompetenza f'lingwi barranin differenti (speċjalment l-Ingliż, u xi kultant il-Franċiż) f'kampjun rappreżentattiv ta' 53 000 student fl-aħħar sena tal-edukazzjoni sekondarja inferjuri (= skola medja,[it-tielet grad]) jew fit-tieni sena tal-edukazzjoni sekondarja għolja (= skola sekondarja għolja, grad 1e). **L-iżvilupp ta' stħarriġ trans-Ewropew bl-użu ta' kriterji standardizzati biex jiġu ttestjati l-ħiliet lingwistiċi tal-istudenti huwa kisba importanti**, peress li jipprovdi bażi komuni għall-monitoraġġ tal-progress (jekk ikun hemm) li jsir bil-kisba tal-objettivi ta' Barċellona(jiġifieri LM+ 2).

L-UE ffinanzjat diversi proġetti li jittrattaw it-tagħlim tul il-ħajja, prinċipalment permezz tal-*Programm ta' Tagħlim Tul il* -Ħajja (LPP- 2007–2013). Ir-rapport ta' implimentazzjoni fih xi ċifri dwar l-ammont ta' flus minfuqa fuq attivitajiet relatati mal-lingwi. L-LPP għandu baġit ta' kważi EUR 7 biljun, u ffinanzja firxa wiesgħa ta' skambji, żjarat ta' studju u attivitajiet ta' netwerk. Mill-2007 sal-2011, l-aħħar sena li għaliha hemm ċifri disponibbli fir *-rapportta' implimentazzjoni*, il-Kummissjoni nefqet madwar EUR 50 miljun fis-sena fuq attivitajiet relatati mal-lingwi. Ejjew nassumu li l-baġit totali ta'LL Pjitqassam ukoll matul is-seba' snin ta' ħajja tal- programm (dan irendi EUR 1 biljun fis-sena). Taħt din is-suppożizzjoni, **madwar 5 % tal-baġit tal-Programm tat-Tagħlim tul il-Ħajja ntefaq fuq attivitajiet relatati mal-lingwa.** Dan jikkorrispondi għall-kontribuzzjoni tal-miżuri ta' politika lingwistika implimentati mill-Kummissjoni (ara l- Figura 1), iżda ftit hemm data preċiża disponibbli dwar ir-riżultati u l-konsegwenzi ta' miżuri bħal dawn. Mingħajr tali data, huwa impossibbli li jiġi evalwat l-impatt reali tal-LPP

Ir- *rapport ta'implimentazzjoni jindika li mill-2007 sal-2010, intgħażlu total ta' 87 proġett* multilaterali, 17-il netwerk u 8 miżuri ta' akkumpanjament minn "Lingwi" tal-Attività Ewlenija 2 (din l-attività kienet iffinanzjata wkoll mil-LLP, il-Programm ta' Tagħlim Tul il-Ħajja). Attività Ewlenija 2 "għarfet l-importanza tad-diversità lingwistika u t-tagħlim tal-lingwi biex jiġi żgurat li ċ-ċittadini Ewropej ikollhom opportunitajiet professjonali u personali aħjar matul ħajjithom. L-għan ta' din l-attività ewlenija kien li titqajjem kuxjenza dwar din l-importanza mhux biss fost l-istudenti u l-persunal edukattiv iżda wkoll fis-soċjetà usa'" (Saville u Gutierrez Eugenio 2016:22). L-ammont totali ta' flus mogħtija kien ta' EUR 39 miljun (Kummissjoni Ewropea 2011a). Mill-2011 sal-2 013 l-Azzjoni Ewlenija 2 iffinanzjat 10 netwerks multilaterali, 8 miżuri ta' akkumpanjament u 62 proġett multilaterali[17].

Barra minn hekk, intefqu EUR 35 miljun addizzjonali fuq azzjonijiet deċentralizzati tal-Programm tat-Tagħlim tul il-Ħajja relatati mal-lingwi. Dawn l-azzjonijiet kienu ġestiti mill-Aġenziji Nazzjonali tal-Programm tat-Tagħlim tul il-Ħajja. Mill-2007 sal-2010 ġew iffinanzjati diversi proġetti fil-qasam tal-lingwi, inklużi azzjonijiet ċentralizzati tal-Programm tat-Tagħlim tul il-Ħajja inklużi *Comenius, Grundtvig, Leonardo,* u *Erasmus*. Total ta' 62 proġett ġew iffinanzjati, b'total ta' kważi EUR 17-il miljun. Il-firxa ta' attivitajiet iffinanzjati hija wiesgħa. Dawn jinkludu proġetti multilaterali li jippromwovu s-sensittività tal-lingwi u l-aċċess għar-riżorsi tat-tagħlim tal-lingwi, l-iżvilupp u t-tixrid tat-tagħlim tal-lingwi u materjali tal-ittestjar, kif ukoll korsijiet tal-lingwa u miżuri ta' mobbiltà. Madankollu, ir- *rapport ta'implimentazzjoni* ma jipprovdix ċifri dettaljati dwar ir-riżorsi investiti f'miżuri speċifiċi għal-lingwi ffinanzjati

17 Ara http://www.sepie.es/doc/comunicacion/publicaciones/Keyactivity2.pdf ċitat f'(Saville and Gutierrez Eugenio 2016: 22).

minn *Comenius, Grundtvig, Leonardo* u *Erasmus*, bl-eċċezzjoni ta' 1.57 miljun minfuqa fis-sena akkademika 2008/2009 fuq korsijiet intensivi tal-lingwa għal studenti tal-Erasmus fi 22 pajjiż. Nafu minn sorsi oħra li l-programm *Erasmus* - li kien parti mill-Programm tat-Tagħlim tul il-Ħajja bejn l-2007 u l-2013 — appoġġja diversi inizjattivi orjentati lejn il-lingwi fl-edukazzjoni għolja bħall- *Korsijiet tal-Lingwa Intensivi tal-Erasmus (EILC*), jiġifieri sitt ġimgħat ta' tagħlim intensiv tal-lingwa uffiċjali tal-pajjiż ospitanti (Kummissjoni Ewropea 2011a). Aktar minn 5000 student ipparteċipaw fl-EILC fl-2009–2010. Madankollu, ma hemm l-ebda ċifra disponibbli dwar l-ispejjeż tal-EILC, u l-konsegwenzi ta' din l-inizjattiva għadhom ma ġewx ippubblikati. **Nuqqas ta' data preċiża dwar ir-riżultati miksuba minn inizjattivi bħall-EILC hija lakuna fir-** ***rapport ta' implimentazzjoni***. F'konformità ma' rapport uffiċjali tal-Kummissjoni, "fl-aħħar tliet snin tal- *Programm ta' Tagħlim Tul il-Ħajja* (LLP) 2011–2013, EUR 27.8 miljun ġew investiti fi proġetti multilaterali, netwerks u miżuri ta' akkumpanjament għall-promozzjoni tat-tagħlim tal-lingwi. Matul l-istess perjodu, madwar 21000 student jew membru tal-persunal attendew *korsijiet intensivi tal-lingwa tal-Erasmus*" (Kummissjoni Ewropea 2015:4). F'dan il-każ ukoll, m'għandniex informazzjoni dwar ir-riżultati ta' dawn il-korsijiet rigward il-ħiliet lingwistiċi miksuba mill-parteċipanti fi tmiem il-programm.

Il- *programm Leonardoda Vinci* kien parti mill-Programm tat-Tagħlim tul il-Ħajja mill-2007 sal-2013. Il-programm appoġġa miżuri ta' akkumpanjament fil-lingwi biex jiġu ffaċilitati l-kollokamenti trans-Ewropej f'kumpaniji (il-Kummissjoni Ewropea 2011a). It-tħejjija tal-lingwa għat-trainees u l-apprendisti ġiet ipprovduta permezz ta' Tagħlim tal-Lingwa Orjentat Vokazzjonali (VOLL), iżda **ma ġiet ippubblikata l-ebda data dwar l-ispejjeż u l-benefiċċji tal-VOLL**. Xi ċifri huma pprovduti mill-Kummissjoni Ewropea (2011a), għalkemm mill-2007 sal-2010 il-programm Leonardo appoġġa 71 proġett innovattiv biex jitħeġġeġ it-tagħlim modern tal-lingwi barranin. Ir- *rapport ta'implimentazzjoni ma jsemmi l-*ebda ċifri dwar ir-riżultati ta' dawn il-proġetti dwar il-kompetenza lingwistika żviluppata mill-parteċipanti. Il-baġit kien ta' aktar minn EUR 17.7 miljun. Ta' min jinnota li fil-Programm ta' Tagħlim Tul il-Ħajja tal-Programm tat-Tagħlim tul il-Ħajja, somma f'daqqa sa EUR 500 għal kull parteċipant tista' titħallas biex tkopri t-tħejjija lingwistika, kulturali u pedagoġika għall-esperjenzi barra mill-pajjiż (Kummissjoni Ewropea 2008d).

L-attivitajiet tal-Programm tat-Tagħlim tul il-Ħajja jkomplu taħt il- *programm il-ġdid Erasmus*+ (-2014–2020). Skont iċ-ċifri uffiċjali disponibbli, bejn l-2014 u l-2016, *Erasmus*+ iffinanzja 38,103 proġett. L-għotjiet mogħtija jvarjaw minn ftit eluf ta' euro sa 3.7 miljun[18]. Ħarsa sempliċi lejn it-titoli tal-proġetti ffinanzjati turi li ħafna minnhom jirreferu direttament għat-tagħlim tal-lingwi, il-multilingwiżmu, u t-tagħlim tal-lingwi. Madankollu, mhuwiex possibbli li tiġi pprovduta stima affidabbli tar-riżorsi li jintefqu fuq attivitajiet relatati mal-lingwi f'dan id-dokument ta' informazzjoni, minħabba li l-attivitajiet iffinanzjati ħafna drabi huma biss aspett wieħed ta' proġetti wiesgħa ħafna li jinvolvu l-istudenti tal-edukazzjoni għolja u l-mobbiltà tal-persunal. Xi ċifri huma rrappurtati f'pubblikazzjoni reċenti tal-Kummissjoni: bis-saħħa ta' Erasmus+, "kważi 220 000 student ivvalutaw il-livell tal-lingwa tagħhom u aktar minn 65,000 ħadu korsijiet tal-lingwa online biex jiżguraw li jkollhomvalur aħjar tal-istudji u t-traineeships tagħhom barra minn pajjiżhom" (Kummissjoni Ewropea 2015:4). Fl-2016, 66 000 student tat-taħriġ vokazzjonali u aktar minn 7000 voluntier tas-Servizz Ewropew (Youth-EVS = European Volontary Service) se jibbenefikaw minn valutazzjoni lingwistika u appoġġ lingwistiku online. Bl-użu tat-terminoloġija ppreżentata fit-Taqsima 1.2, in-numru ta' parteċipanti huwa wieħed mir-riżultati ta' l-azzjonijiet tal-politika lingwistika meħuda mill-Kummissjoni biex timplimenta l-MES. Issa hemm**nuqqas ta' data**

18 Ara l-astratt tal-proġetti Erasmus+: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/eplusprojects-compendium/

dwar il-konsegwenzi tal-politika, jiġifieri l-livell ta' ħiliet lingwistiċi li eventwalment jinkisbu mill-istudenti, u l-effetti li jirriżultaw fuq is-suċċess tal-istudji u l-apprendistati tagħhom barra minn pajjiżhom.

Waħda mill-aktar konsegwenzi interessanti ta' **Erasmus+** kienet il-ħolqien tal-Pjattaforma ta' Appoġġ Lingwistiku Online (OLS) (http://erasmusplusols.eu). L-OLS "tipprovdi lill-parteċipanti fl-attivitajiet ta' mobilità fit-tul ta'*Erasmus*+ (Azzjoni Ewlenija 1) l-opportunità li jivvalutaw il-ħiliet tagħhom f'lingwi barranin, li se jużaw biex jistudjaw, jaħdmu, jew jagħmlu volontarjat barra minn pajjiżhom. Barra minn hekk, il-parteċipanti magħżula jistgħu jieħdu kors tal-lingwa online biex itejbu l-kompetenza tagħhom". L-OLS kien popolari ħafna (ara Saville u Gutierrez Eugenio 2016: 24 għal preżentazzjoni ġenerali), u tista' tkun għodda interessanti biex it-tagħlim tal-lingwi jsir "fuq talba" inqas għali (ara t-taqsima 2.2.1).

Fl *-aħħar nett, ir-rapport ta'implimentazzjoni jsemmi l-pubblikazzjoni ta' manwal dwar it-*tagħlim bikri tal-lingwi (il-Kummissjoni Ewropea 2011c) u xi linji gwida komuni għall-validazzjoni tal-ħiliet lingwistiċi miksuba fit-tagħlim mhux formali u informali[19].

Fil-qosor, is **-SEM jistieden lill-Kummissjoni u lill-Kummissjoni biex isaħħu t-tagħlim tal-lingwi tul il-ħajja, u jissuġġerixxi li jiġu segwiti tmien prijoritajiet. Xi wħud minnhom, kif muri hawn fuq, ġew realizzati kompletament jew parzjalment**. Tfassal indikatur Ewropew ta' kompetenza lingwistika (SEM[punt] 2e) u ġew ippubblikati r-riżultati ta' ħames testijiet. Din hija kisba importanti, minħabba li l-indikatur jipprovdi informazzjoni standardizzata dwar l-effettività tas-sistemi edukattivi. Barra minn hekk, il-Programm ta' Tagħlim Tul il-Ħajja tal-LLP iffinanzja diversi attivitajiet immirati lejn il-promozzjoni ta' opportunitajiet ta' mobilità għall-istudenti u l-għalliema (SEM punt 2h). Dan jista' jgħinhom itejbu l-ħiliet lingwistiċi tagħhom. Madankollu, iċ-**ċifri disponibbli jirreferu prinċipalment għall-inputs**, b' hekk ir-riżorsi mobilizzati, **u xi kultant għar-riżultati tal-politika**, b'hekk l-għadd ta' proġetti appoġġati u l-għadd ta' parteċipanti (ara t-taqsima 1.2 għad-definizzjonijiet). **Iżda m'għandna l-ebda data dwar il-konsegwenzi tal-miżuri konkreti implimentati mill-Kummissjoni jew minn organizzazzjonijiet oħra ffinanzjati mill-programm LLP, u għalhekk l** -effett tagħhom fuq il-popolazzjoni fil-mira tal-politika tal-lingwa. Ir-rapport ta' implimentazzjoni, pereżempju, ma jippubblikax biżżejjed data biex jivvaluta jekk l-istudenti u l-għalliema fil-fatt tejbux il-ħiliet lingwistiċi tagħhom bħala riżultat tal-parteċipazzjoni tagħhom fi proġetti ffinanzjati mil-Programm tat-Tagħlim tul il-Ħajja. Il-Kummissjoni għandha ttejjeb l-għadd u l-kwalità tal-indikaturi meħtieġa biex jiġu vvalutati r-riżultati tal-proġetti ffinanzjati mill-UE f'termini tal-ħiliet lingwistiċi tal-parteċipanti. Fi kliem ieħor, is-sistema ta' informazzjoni għandha tittejjeb. Dan ma jfissirx neċessarjament il-ġbir ta' data għal kull proġett individwali, iżda tal-inqas xi proġetti għandhom jiġu mmonitorjati aktar mill-qrib. Mingħajr din id-data, mhuwiex possibbli li jiġu vvalutati l-benefiċċji tal-appoġġ tal-UE għat-tagħlim tal-lingwi u l-effettività u l-effikaċja/effiċjenza tal-politiki lingwistiċi adottati.

Fir-rigward tal-progress lejn l-għanijiet ta'Barcelon e (jiġifieri l-formula LM+ 2, ara l-punt 2a tas-SEM), **it-testimonjanzi huma mħallta**. In-numru medju ta' lingwi barranin mgħallma fil-livell sekondarju inferjuri (ISCED/ISCED 2 = kulleġġ Franċiż) żdied bi ftit minn 1.4 fl-2004 għal 1.5 fl-2011 (ICF GHK 2014, Kummissjoni Ewropea 2012[e] Kummissjoni Ewropea 2012f), iżda n-numru medju ta' lingwi mgħallma fil-livell sekondarju għoli (= skola

19 Edizzjoni riveduta tal-Linji Gwida Ewropej għall-Validazzjoni tat-Tagħlim Mhux formali u Informali ġiet ippubblikata fi tmiem l-2015 u hija disponibbli fuq http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-andresources/publications/4054

sekondarja Franċiża) baqa' kostanti fil-livell ta' 1.6. Il-perċentwal ta' studenti li jitgħallmu mill-inqas żewġ lingwi barranin fil-livell ġenerali tal-ISCED/ISCED 3 baqa' prattikament kostanti (Eurostat 2016). Il-kriżi finanzjarja, u l-miżuri ta' awsterità sussegwenti adottati f'diversi pajjiżi jistgħu jgħinu biex jispjegaw din it-tendenza.

Hija meħtieġa aktar informazzjoni biex jiġu vvalutati l-miżuri meħuda minnhom biex jitħarrġu l-għalliema tal-lingwi (punt 2.f), u biex jiġi promoss l-użu tat-teknoloġija tal-komunikazzjoni diġitali u t-tagħlim mill-bogħod (punt 2(d). Tkun meħtieġa data aktar preċiża għall-monitoraġġ tad-diversità tal-lingwi mgħallma fl-Ewropa, inklużi lingwi rikonoxxuti li jintużaw inqas (punt 2.c), u biex jiġi vvalutat il-progress (jekk ikun hemm) fl-approċċi bbażati fuq l-interkomprensjoni tal-lingwi relatati (punt 2(d). Madankollu, id-data uffiċjali turi li fl-2014 94 % tal-istudenti fl-edukazzjoni sekondarja għolja (= l-iskola sekondarja Franċiża) tgħallmu l-Ingliż, iżda 23 % biss mill-Franċiż, 19 % mill-Ġermaniż, 19 % mill-Ispanjol, 3 % mit-Taljan u 3 % mir-Russu (Eurostat 2016). Sabiex tikkontribwixxi għall-kisba tar-riżultati tal-MES, b'mod partikolari dwar il-politika tas-SL+ 2, l-**UE tista' żżid l-appoġġ finanzjarju għat-tagħlim ta' lingwi oħra minbarra l-Ingliż**. Sakemm l-edukazzjoni tkun kompetenza ta' dawk f'konformità mal-prinċipju tas-sussidjarjetà, l-UE tista' tuża appoġġ finanzjarju biex tippromwovi skambji tal-lingwi ma' pajjiżi li ma jitkellmux bl-Ingliż għall-istudenti fil-livell 3 tal-ISCED/ISCED.

3.3 L-impjegabbiltà u l-kompetittività

Is-SEM jistieden lill-Kummissjoni u jippromwovi l-multilingwiżmu sabiex itejjeb il-kompetittività tan-negozji u l-mobbiltà u l-impjegabbiltà taċ-ċittadini. Kif muri fit-taqsima 2.1 ta' dan l-isfond, dawn l-għanijiet huma xierqa. Fil-preżent, ftit li xejn huwa magħruf dwar l-impatt tal-programmi ffinanzjati mill-UE f'dan il- qasam. F'konformità mar-rapport ta' implimentazzjoni "il-fondi strutturali ntużaw biex jiffinanzjaw it-taħriġ fil-lingwi barranin, immirati inter alia biex iżidu l-impjegabbiltà, jippermettu lill-ħaddiema jifhmu r-regoli tas-sikurezza, jiżviluppaw is-settur tat-turiżmu jew itejbu l-ħiliet tal-impjegati taċ-ċivil. It-taħriġ fil-lingwa tal-pajjiż ospitanti huwa ffinanzjat ukoll biex jinkoraġġixxi l-integrazzjoni tal-immigranti u l-familji tagħhom. Dan huwa konformi mar-rakkomandazzjonijiet tal-Kunsill (ara l-punt 3.c tat-TES). **Sfortunatament, ir-rapport ta' implimentazzjoni ma jsemmi l-ebda ċifri preċiżi dwar l-ammonti ta' finanzjament investiti għal dan il-għan, u lanqas ma jsemmi l-effetti miksuba.**

Xi dejta tista' tinstab f'dokument separat ippubblikat fl-2011 mill-Kummissjoni (il-Kummissjoni Ewropea 2011a). Bejn l-2007 u l-2013, il-Fond Soċjali Ewropew (FSE = FSE) alloka EUR 11-il biljun fis-sena lil kulħadd bil-għan li jittejbu l-ħiliet u l-opportunitajiet ta' impjieg tan-nies. It-taħriġ lingwistiku huwa wieħed mill-mezzi biex jintlaħaq dan l-għan, **iżda ma nafux l-ammont eżatt ta' flus li ntefqu fuqu**. Mill-2007 sal-2011, it-tagħlim tal-lingwi ġie promoss f'244 prijorità ta' 48 programm operazzjonali ta' 21 (minn total ta' 117-il programm operazzjonali ta' 27). Il-biċċa l-kbira tal-proġetti ffinanzjati kienu parti minn politiki usa' biex jinkoraġġixxu t-tagħlim tal-lingwi, l-immirar ewlieni tal-minoranzi etniċi, il-migranti, il-persuni qiegħda (fit-tul), dawk li jitilqu mill-iskola qabel iż-żmien, dawk li jħarrġu u l-edukaturi. Xi eżempji għall-perjodu 2000–2006 huma deskritti f'rapport ippubblikat mill-Kummissjoni (ara l-Kummissjoni Ewropea 2008d).

Riżultat viżibbli tal-inizjattivi tal-Kummissjoni fil-qasam tal-impjegabbiltà u l-kompetittività huwa l-promozzjoni ta' ċerti gruppi tematiċi dwar l-importanza tal-ħiliet lingwistiċi fl-ekonomija, u l-pubblikazzjoni ta' diversi rapporti jew studji mmirati

biex iqajmu kuxjenza dwar il-kontribut potenzjali tal-lingwi għall-impjegabbiltà u l-kompetittività tal-intrapriżi. F'din it-taqsima, aħna nippreżentaw inizjattivi bħal dawn u, fejn possibbli, niddiskutu s-segwitu tagħhom.

- Ir-rapport *Lingwi għall-Impjiegi = Lingwi għall-Impjiegi* (Kummissjoni Ewropea 2011d), ippubblikat minn grupp ta' ħidma espert, jidentifika eżempji differenti ta' "prattiki tajbin" biex il-ħiliet lingwistiċi tan-nies li jidħlu fis-suq tax-xogħol jitqabblu aħjar mal-aspettattivi ta' min iħaddem.
- Fl-2009, il-Kummissjoni stabbiliet *pjattaforma kummerċjali għall-multilingwiżmu*. Il-pjattaforma, fost affarijiet oħra, iddiskutiet kif tista' titqajjem kuxjenza dwar l-importanza tal-lingwi fin-negozju, u kif jiġu żviluppati servizzi u għodod biex jgħinu lin-negozji u lill-individwi jtejbu l-prestazzjoni professjonali tagħhom permezz ta' politika lingwistika. Ir-rapport ġie ppubblikat fl-2011[20]. Il-pjattaforma ppubblikat ukoll il-fuljett "Languages do negozju tagħna". Wieħed mir-riżultati tal-pjattaforma huwa n-*netwerk CELAN*għall-promozzjoni ta' strateġiji lingwistiċi għall-kompetittività u l-impjegabbiltà (2011–2013). L-għan tas-CELAN huwa li jipprovdi servizzi lingwistiċi lill-partijiet interessati tan-negozju, pereżempju riċerka fil-ħtiġijiet lingwistiċi tal-kumpaniji/SMEs Ewropej f'setturi differenti, u analiżi tas-servizzi u l-għodod relatati mal-lingwi eżistenti. L-aktar riżultat importanti tan-netwerk CELAN huwa l-iżvilupp ta' applikazzjoni onlajn imsejħa "Linguage Needs Analysis Application" = "Linguage Needs Analysis Application". Din l-applikazzjoni tipprovdi sistema interattiva għall-kumpaniji "biex jiddefinixxu l-ħtiġijiet lingwistiċi tagħhom, iqabbluhom mal-prattiki attwali, u jiksbu informazzjoni u aċċess għal diversi riżorsi lingwistiċi disponibbli fil-komunità lingwistika ufis -suq [21]". Madankollu, ma hemm l-ebda evalwazzjoni ex post tas-segwitu għar-rakkomandazzjonijiet tal-Pjattaforma. Iċ-ċifri dwar l-użu attwali tal-*Applikazzjoni għall-Analiżi tal-*Ħtiġijiet tal -Lingwajgħinu biex jiġi vvalutat l-impatt tagħha.
- Fl-2011, il-Kummissjoni ppubblikat ir- *rapport dwar l-istrateġiji tal-ġestjoni tal-lingwi u l-aħjar prattiki fl-SMEs Ewropej: il-proġett Pimlico* (Hagen 2011), fejn Pimlico jfisser "Il-promozzjoni, l-implimentazzjoni, l-immappjar tal-istrateġiji tal-lingwa u tal-komunikazzjoni interkulturali fl-organizzazzjonijiet u l-kumpaniji". Il-proġett Pimlico jidentifika u jiddeskrivi diversi mudelli ta' prattika tajba f'40 SMEs Ewropej li "intgħażlu għat-tkabbir kummerċjali sinifikanti tagħhom permezz tal-formulazzjoni u l-użu ta' strateġiji ta' ġestjoni tal-lingwi". Wieħed mir-riżultati tal-proġett huwa l-eżami ta' organizzazzjonijiet differenti u netwerks ta' appoġġ lingwistiku fl-UE li joperaw fil-livell supranazzjonali, nazzjonali, reġjonali u lokali. Biex tiġi vvalutata l-effettività/l-effettività tal-proġett, jeħtieġ li jinġabru u jiġu ppubblikati ċifri dwar l-użu attwali ta' din l-informazzjoni mill-kumpaniji.
- Mill-2009 sal-2011, il-Programm ta' Tagħlim Tul il-Ħajja ffinanzja n-netwerk LILAMA *(fejn LILAMA tfisser Politika Lingwistika għas-Suq tax-Xogħol)*. In-Netwerk huwa pjattaforma ta' tagħlim għall-iskambju u t-tixrid ta' linji gwida, l-aħjar prattiki u rakkomandazzjonijiet ta' politika li jikkontribwixxu għat-tfassil u l- implimentazzjoni ta' politiki lingwistiċi orjentati lejn is-suq tax-xogħol[22].
- Fl-2011, il-Kummissjoni ppubblikat l *-Aħjar Prattiki Kummerċjali Multilingwi fl-istudju tal-UE*, il-Kummissjoni Ewropea 2011b, u l- *Gwida Lingwistika għan-Negozju Ewropew, Nikkomunikaw b'mod effettiv bħala parti mill-iskambji internazzjonali tiegħek* (il-Kummissjoni Ewropea 2011b). Id-data biex jiġi vvalutat l-użu attwali ta' din il-gwida hija nieqsa.

Għalkemm dawn l-istudji u r-rapporti setgħu jqajmu kuxjenza dwar l-importanza tal-ħiliet lingwistiċi fl-ekonomija, mhuwiex faċli li jiġi vvalutat l-impatt reali tagħhom fuq l-atturi involuti.

3.4 Il-promozzjoni tad-diversità lingwistika permezz tat-traduzzjoni

Ir-raba' punt tat-TES jikkonċerna t-traduzzjoni. Il-Kunsill jistieden lill-Kummissjoni biex tipprovdi informazzjoni dwar pjanijiet ta' assistenza nazzjonali u Ewropej għat-traduzzjoni ta' prodotti kulturali bħal kotba jew films (speċjalment permezz ta' sottotitoli). Huwa

20 Ara http://ec.europa.eu/languages/library/documents/business_en.pdf

21 Ara http://www.celan-platform.eu/index.html

22 Ara http://www.lilama.org/

jħeġġeġ ukoll lill-Kummissjoni biex issaħħaħ il-programmi għat-taħriġ tat-tradutturi, tappoġġja bażijiet tad-data tat-terminoloġija multilingwi u tinkoraġġixxi l-iżvilupp tat-teknoloġiji tal-lingwa. F'din it-taqsima, naraw u naġġornaw l-aktar inizjattivi importanti f'dan il-qasam. **B'mod ġenerali, il-miżuri implimentati f'dan il-qasam huma spjegati sew fir-*rapport ta' implimentazzjoni.* Ħafna minnhom huma mmirati u rilevanti**, b'mod partikolari għall- implimentazzjoni ta' politika multilingwi fil-livell tal-istituzzjonijiet tal-UE (ara t-taqsima 2.3).

Il-Kummissjoni, bl-għajnuna tal-Programm tat-Tagħlim tul il-Ħajja (Programm ta' Tagħlim Tul il-Ħajja) waqqfet Master Ewropew fit-Traduzzjoni (EMT = MET), proġett bi sħubija bejn il-Kummissjoni Ewropea u l- istituzzjonijiet ta' edukazzjoni għolja li joffru programmi ta' traduzzjoni fil-livell ta' Masters bil-għan li tittejjeb il-kwalità tat-taħriġ tat-tradutturi u biex jinkisbu persuni bi kwalifiki għolja biex jaħdmu bħala tradutturi fl-UE. L-universitajiet involuti fit-TES jiffurmaw netwerk imsejjaħ netwerk tal-EMT (= netwerk MET) li huwa l-forum fejn l-universitajiet membri tat-TES jiltaqgħu u jiskambjaw l-aħjar prattiki fit-tagħlim tat-traduzzjoni. In-netwerk għandu 63 membru. Barra minn hekk, il-Kummissjoni torganizza programmi u attivitajiet oħra mmirati lejn il-promozzjoni tat-traduzzjoni bħala professjoni, b'mod partikolari l- *programm ta' tradutturi mistiedna* u żjarat fil- *programmi tad-DĠ Traduzzjoni*. L-ewwel programm jippermetti lit-tradutturi tal-Kummissjoni biex iqattgħu ftit ġimgħat fi traduzzjoni universitarja għat-tagħlim u biex jagħtu pariri lil-lingwisti dwar opportunitajiet ta' karriera fl-UE, filwaqt li t-tieni programm jorganizza żjarat tad-DĠ Traduzzjoni għall-istudenti u oħrajn b'interess professjonali fit-traduzzjoni. Barra minn hekk, il-Kummissjoni qed torganizza l-kompetizzjoni tat-traduzzjoni *Juvenes Translatores* biex tqajjem kuxjenza fost l-istudenti tal-iskejjel sekondarji dwar l-importanza tat-traduzzjoni[23]. Il-Kummissjoni u l-Parlament kienu attivi fil-ħolqien tal-Master Ewropew fl-Interpretazzjoni tal-Konferenzi (EMCI).

Il-Kummissjoni tagħmel disponibbli diversi **għodod**, materjali ta' referenza u bażijiet tad-data għat-tradutturi u t-terminologi, *eż. Terminoloġija Interattiva għall-Ewropa* (IATE = *Terminoloġija Interattiva għall-Ewropa* = TIAE). Id-data dwar l-użu effettiv tal-IATE minn utenti esterni tgħin biex jiġi vvalutat l-impatt ta' din l-inizjattiva.

Il-Kummissjoni nediet il - *Pjattaforma tal-Web tal-Industrija Lingwistika* (LIND-Web), li fiha fatti u ċifri dwar l-industrija lingwistika tal-UE. Id-Direttiva dwar l-Informazzjoni tas-Settur Pubbliku (2003/98/KE) tistabbilixxi mekkaniżmu konkret għall-promozzjoni tal-użu mill-ġdid mill-Istati Membri tar-riżorsi lingwistiċi prodotti mill-istituzzjonijiet u l-korpi tal-UE, bħall-arkivji tat-traduzzjoni u d-dokumenti tradotti f'lingwi differenti tal-UE (il-Kummissjoni Ewropea 2011a). Hemm uffiċċji tat-traduzzjoni f'24 Rappreżentazzjoni tal-Kummissjoni li jaġixxu bħala interfaċċja mal-partijiet ikkonċernati lingwistiċi nazzjonali. **Id-data dwar is-servizzi attwalment ipprovduti minn dawn l-uffiċċji tkun utli fil-valutazzjoni tal-impatt tal-MES.**

Mill-2007 sal-2011, il- *programm Kultura* għen biex jiffinanzja t-traduzzjoni ta' 1548 ktieb, b'baġit totali ta' EUR 8.4 miljun (Kummissjoni Ewropea 2011a). Fl-2011 ġie ppubblikat studju dwar l-użu tal-captioning biex jitħeġġeġ it-tagħlim tal-lingwi barranin u titjieb il-kompetenza fil-lingwi barranin (Media Consulting Group 2011). Skont rapport reċenti, fl-2015, il-Programm Qafas tal-Kummissjoni għall-Appoġġ għas-Setturi tal-Kultura u l-Awdjoviżiv *Ewropa Kreattiva* ffinanzja t-traduzzjoni ta' aktar minn 500 ktieb (romans, aħbarijiet, jilgħab, poeżija, komiks, u finzjoni għat-tfal) minn 35 lingwa Ewropea għal baġit ta' kważi EUR 4 miljun (Kummissjoni Ewropea 2015: 5).

Il-Kummissjoni Ewropea ilha taħdem mill-2010 fuq sistema ġdida ta' traduzzjoni

23 Ara http://ec.europa.eu/dgs/translation/programmes/index_en.htm

awtomatika għall-amministrazzjonijiet pubbliċi *msejħaMT@E* C. Din is-sistema "tippermetti lill-istituzzjonijiet u l-aġenziji kollha tal-UE (mhux biss lit-tradutturi, iżda wkoll lill-membri regolari tal-persunal) kif ukoll lill-amministrazzjonijiet pubbliċi nazzjonali fl-UE li jiksbu traduzzjonijiet awtomatiċi pjuttost preċiżi f'total ta' 552 par ta' lingwi, li jkopru l-lingwi uffiċjali kollha tal-UE. Din is-sistema l-ġdida hija żvilupp ewlieni peress li tippermetti l-multilingwiżmu fis-servizzi pubbliċi" (Saville u Gutierrez Eugenio 2016:36).

Il-Kummissjoni ppubblikat diversi **studji** dwar l-importanza tat-traduzzjoni fis-soċjetà u fl-ekonomija. Fost l-oħrajn, jeħtieġ li nsemmu studju dwar l-industrija tat-traduzzjoni (Rinsche u Portera-Zanotti 2009), rapport dwar il-professjoni tat-traduzzjoni (Pym et al. 2012), qasamdwarir-rwol tat-traduzzjoni fis-soċjetà Ewropea (Eurèval 2010), u studju li jiffoka fuq l-impatt ta' teknoloġiji ġodda u mudelli ta' negozju ġodda fl-industrija globali tat-traduzzjoni (Tkitl and Debussche 2014). Fl-2010, il-Kummissjoni ppubblikat studju dwar l-impatt tat-teknoloġiji tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni (ICT = ICT) u l-midja l-ġdida fuq it-tagħlim tal-lingwi (Stevens 2010).

Il-Kummissjoni appoġġat diversi **proġetti xjentifiċi** fil-qasam tat-teknoloġija lingwistika tal-bniedem. Pereżempju, waħda mill-[prijoritajiet]tas *-Seba' Programm ta' Qafas għar-Riċerka u l-Iżvilupp Teknoloġiku* (2007–2013) kienet "it-teknoloġiji tal-lingwa" li jkopru ħafna gruppi u dixxiplini ta' riċerka inkluż l-ipproċessar naturali tal-lingwa, it-teknoloġija tal-vuċi, l-estrazzjoni tal-informazzjoni u t-traduzzjoni awtomatika. Fl-2009–2010 tnedew total ta' 25 proġett tat-teknoloġija lingwistika b'finanzjament totali tal-UE ta' EUR 56 miljun (Kummissjoni Ewropea 2011a). Il-Portafoll tat-Teknoloġija Lingwistika jinkludi proġetti mill-Programm għall-Kompetittività u l-Innovazzjoni (2007–2013). Il-proġetti dwar it-teknoloġiji tal-lingwa, u b'mod partikolari t-traduzzjoni awtomatika, jistgħu jiġu ffinanzjati wkoll minn *Orizzont 2020* (2014–2020), il-Programm Qafas il-ġdid għar-Riċerka u l-Innovazzjoni.

Il-Kummissjoni hija attiva f' **attivitajiet ta' kooperazzjoni internazzjonali** fil-qasam tat-traduzzjoni u l-interpretazzjoni, pereżempju fil-laqgħa annwali dwar l-arranġamenti lingwistiċi, id-dokumentazzjoni u l-pubblikazzjonijiet (IAMLADP), forum u netwerk ta' mexxejja ta' organizzazzjonijiet internazzjonali li jimpjegaw fornituri ta' konferenzi u servizzi lingwistiċi. Barra minn hekk, il-Kummissjoni Ewropea kkonkludiet ftehimiet internazzjonali ma' diversi aġenziji tal-istat involuti fit-traduzzjoni u t-terminoloġija multilingwi bħall-Uffiċċju tat-Traduzzjoni, ix-Xogħlijiet Pubbliċi u s-Servizzi tal-Gvern tal-Kanada, l-Istitut tar-Riċerka tal-Karibew għat-Traduzzjoni u l-Interpretazzjoni (Kummissjoni Ewropea 2011a), l-Università Edukattiva tal- Istat ta' Herzen f'San Pietruburgu u l-Università tal-Lingwa ta' Moska jipparteċipaw fl-Iskema ta' Traduttur taż-Żjarat. Fil-qasam tal-interpretazzjoni, il-Kummissjoni għandha diversi programmi ta' kooperazzjoni internazzjonali maċ-Ċina, il-Vjetnam, il-Makaw u r-Russja.

3.5 Id-dimensjoni esterna tal-multilingwiżmu

Il-ħames punt tal-MES jikkonċerna d-"dimensjoni esterna tal-multilingwiżmu", li jfisser il-promozzjoni tal-lingwi Ewropej barra mill-pajjiż u t-titjib tal-kooperazzjoni ma' organizzazzjonijiet nazzjonali u internazzjonali attivi fil-qasam tat-tagħlim tal-lingwi u d-diversità lingwistika u kulturali. Ir- *rapport ta' implimentazzjoni* jsemmi żewġ inizjattivi.

L-ewwel wieħed jikkonċerna l-**Indja**. Fl-2008, il-Kummissjoni organizzat konferenza dwar il-multilingwiżmu u d-djalogu interkulturali fi New Delhi. Fl-2009, hija ffirmat dikjarazzjoni konġunta dwar il-multilingwiżmu mal-gvern Indjan. Fl-2011, ġiet organizzata laqgħa ta' uffiċjali għolja bħala parti mid-djalogu politiku bejn l-UE u l-Indja. It-tieni inizjattiva tikkonċerna liċ- **Ċina**. Fl-2009, il-gvern Ċiniż u l-Kummissjoni ffirmaw dikjarazzjoni

konġunta dwar il-multilingwiżmu. Fl-2011 ġiet organizzata konferenza dwar il-multilingwiżmu u t-tagħlim tal-lingwi.

Ma hemm l-ebda informazzjoni disponibbli dwar is-segwitu (jekk hemm) ta' dawn id-dikjarazzjonijiet. Dan huwa kemxejn diżappuntanti, għaliex l-UE spiss tissemma bħala eżempju li għandu jiġi studjat (u xi kultant anke bħala mudell li għandu jiġi emulat) minn pajjiżi multilingwi b'diversi lingwi uffiċjali bħall-Indja jew l-Afrika t'Isfel. Minħabba li l-multilingwiżmu fid-dinja huwa n-norma aktar milli l-eċċezzjoni, l-UE għandha probabbilment tfittex mudelli li jistgħu jagħtu xhieda konkreta dwar kif għandhom jiġu ġestiti l-multilingwiżmu u d-diversità lingwistika f'termini konkreti. Kif jinnota Kraus, meta l-politiċi Ewropej ifittxu mudelli bħal dawn, "l-interess tagħhom spiss jinqabad mill-każ tal-Istati Uniti. [Madankollu], jekk irridu niżviluppaw approċċ tajjeb biex nanalizzaw il-perspettivi tal-UE bħala komunità politika diversa, forsi għandna niffokaw fuq l-esperjenza ta' federazzjoni demokratika li l-politika tagħha hija essenzjalment ikkaratterizzata mit-taħlit tal-multikulturaliżmu u l-fattur multinazzjonali. Il-qafas komparattiv għall-valutazzjoni tal-politika futura ta' l-Ewropa mbagħad ikun ftit imċaqlaq lejn it-Tramuntana mill- Istati Uniti għall-Kanada" (Kraus 2008: 97: 97). Isvizzera huwa każ ieħor interessanti (ara Lacey 2013).

Fl-aħħar nett, l-UE għandha tagħti aktar attenzjoni lill-iżvilupp tal-kooperazzjoni ma' pajjiżi multilingwi għall-iskambju ta' esperjenzi u prattiki. Ir-riċerka komparattiva fil-qasam tal-multilingwiżmu u l-politika tal-lingwa tista' tiġi appoġġjata. It -twaqqif **ta' president jew ċentru ta' riċerka Ewropew dwar il-multilingwiżmu u l-politika tal-lingwa jista' jgħin biex tiġi promossa viżjoni verament Ewropea tal-multilingwiżmu** fid-dinja aktar milli sempliċiment jippromwovi l-lingwi Ewropej bħala tali. Dan ikun konsistenti ma' l-appoġġ ta' l-UE għal proġetti kbar ta' riċerka dwar il-multilingwiżmu u fis-Sitt u s-Seba' Programmi ta' Qafas għar-Riċerka u l[24]-Iżvilupp Teknoloġiku, u mar-rakkomandazzjonijiet magħmula fl-2005 mill-Kummissjoni nnifisha fid-dokument " *Strateġija ta' Qafas Ġdida għall-Multilingwiżmu"*. Id-dokument jiddikjara li "l-Kummissjoni se tipprovdi appoġġ permezz tal-Programm ta' Tagħlim Tul il-Ħajja għal studji dwar l-istat tal-multilingwiżmu fl-edukazzjoni ogħla u l-ħolqien ta' siġġijiet fl-oqsma ta' studju relatati mal-multilingwiżmu u l-interkulturaliżmu" (Kummissjoni Ewropea 2005:8).

It-Tabella 7 tiġbor fil-qosor ir-riżultati ewlenin tal-attivitajiet imwettqa mill-Kummissjoni Ewropea biex timplimenta t-TES u tipprovdi rimarka ġenerali dwar ir-riżultati tagħhom.

Qasam	Riżultati ewlenin	Konsegwenzi u rimarki
Il-koeżjoni soċjali, id-djalogu interkulturali u l-integrazzjoni Ewropea	1. Diversi pubblikazzjonijiet 2. It-twaqqif ta' pjattaforma tas-soċjetà ċivili għall-multilingwiżmu għad-djalogu interkulturali	(1 u 2) Forsi impatt pożittiv fuq is-sensittività għall-benefiċċji tat-tagħlim tal-lingwi u d-diversità lingwistika, iżda n-nuqqas ta' data u indikaturi ċari ma jippermettilniex naslu għal konklużjoni definittiva.
Tagħlim tul il-ħajja	1. Ġbir ta' data (l-ewwel	(1) Kisba importanti.

24 Ara l-proġett LINEE (Lingwi f'Netwerk ta' Eċċellenza Ewropea = Lingwi f'Netwerk Ewropew ta' Eċċellenza), DYLAN (Dynamics Lingwistiċi u Ġestjoni tad-Diversità), Eldia (Diversità Ewropea tal-Lingwi għal Kulħadd) u MIME (Mobilità u Inklużjoni f'Ewropa Multilingwali = Mobilità u Inklużjoni f'Ewropa Multilingwali)

	stħarriġ Ewropew dwar il-ħiliet lingwistiċi) 2. Finanzjament dirett ta' diversi proġetti li jittrattaw it-tagħlim tul il-ħajja (5 % tal-baġit tal-Programm tat-Tagħlim tul il-Ħajja użat għal dan il-għan) 3. Għadd sinifikanti ta' parteċipanti f'dawn il-proġetti	Disponibbiltà ta' data ġdida għall-valutazzjoni komparattiva tal-effettività tas-sistemi edukattivi (2 u 3) Effetti pożittivi probabbli, iżda hija meħtieġa aktar data dwar ir-riżultati tal-programmi (eż. il-livell ta' ħiliet lingwistiċi possibbilment miksuba mill-istudenti) biex jiġu vvalutati l-effettività u l-benefiċċji tal-implimentazzjoni tal-MES
L-impjegabbiltà u l-kompetittività	1. Diversi pubblikazzjonijiet 2. Finanzjament dirett għall-appoġġ tat-taħriġ fil-lingwi barranin	(1) Forsi impatt pożittiv fuq is-sensittività għall-benefiċċji tal-lingwi barranin għan-negozji. Aktar dejta u indikaturi jkunu meħtieġa biex jiġi vvalutat l-impatt reali ta' dawn il-pubblikazzjonijiet. (2) Effetti pożittivi probabbli, iżda ftit data dwar ir-riżultati finali ta' finanzjament dirett bħal dan hija disponibbli. Il-biċċa l-kbira ta' dawn l-inizjattivi huma mmirati u rilevanti.
Il-promozzjoni tad-diversità lingwistika permezz tat-traduzzjoni	1. Master Ewropew fit-Traduzzjoni 2. Għodod u bażijiet tad-data ġodda għat-tradutturi 3. Appoġġ għat-traduzzjoni ta' kotba 4. Studji varji 5. Diversi attivitajiet ta' kooperazzjoni internazzjonali	(1 u 2) impatt limitat u l-ebda segwitu.
Id-dimensjoni esterna tal-multilingwiżmu	1. Dikjarazzjoni Konġunta dwar il-Multilingwiżmu mal-Indja 2. Dikjarazzjoni Konġunta dwar il-Multilingwiżmu maċ-Ċina	
Sors: tabella kkompilata mill-awtur		

Tabella 7: Sommarju tal-attivitajiet tal-Kummissjoni Ewropea għall-implimentazzjoni tal-MES

4 Konklużjonijiet

Riżultati ewlenin:

- L-għanijiet ġenerali tat-TES huma rilevanti peress li huma konformi mal-problemi li l-MET huwa maħsub li jsolvi. Xi miżuri ġodda jistgħu jitfasslu biex tittaffa t-tensjoni bejn il-mobbiltà u l-inklużjoni, pereżempju biex jissaħħaħ it-tagħlim tal-lingwi fuq talba, u biex jiġu pprovduti aktar servizzi pubbliċi multilingwi, inklużi forom amministrattivi. L-Appoġġ Lingwistiku Online (OLS) u t-Traduzzjoni Magni għall-Amministrazzjonijiet Pubbliċi (MT@EC) żviluppati mill-Kummissjoni Ewropea huma eżempji tajbin.
- L-evalwazzjoni ta' din ir-rilevanza tista' titwettaq fuq evidenza empirika limitata. Ma hemmx data adegwata u affidabbli biex nistudjaw l-effetti tal-ħiliet lingwistiċi fuq il-benesseri ekonomiku tal-individwi u fuq il-kompetittività tan-negozji. Data aħjar dwar id-dħul tar-residenti Ewropej tista' tinġabar fl-Istħarriġ dwar l-Edukazzjoni tal-Adulti. Hijameħtieġa aktar data kwantitattiva dwar l-użu tal-lingwi fl-attivitajiet ekonomiċi tal-kumpaniji Ewropej (jiġifieri fil-proċessi tax-xiri, tal-produzzjoni u tal-bejgħ).
- Fir-rigward ta' l-evalwazzjoni tal-miżuri u l-attivitajiet imwettqa mill-Kummissjoni biex timplimenta l-MES, aħna ninnutaw testimonjanzi mħallta. L-informazzjoni dwar l-ispejjeż u l-effettività tal-programmi tal-UE u l-azzjonijiet meħuda għall-konformità mal-MES mhijiex kompluta. L-indikaturi li għandhom jintużaw għall-valutazzjoni tar-riżultati tal-politika tal-lingwa għandhom jiġu definiti b'mod aktar espliċitu.
- Għandha tingħata attenzjoni partikolari lill-effetti finali tal-programmi mmirati lejn it-titjib tal-ħiliet lingwistiċi tal-istudenti u l-adulti. Il-metodi ta' evalwazzjoni jistgħu jiġu adattati minn linji gwida eżistenti diġà ppubblikati mill-Kummissjoni.
- L-inċentivi jistgħu jkunu wkoll mod effettiv għall-promozzjoni tal-multilingwiżmu, speċjalment fl-edukazzjoni għolja.
- Għandu jkun hemm koerenza bejn l-MES u politiki oħra tal-UE li għandhom impatt indirett fuq id-diversità lingwistika u fuq l-applikazzjonital-formula LM+ 2. Xi drabi f'ċerti oqsma tal-politika, jipprevalu l-monolingwiżmu u/jew it-trilingwiżmu de facto.
- Il-komunikazzjoni esterna tal-Kummissjoni Ewropea tista' tkun aktar multilingwi, speċjalment għall-websajts tagħha.

Kif jidher fit-Taqsima 1, it-tisħiħ tat-tagħlim tal-lingwi u l-appoġġ għas-settur tat-traduzzjoni jistgħu jitqiesu bħala modi biex jinkisbu għanijiet soċjoekonomiċi oħra bħall-promozzjoni tal-mobbiltà, l-iffaċilitar tal-inklużjoni tal-migranti tal-UE u ċ-ċittadini mobbli, it-titjib tal-impjegabbiltà, u l-iżgurar tal-ugwaljanza bejn il-lingwi uffiċjali tal-UE (il-punti 1 u 3 tal-MES u r-rakkomandazzjonijiet finali).

L-evidenza empirika ppreżentata fit-Taqsima 2 turi li l-ħiliet fil-lingwi barranin jista' jkollhom impatt pożittiv fuq id-dħul tal-individwi u l-benesseri tas-soċjetà, u li l-investiment fit-tagħlim ta' aktar minn lingwa barranija waħda huwa objettiv xieraq. Dawn il-benefiċċji jistgħu jitkejlu. Barra minn hekk, il-ħiliet fil-lingwi barranin jistgħu jiffaċilitaw il-mobilità u l-inklużjoni. Għad trid tintwera evidenza tal-impatt tal-ħiliet lingwistiċi fuq l-impjegabbiltà, iżda hemm relazzjoni pożittiva bejn il-ħiliet lingwistiċi u l-istatus professjonali. Il-ħiliet lingwistiċi jistgħu jikkontribwixxu għall-integrazzjoni ekonomika tal-migranti billi jżidu d-dħul u l-opportunitajiet ta' impjieg tagħhom. L-istudju tar-ratita' esklużjoni lingwistika juri li t-trattament ugwali tal-lingwi uffiċjali tal-UE huwa meħtieġ biex jiġu żgurati l-effiċjenza u l-

ġustizzja fl-aċċess għad-dokumenti ppubblikati mill-UE.

L-appoġġ għat-tagħlim tal-lingwi għall-promozzjoni tal-mobbiltà intra-UE u għall-promozzjoni tal-inklużjoni fil-pajjiż ospitanti huwa wieħed mill-għanijiet tal-MES, iżda la l-formula LM+ 2 u lanqas il-promozzjoni ta' lingwa waħda għall-vetturi ma huma biżżejjed biex isolvu t-tensjoni bejn il-mobbiltà u l-inklużjoni. Xi miżuri innovattivi jistgħu jiġu żviluppati fil-livell nazzjonali u tal-UE. **It-tagħlim tal-lingwa/i uffiċjali tal-pajjiż ospitanti qabel ma jitlaq barra mill-pajjiż u/jew immedjatament wara l-wasla fil-pajjiż ospitanti għandu jsir aktar aċċessibbli u irħas**. L-Appoġġ Lingwistiku Online (OLS) ipprovdut mill-Kummissjoni Ewropea lill-istudenti tal-Erasmus huwa eżempju tajjeb u jista' jiġi estiż għal popolazzjonijiet oħra fil-mira (ara t-taqsima 3.2). Barra minn hekk, kif issuġġerit fil-punt 3.c tal-MES, l-UE tista' tuża l-fondi strutturali Ewropej biex tipprovdi korsijiet speċifiċi tal-lingwa fl-edukazzjoni vokazzjonali u tal-adulti. Dan ikun konsistenti mar-rakkomandazzjonijiet li jinsabu fil-konklużjonijiet tal-Kunsill tal-20 ta' Mejju 2014 dwar il-multilingwiżmu u l-iżvilupp tal-ħiliet lingwistiċi. F'dan id-dokument, il-Kunsill jistedinhom "jużaw il-potenzjal tal-programm Erasmus+ u l-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej" biex jintlaħqu dawn l-objettivi.

Provvista akbar ta' servizzi pubbliċi multilingwi, għall-inqas fi bliet kbar, tista' tkun utli. Il-forniment ta' formoli amministrattivi standardizzati f'diversi lingwi jista' jiffaċilita l-attivitajiet ekonomiċi u l-koordinazzjoni tas-sistemi tas-sigurtà soċjali. Sar xi progress, iżda għad hemm lok għal progress[25]. It-traduzzjoni awtomatika għall-amministrazzjonijiet pubbliċi (MT@EC) żviluppata mill-Kummissjoni Ewropea tista' tkun utli ħafna f'dan il-qasam (ara t-taqsima 3.4). Dan jenfasizza l-importanza tat-traduzzjoni u l-interpretazzjoni fil-ġestjoni tal-komunikazzjoni multilingwi fl-Ewropa. Bħala konklużjoni dwar dan il **-punt, l-għanijiet ġenerali ppreżentati fit-TES huma rilevanti minħabba li huma konsistenti mal-problemi li l-MET huwa maħsub li jsolvi. Il-ħiliet lingwistiċi jġibu magħhom diversi tipi ta' benefiċċji (jew "benefiċċji") għall-individwi, is-soċjetà u l-istituzzjoni tal-UE. Uħud minn dawn il-benefiċċji ġew (jew jistgħu jkunu) kwantifikati. Madankollu, għandhom jitfasslu xi miżuri innovattivi biex tittaffa aktar it-tensjoni bejn il-mobbiltà u l-inklużjoni**.

Ta' min jinnota li f'dan l-istudju l-evalwazzjoni tar-rilevanza tat-TES twettqet fuq evidenza empirika limitata. Din l-evidenza tikkonċerna biss ftit pajjiżi Ewropej, inklużi pajjiżi li mhumiex fl-UE bħat-Turkija jew l-Iżvizzera. **M'għandniex data adegwata u affidabbli biex nistudjaw l-effetti tal-ħiliet lingwistiċi fuq il-benesseri ekonomiku** tal-individwi, u b'hekk inqabblu l-importanza ta' lingwi differenti fis-suq tax-xogħol u nikkunsidraw l-effetti reġjonali (pereżempju, il-ħiliet lingwistiċi fit-Taljan probabbilment mhumiex ippremjati bl-istess mod fir-reġjuni Franċiżi Rhône-Alpes u Brittany). Sa fejn nafu aħna, l-Istħarriġ dwar l-Edukazzjoni tal-Adulti ppubblikat mill-Eurostat bħalissa huwa l-uniku sett ta' data li jista' jintuża għal analiżi trans-Ewropea tar-relazzjoni bejn il-ħiliet

---

25 Pereżempju, l-istandards tal-UE fil-qasam tal-koordinazzjoni tas-sistemi tas-sigurtà soċjali jipprevedu li l-benefiċjarji huma koperti mil-leġiżlazzjoni ta' pajjiż wieħed u jirċievu bonusijiet f'dak il-pajjiż, u li l-organizzazzjonijiet tas-sigurtà soċjali jiddeċiedu dwar il-ġurisdizzjoni legali li għaliha huma soġġetti l-benefiċjarji (dan jissejjaħ il-prinċipju tal-"liġi unika applikabbli"). eż. xi ħadd li huwa bbażat u jaħdem fl-Awstrija b'attività ekonomika addizzjonali fis-Slovakkja għandu jħallas is-sigurtà soċjali kollha tiegħu fl-Awstrija. Madankollu, kull organizzazzjoni nazzjonali tuża forom differenti f'lingwi differenti li l-uffiċjali li jaħdmu f'organizzazzjonijiet barra mill-pajjiż mhux neċessarjament jifhmu. B'riżultat ta' dan, iċ-ċittadini Ewropej li jaħdmu f'aktar minn Stat Membru wieħed jiffaċċjaw ostakli amministrattivi li jżidu l-ispiża tal-mobilità.

lingwistiċi u l-impjegabbiltà u/jew id-dħul individwali. Madankollu, il-kwalità tad-data miġbura għandha tittejjeb, b'mod partikolari għall-varjabbli li jiddeskrivu d-dħul ta' dawk li wieġbu. Soluzzjoni waħda possibbli hija li jiġu ppubblikati xi stħarriġiet ad hoc jew li jiġu inklużi, f'intervalli regolari, mistoqsijiet speċifiċi dwar il-ħiliet lingwistiċi fi studji lonġitudinali rappreżentattivi fuq skala kbira bħall-*Istudju tal*-Bord Soċjoekonomiku Ġermaniż (SOEP). M'hemmx data disponibbli biex jiġi eżaminat il-kontribut tal-ħiliet lingwistiċi għall-PDG tal-UE. Biex nivvalutaw il-kontribut tal-ħiliet lingwistiċi għall-kompetittività u l-ħolqien ta' valur miżjud, neħtieġudata kwantitattiva dwar l-użu tal-lingwi fil-proċessi tax-xiri, tal-produzzjoni u tal-bejgħ tal-kumpaniji Ewropej (ara pereżempju t-taqsima 2.1.2). Din l-idea mhijiex kompletament ġdida. Id-Dokument ta' Ħidma tal-Persunal tal-Valutazzjoni tal- *Impatt tal-Kummissjoni: dokument ta' akkumpanjament għall-Komunikazzjoni dwar il-Multilingwiżmu: vantaġġ għall-Ewropa u impenn konġunt jirrakkomandaw il-* ġbir ta' data ta' stħarriġ dwar l-istrateġiji lingwistiċi adottati min -negozji, il-fornituri u l-awtoritajiet lokali, u l-ġbir ta' data dwar kif id-diversità lingwistika u kulturali titqies mill-midja (Kummissjoni Ewropea 2008c:32). **Id-data miġbura fl-Isvizzera tipprovdi eżempju**.

L-evalwazzjoni tal-miżuri u l-attivitajiet stabbiliti mill-Kummissjoni biex timplimenta t-TES uriet li, għalkemm ħafna azzjonijiet kienu rilevanti (fid-dawl tar-riżultati ppreżentati fit-taqsima 2), l- **informazzjoni dwar l-ispejjeż u l-effettività tal-programmi u l-azzjonijiet tal-UE fil-kisba tal-għanijiet tal-MES spiss ma tkunx kompluta. L-indikaturi għall-valutazzjoni tar-riżultati tal-politika tal-lingwa għandhom jiġu definiti aħjar**. Id-data ppubblikata tirreferi għall-inputs (EUR investiti) u xi kultant għall-prodotti (eż. l-għadd ta' programmi appoġġati), iżda għandha tingħata aktar attenzjoni għall-evalwazzjoni tar-riżultati finali (jew il-konsegwenzi) ta' tali programmi fuq il-popolazzjoni fil-mira. Ir-rapport miktub minn Grin et al. (2003) jipprovdi mudell tajjeb għall-valutazzjoni ta' l-effettività/effettività ta' l-iffinanzjar ta' l-UE tal-politiki tal-lingwa għall-appoġġ tal-lingwi minoritarji. Il-metodi ta' evalwazzjoni jistgħu jiġu adattati minn linji gwida diġà ppubblikati mill-Kummissjoni (Kummissjoni Ewropea 1999, Kummissjoni Ewropea 2008a). L-indikaturi tal-prestazzjoni għandhom jitfasslu aħjar (ara t-taqsima 1.2).

Ir-riżultati tal-appoġġ finanzjarju tal-UE għat-tagħlim tal-lingwi fost l-Erasmus u l-istudenti internazzjonali jistgħu jiġu mmonitorjati aħjar. Ta' min jinnota li l- appoġġ finanzjarju dirett huwa biss wieħed mill-għodod li l-UE tista' tuża biex tikseb l-għanijiet tat-TES. **L-inċentivi jistgħu jkunu wkoll mod effettiv għall-promozzjoni tal-multilingwiżmu**. Pereżempju, l-għażla tal-lingwa tal-individwi u l-istituzzjonijiet tal-edukazzjoni għolja twieġeb għall-inċentivi inkorporati fis-sistemi għall-valutazzjoni tal-kwalità tal-attivitajiet ta' riċerka u tagħlim (eż. klassifikazzjonijiet universitarji). L-irbit tal-finanzjament pubbliku tal-universitajiet jew l-appoġġ għall-mobbiltà tal-istudenti mas-sempliċi numru ta' studenti internazzjonali rreġistrati jista' jipprovdi inċentiv għal programmi universitarji magħmula biss bl-Ingliż mingħajr ma tingħata biżżejjed attenzjoni għat-tagħlim lill-istudenti tal-lingwa uffiċjali tal-pajjiż ospitanti. L-użu ta' indikatur bħal "l-għadd ta' studenti internazzjonali rreġistrati li jilħqu l-livell C1 fl-għarfien tal-lingwa lokali fi tmiem l-istudji tagħhom" minflok numru sempliċi ta' studenti barranin jista' jipprovdi inċentiv għall-istituzzjonijiet tal-edukazzjoni għolja biex jippromwovu t-tagħlim tal-lingwi b'mod aktar effettiv fost l-istudenti internazzjonali. B'mod ġenerali,**għandha** tingħata attenzjoni partikolari lill-koerenza bejn l-MES u politiki oħra tal-UE li għandhom impatti indiretti fuq id-diversità lingwistika u l-applikazzjoni tal-formula LM+ 2, bħall-"internazzjonalizzazzjoni" tal-politika tal-edukazzjoni għolja, il-privattivi u l-innovazzjoni, u l-użu tal-lingwi fuq il-websajts tal-istituzzjonijiet tal-UE. Xi drabi f'oqsma ta' politika bħal dawn, jipprevali l-monolingwiżmu jew it-trilingwiżmu *de*

facto, u dan jista' jkollu impatt fuq l-inċentivi tal-individwi u l-familji li fuqhom għandhom jitgħallmu u jużaw il-lingwi. Kif innutat fid-dokument tal- *persunal tal-Kummissjoni msemmi hawn fuq: dokument ta' akkumpanjament għall-Komunikazzjoni dwar il- Multilingwiżmu: vantaġġ għall-Ewropa u*impenn komuni,"il-multilingwiżmu huwa kwistjoni trasversali li għandha impatt fuq il-kompetittività u ċ-ċittadinanza Ewropea u għandha tiġi integrata f'firxa ta' politiki lil hinn mill-edukazzjoni" (Kummissjoni Ewropea 2008c:5).

Il-kumment tal-konklużjoni dwar l-għan finali tat-TES huwa hawnhekk. Il-Kunsill jistieden lill-Kummissjoni biex "tadotta miżuri, fil-qafas tal-qafas ta' politika komprensiv ġdid dwar il-multilingwiżmu u fil-limiti tal-kompetenzi tiegħu, biex jittieħed kont tal-ħtiġijiet lingwistiċi taċ-ċittadini u l-istituzzjonijiet, b'attenzjoni partikolari għal (i) ir-relazzjonijiet bejn l-istituzzjonijiet Ewropej u l-pubbliku u (ii) ir-relazzjonijiet bejn l-istituzzjonijiet Ewropej u l-istituzzjonijiet nazzjonali, b'attenzjoni partikolari għall-għoti ta' informazzjoni fil-lingwi uffiċjali kollha u l-promozzjoni tal-multilingwiżmu fuq il-websajts tal-Kummissjoni". Il-Kummissjoni ma indirizzatx dan fir-rapport ta' implimentazzjoni jew fid-dokumenti relatati. Madankollu, it-testimonjanzi pprovduti fit-taqsima 2.3 juru li l-multilingwiżmu jista' jiġi promoss aħjar fuq il-websajts tal-Kummissjoni. Minbarra li huma repożitorju ta' aħbarijiet jew informazzjoni ġenerali, il-paġni web tal-Kummissjoni fihom ukoll materjal li jista' jkun ta' importanza strateġika għall-atturi ekonomiċi bħall-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju, l-assoċjazzjonijiet u l-NGOs li jwieġbu għal sejħiet għall-offerti, programmi ta' finanzjament jew proċeduri ta' akkwist.

5 Referenzi

- Aldashev, Alisher, Johannes Gernandt, u Stephan L. Thomsen (2009). "Użu tal-lingwa, parteċipazzjoni, impjieg u qligħ Evidenza għall-barranin fil-Ġermanja tal-Punent b'diversi sorsi ta' għażla", *Labour Economics,* 16, pp. 330–341.
- Ammon, Ulrich (2015). *Die Stellung der deutschen Sprache in der Welt* Berlin: Minn Gruyter.
- Aparicio Fenoll, Ainhoa u Zoë Kuehn (2016). "Il-profiċjenza fil-lingwa barranija trawwem il-migrazzjoni ta' individwi żgħażagħ fl-Unjoni Ewropea?", f'Gazzola, Michele u Bengt-Arne Wickström (eds.) *The Economics of Language Policy*, pp. 331–356. Cambridge: MIT Press.
- Araújo, Luísa, Patrícia Dinis da Costa, Salvo Flisi, u Elena Soto Calvo (2015). *Lingwa u Impjegabbiltà*. Il-Lussemburgu: Il-Kummissjoni Ewropea — iċ-Ċentru Konġunt tar-Riċerka.
- Bane Mullarkey ltd. (2009). *Il-benefiċċji ekonomiċi assoċjati mal-lingwa Irlandiża li żdiedu għall-Belt ta' Galway u għall-Galway Gaeltacht*. Galway: Gaillimh il-Gaeilge.
- Beadle, Shane, Martin Humburg, Richard Smith, u Patricia Vale (2015). *Studju dwar il-Profiċjenza tal-Lingwa Barranija u l-Impjegabbiltà*. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Budría, Santiago u Pablo Swedberg (2012). *L-impatt tal-profiċjenza fil-lingwa fuq il-qligħ tal-immigranti fi Spanja*, id-Dokument ta' Diskussjoni tal-IZA Nru 6957. Bonn: Forschungsinstitut zur Zukunft der Arbeit.
- CILT (2006). *ELAN: L-effetti fuq l-ekonomija Ewropea ta' nuqqas ta' ħiliet f'lingwi barranin fl-intrapriża*. Londra: CILT, iċ-Ċentru Nazzjonali għal-Lingwi.
- Il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea (2008a). "Konklużjonijiet tal-Kunsill tat-22 ta' Mejju 2008 dwar il-multilingwiżmu", *Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea,* C 140, pp. 14–15.
- Il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea (2008b). "Ir-Riżoluzzjoni tal-Kunsill tal-21 ta' Novembru 2008 dwar strateġija Ewropea għall-multilingwiżmu", *Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea,* C 320 (16.12.2008), pp. 1–3.
- Il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea (2010). Konklużjonijiet tal-Kunsill dwar il-ħiliet lingwistiċi għat-titjib tal-mobbiltà, *Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea,* C 372, pp. 27–30.
- Il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea (2012). "Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) Nru 1260/2012 tas-17 ta' Diċembru 2012 li jimplimenta l-kooperazzjoni msaħħa fil-qasam tal-ħolqien ta' protezzjoni tal-privattiva unitarja fir-rigward tal-arranġamenti applikabbli għat-traduzzjoni", *Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea,* L 361, pp. 89–92.
- Cullen, Joe, Clare Cullen, Véronique Maes, u Gigliola Paviotti (2008a). *Il-multilingwiżmu: bejn l-għanijiet ta' politika u l-implimentazzjoni*. Brussell: Il-Parlament Ewropew.
- Cullen, Joe, Clare Cullen, Véronique Maes, u Gigliola Paviotti (2008b). *Il-multilingwiżmu: bejn l-għanijiet ta' politika u l-implimentazzjoni — Annessi*. Brussell: Il-Parlament Ewropew.
- Danguy, Jérôme u Bruno Van Pottelsberghe de la Potterie (2011). "Analiżi tal-ispejjeż u l-benefiċċji tal-privattiva Komunitarja", *Ġurnal tal-Analiżi tal-Benefiċċji u l-Kost,* 2 (2), pp. 1–41.
- Di Paolo, Antonio u Aysit Tansel (2015). Ritorn għall-ħiliet fil-lingwi barranin f'pajjiż li qed jiżviluppa: Il-każ tat-Turkija, *Il-Ġurnal tal-Istudji dwar l-Iżvilupp* 51, pp. 407–421.
- Dustmann, Kristjan (1994). "Speaking fluency, written fluency and earnings of migrants", *Journal of population Economics,* 7 (2), pp. 133–156.
- Dustmann, Christian u Francesca Fabbri (2003). Il-kompetenza lingwistika u s-suq tax-xogħol. Prestazzjoni tal-immigranti fir-Renju Unit", *Il-Ġurnal Ekonomiku,* 113, pp.

695717.

- Egger, Peter H. u Andrea Lassman (2016). "L-intergrazzjoni kulturali u l-varjetà tal-esportazzjoni jikkoinċidu bejn il-pajjiżi", f'Gazzola, Michele u Bengt-Arne Wickström (eds.) *L-Ekonomija tal-Politika tal-Lingwa*, pp. 357–380. Cambridge: MIT Press.
- Egger, Peter H. u Andrea Lassmann (2012). "L-effett lingwistiku fil-kummerċ internazzjonali: Meta-analiżi", l- *Ittri Ekonomiċi,* 116, pp. 121–124.
- Egger, Peter H. u Farid Toubal (2016). "Lingwa mitkellma u kummerċ internazzjonali", f'Ginsburgh, Victor u Shlomo Weber (eds.) *Il-Manwal ta' Palgrave tal-Ekonomija u l-Lingwa*, pp. 263–289. Basingstoke: Palgrave.
- EPO-OHIM (2013). Industriji intensivi fid-drittijiet tal-proprjetà*intellettwali: il-kontribut għall-prestazzjoni ekonomika u l-impjiegi fl-Unjoni Ewropea. Ir-Rapport ta' Analiżi fil-Livell tal-Industrija, Settembru 2013*. Munchen-Alicante: L-Uffiċċju Ewropew tal-Privattivi (EPO) u l-Uffiċċju għall-Armonizzazzjoni fis-Suq Intern (UASI).
- Eureval (2010). *Il-kontribut tat-traduzzjoni għas-soċjetà multilingwi fl-Unjoni Ewropea*, Studji dwar it-Traduzzjoni u l-Multilingwiżmu. Brussell: Id-Direttorat Ġenerali għat-Traduzzjoni. Il-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (1999). *Mezzi ta' Ġbir — Evalwazzjoni ta' programmi soċjo-ekonomiċi* (6 volumi). Il-Lussemburgu: L-Uffiċċju għall-Pubblikazzjonijiet Uffiċjali tal-Komunitajiet Ewropej.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2003). *Il-promozzjoni tat-tagħlim tal-lingwi u d-diversità lingwistika: Pjan ta' Azzjoni 2004–2006*, COM(2003) 449 finali. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2005). *Strateġija ta' Qafas Ġdida għall-Multilingwiżmu*, COM(2005) 596 finali. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2007). *Il-mobilità, strument għal aktar impjiegi u impjiegi aħjar: Il-Pjan ta' Azzjoni Ewropew għall-Mobilità ta' l-Impjiegi (2007–2010)*, COM(2007) 773 finali. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2008a). *EVALSED: Ir-riżorsa għall-evalwazzjoni tal-iżvilupp soċjoekonomiku*. Il-Lussemburgu: L-Uffiċċju għall-Pubblikazzjonijiet Uffiċjali tal-Komunitajiet Ewropej.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2008b). *Il-Green Paper — Il-migrazzjoni u l-amp; il-mobilità: sfidi u opportunitajiet għas-sistemi edukattivi tal-UE*, COM(2008) 423. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2008c). *Valutazzjoni tal-impatt. Dokument ta' akkumpanjament għall-komunikazzjoni "Multilingwiżmu: vantaġġ għall-Ewropa u impenn komuni"*, COM(2008) 2444. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2008d). *Inventarju ta' azzjonijiet komunitarji fil-qasam tal-multilingwiżmu u r-riżultati tal-konsultazzjoni pubblika onlajn. Dokument ta' akkumpanjament għall-komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni: Il-multilingwiżmu: vantaġġ għall-Ewropa u impenn komuni*, SEC(2008) 2443. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2008e). *Il-multilingwiżmu: vantaġġ għall-Ewropa u impenn komuni*KUMM(2008) 566 finali. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2009). *L-integrazzjoni tat-tfal immigranti fl-iskejjel fl-Ewropa*. Brussell: Eurydice-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2011a). *Inventarju tal-azzjonijiet komunitarji fil-qasam tal-multilingwiżmu — aġġornament tal-2011SEC(2011) 926. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.*

- Il-Kummissjoni Ewropea (2011b). *Il-gwida lingwistika għan-negozju Ewropew. Komunikazzjoni b'suċċess fil-kummerċ internazzjonali tiegħek* Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2011c). *It-tagħlim tal-lingwi fil-livell tal-iskola ta' qabel il-primarja: nagħmluh effiċjenti u sostenibbli. Manwal ta' politika*, SEC (2011) 928 finali. Brussell: Il- Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2011d). *Lingwi għall-Impjiegi. Il-provvista ta' ħiliet ta' komunikazzjoni multilingwi għas-suq tax-xogħol.* Rapport mill-grupp ta' ħidma tematiku "Lingwi għall-Impjiegi". Qafas strateġiku Ewropew għall-edukazzjoni u t-taħriġ. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2011e). *L-immappjar tal-aħjar prattiki tan-negozju multilingwi fl-UE*. Brussell: Id-Direttorat Ġenerali għat-Traduzzjoni. Il-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2011f). *Rapport dwar l-implimentazzjoni tar-Riżoluzzjoni tal-Kunsill tal-21 ta' Novembru 2008 dwar strateġija Ewropea għall-multilingwiżmu, SEC(2011) 927. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.*
- Il-Kummissjoni Ewropea (2012a). *L-Ewropej u l-lingwi tagħhomEwrobarometru Speċjali 386. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.*
- Il-Kummissjoni Ewropea (2012b). *L-ewwel Stħarriġ Ewropew dwar il-Kompetenzi Lingwistiċi*. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2012c). *Ħiliet lingwistiċi għall-impjegabbiltà, il-mobbiltà u t-tkabbir*, li jakkumpanja d-dokument. Komunikazzjoni mill-Kummissjoni. "Reviżjoni tal-Edukazzjoni: Ninvestu fil-ħiliet għal riżultati soċjoekonomiċi aħjar". SWD(2012) 372 finali. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2012d). *Ħiliet lingwistiċi għall-impjegabbiltà, il-mobbiltà u t-tkabbir. Li jakkumpanja d-dokument "Reviżjoni Education:Investing fil-ħiliet għal eżiti soċjoekonomiċi aħjar"*, SWD(2012) 372 final. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2012e). *Reviżjoni tal-edukazzjoni: pajjiż analiżi Parti I. Akkumpanja l-Dociment Reviżjoni Reviżjoni Education:Investing fil-ħiliet għal eżiti soċjoekonomiċi aħjar*, SWD(2012) 377 final. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2012f). *Reviżjoni ta' Education:Investing fil-ħiliet għal eżiti soċjoekonomiċi aħjar* COM(2012) 669 final. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Kummissjoni Ewropea (2015). *Ħiliet lingwistiċi fl-iskola u fuq ix-xogħol. Evidenza ġdida dwar it-testijiet tal-lingwa nazzjonali u dwar il-valur tal-ħiliet lingwistiċi fis-suq tax-xogħol*. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Il-Parlament Ewropew (2008). "Riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew tal-24 ta' Marzu 2009 dwar il-Multilingwiżmu: vantaġġ għall-Ewropa u impenn komuni (2008/2225(INI))", *Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea,* C 117 E, pp. 59–64.
- Eurostat (2016). Statistika*dwar it-tagħlim tal-lingwi barranin, spjegat l-istatistika*, Eurostat.
- Fidrmuc, Jan u Jarko FIDRMUC (2015). "Lingwi barranin u kummerċ: evidenza minn esperiment naturali", *Empirical Economics,* DOI 10.1007/s00181–015–0999–7.
- Fidrmuc, Jan, Victor Ginsburgh, u Shlomo Weber (2010). "Xenarji lil hinn mill-unanimità: Il-maġġoranza kwalifikata tal-Istati Membri tista' ttaffi l-piż tal-multilingwiżmu fl-Ewropa?", f'Hanf, Dominik, Klaus Malacek, u Elise Muir (eds.) *Lingwi u integrazzjoni Ewropea*, pp. 259–279. Brussell: Peter Lang.
- Gazzola, Michele (2014a). *L-evalwazzjoni tar-reġimi lingwistiċi. It-teorija u l-applikazzjoni għall-organizzazzjonijiet tal-privattivi multilingwi*. Amsterdam: John Benjamins.
- Gazzola, Michele (2014b). "Partecipazione, esclusione linguistica e traduzione: Una

valutazione del regime linguistico dell'Unione europea", *Studi Italiani di Linguistica Teorica e Applicata,* 43 (2), pp. 227–264.

- Gazzola, Michele (2015). "Identifikazzjoni u mitigazzjoni tal-inugwaljanzi lingwistiċi fil-ġestjoni tal-informazzjoni dwar il-privattivi fl-Ewropa",*Informazzjoni* Dinjija dwar il-Privattivi, (40), pp. 43–50.
- Gazzola, Michele (2016). Komunikazzjoni multilingwi għal min? Il-politika lingwistika u l-ġustizzja fl-Unjoni Ewropea", Politika tal-*Unjoni* Ewropea, DOI: 10.1177/1465116516657672.
- Gazzola, Michele (2016, li jmiss). Il-ħiliet lingwistiċi u l-istatus tal-impjieg tal-migranti adulti fl-Ewropa", f'Beacco, Jean-Claude, Hans-Jürgen Krumm, David Little, u Philia Thalgott (eds.) *L-integrazzjoni lingwistika tal-migranti adulti. Xi lezzjonijiet mir-riċerka*. Berlin/Boston: Minn Gruyter-Mouton.
- Gazzola, Michele (2016, fl-istampa). "Documenti e Orientamenti dell'Unione europea in materia di multilinguismo", f'Caretti, Paolo u Giuseppe Mobilio (eds.) *La lingua come fattore di integrazione sociale e politica*, pp. 99–131. It-Turin: Giappichelli.
- Gazzola, Michele u François Grin (2013). L-ELF hija aktar effettiva u ġusta mit-traduzzjoni? Evalwazzjoni tar-reġim multilingwi tal-UE," Il-*Ġurnal* Internazzjonali tal-Lingwistika Applikata, 23 (1), pp. 93–107.
- Gazzola, Michele, François Grin, u Bengt-Arne Wickström (2016). "Biblijografija konċiża tal-ekonomija lingwistika", f'Gazzola, Michele u Bengt-Arne Wickström (eds.) *L-Ekonomija tal-Politika tal-Lingwa*, pp. 53–92. Cambridge (MA): MIT Press.
- Ginsburgh, Victor u Juan Prieto (2011). "Ritorni għal lingwi barranin ta' ħaddiema nattivi fl-UE",*Reviżjoni tar-Relazzjonijiet* Industrijali u tax-Xogħol, 64 (3), pp. 599–618.
- Ginsburgh, Victor u Shlomo Weber (2005). "It-tneħħija tad-dritt tal-vot fil-lingwa fl-Unjoni Ewropea", *Il-Ġurnal tal-Istudji Komuni dwar is-Suq,* 43 (2), pp. 273–286.
- Gobierno vasco (2016). *Il-valur u l-impatt ekonomiku tal-Lingwa Baska*. San Sebastian: Gvern Bask — Dipartiment tal-edukazzjoni, il-politika tal-lingwa u l-kultura.
- Grin, François (1999). *Ħiliet u premjijiet. Il-valur tal-lingwi fl-Isvizzera*. Fribourg: Edizzjonijiet Università ta 'Fribourg.
- Grin, François (2003). "L-ippjanar tal-lingwa u l-ekonomija",*Kwistjonijiet* Attwali fl-Ippjanar tal-Lingwa, 4 (1), pp. 1–66.
- Grin, François, László Marác, Nike K. Pokorn, u Peter A. Kraus (2014). "Mobbiltà u inklużjoni f'Ewropa multilingwi: Dokument ta' pożizzjoni dwar il-proġett MIME". Ġinevra: L-Università ta' Ġinevra http://www.mime-project.org/resources/MIME-POSITIONPAPER-V4.pdf
- Grin, François, Tom Moring, Durk Gorter, Johan Häggman, Dónall Ó Riagáin, u Miguel Strubell (2003). *Appoġġ għal-lingwi minoritarji fl-Ewropa*. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Grin, François, Claudio Sfreddo, u François Vaillancourt (2009). *Lingwi barranin fl-attività professjonali*Proġett Nru 405640–108630. Ġinevra: L-Università ta' Ġinevra www.elf.unige.ch
- Grin, François, Claudio Sfreddo, u François Vaillancourt (2010). *L-ekonomija tal-post tax-xogħol multilingwi*. Londra: Routledge.
- Grin, François u François Vaillancourt (1997). L-ekonomija tal-multilingwiżmu: Ħarsa ġenerali u qafas analitiku,"*Reviżjoni* Annwali tal-Lingwisti Applikati, 17, pp. 4365.
- Hagen, Stephen (2010). *L-Istudju ELAN-CAT: Studju dwar l-Użu tal-Lingwi għall-Kummerċ u l-Kummerċ fil-Katalonja*. Barċellona: Universitat Oberta de Catalunya.
- Hagen, Stephen (2011). *Rapport dwar l-istrateġiji tal-ġestjoni tal-lingwi u l-aħjar prattika fl-SMEs Ewropej: Il-proġett Pimlico*. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.

- Hanf, Dominik, Klaus Malacek, u Elise Muir (eds.) (2010). *Il-lingwi u l-integrazzjoni Ewropea*. Brussell: Peter Lang.
- Harhoff, Dietmar, Karin Hoisl, Bettina Reichl, u Bruno Van Pottelsberghe (2009). "Il-validazzjoni tal-privattivi fil-livell tal-pajjiż — ir-rwol tat-tariffi u l-ispejjeż tat-traduzzjoni", il-*Politika* tar-Riċerka, 38, pp. 1423–1437.
- Hornberger, Nancy H. (2006). "Oqfsa u mudelli fil-politika u l-ippjanar tal-lingwa", f'Ricento, Thomas (ed.) Introduzzjoni*għall-politika tal-lingwa. It-teorija u l*-metodi, pp. 24–41. Oxford: Blackwell.
- Servizzi ta' Konsulenza ta'ICF (2015). *It-tagħlim u t-tagħlim tal-lingwi fi klassijiet multilingwi*. Brussell: Id-Direttorat Ġenerali għall-Edukazzjoni u l-Kultura. Il-Kummissjoni Ewropea.
- ICF GHK (2014). *Lingwi fl-edukazzjoni u t-taħriġ: Analiżi komparattiva finali tal-pajjiż*. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Knoepfel, Peter, Corinne Larrue, Frédéric Varone, u Michael Hill (2007). *Analiżi tal-politika pubblika.* Bristol: L-Istampa Politika. [Oriġinali: *Analiżi u tmexxija tal-politiki pubbliċi* (it-tieni edizzjoni), Ġinevra-Basel: Helbing & Lichtenhahn, 2006].
- Kraus, Peter A. (2008). Diversità ta' dimensjonijiet waħda? Integrazzjoni Ewropea u l-qofol tal-politika lingwistika", f'Arzoz, Xabier (ed.) *Rispett tad-Diversità Lingwistika fl-Unjoni Ewropea*, pp. 86–103. Amsterdam: John Benjamins.
- Krzyzanowski, Michal u Ruth Wodak (2011). Strateġiji ta' politika u politiki lingwistiċi: l-Istrateġija ta' Liżbona tal-Unjoni Ewropea u l-implikazzjonijiet tagħha għall-politika tal-UE dwar il-lingwa u l-multilingwiżmu, *il-Politika tal-Lingwi,* 10, pp. 115–136.
- Lacey, Joseph (2013). "L-Ewropa għandha tkun Svizzera? Dwar l-Idea ta' Spazju għall-Votazzjoni u l-Possibbiltà ta' Demos Multilingwi," *British Journal of Political Science*, pp. 1–22.
- Leslie, Derek u Joanne Lindley (2001). "L-impatt tal-kapaċità lingwistika fuq l-impjiegi u l-qligħ tal-komunitajiet etniċi tar-Renju Unit", Economica, 68, pp. 587606.
- Marsh, David u Richard Hill (2009). *Studju dwar il-kontribut tal-multilingwiżmu għall-kreattività*. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- McCormick, Christopher (2013). "Pajjiżi b'Ingliż aħjar għandhom ekonomiji aħjar", *Harvard Business Review,* 15 ta' Novembru.
- Media Consulting Group (2011). *Studju dwar l-użu tas-sottotitoli. Il-potenzjal tas-sottotitolar biex jitħeġġeġ it-tagħlim tal-lingwi barranin u titjieb il-ħakma tal-lingwi barranin*. Brussell: Id-Direttorat Ġenerali għall-Edukazzjoni u l-Kultura. Il-Kummissjoni Ewropea.
- Melitz, Jacques (2008). "Lingwa u kummerċ barrani",*Reviżjoni Ekonomika* Ewropea, 52, pp. 667–699.
- Ó Riagáin, Pádraig (2015). "Analiżi komparattiva tal-miżuri tal-profiċjenza fil-lingwa fl-EB u fl-istħarriġ nazzjonali", Dokument ippreżentat fl- *Ewrobarometru Symposium @ GESIS. Erba' Deċenji ta' Surveying Europe — Perspettivi dwar ir-Riċerka Akkademika mal-Istħarriġ tal-Ewrobarometru tal-Kummissjoni Ewropea*, il-Ġimgħa 10 ta' Lulju 2015, Cologne Germany, http://www.gesis.org/fileadmin/upload/events/EBSymposium/Poster/ORiagain_Poster.pdf
- Phillipson, Robert (2003). L-Ewropa*bl-Ingliż biss? Sfida għall-politika lingwistika*. Londra: Routledge.
- Priegnitz, Frauke (2014). "Zwischen englischsprachigem Studium und Landessprachigem Umfeld. International Absolventen deutscher und Dänischer Hochschulen" PhD Thesis, Fakultät für Geisteswissenschaften Fachbereiche Sprache, Literatur, Medien & Europäische Sprachen und Literaturen der Universität Hamburg, Hamburg.

- Pym, Anthony, François Grin, Claudio Sfreddo, u Andy Lung Jan Chan (2012). *L-istatus tal-professjoni tat-traduzzjoni fl-Unjoni Ewropea*, Studji dwar it-Traduzzjoni u l-Multilingwiżmu. Brussell: Id-Direttorat Ġenerali għat-Traduzzjoni. Il-Kummissjoni Ewropea.
- Rendon, Sílvio (2007). "Il-primjum Katalan: lingwa u impjieg fil-Katalonja", *Ġurnal tal-Ekonomija tal-Popolazzjoni,* 20, pp. 669–686.
- Rinsche, Adriane u Nadia Portera-Zanotti (2009). *Id-daqs tal-industrija tal-lingwi fl-UE*. Brussell: Id-Direttorat Ġenerali għat-Traduzzjoni, il-Kummissjoni Ewropea.
- Saville, Nick u Esther Gutierrez Eugenio (2016). *Riċerka għall-Kumitat CULT — Implimentazzjoni tal-Istrateġija Ewropea għall-Multilingwiżmu — Politika u implimentazzjoni fil-livell tal-UE*. Brussell: L-Unjoni Ewropea.
- Stevens, Anne (2010). *Studju dwar l-impatt tat-teknoloġija tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni (ICT) u l-midja l-ġdida fuq it-tagħlim tal-lingwi*. Brussell: Il-Kummissjoni Ewropea.
- Stöhr, Tobias (2015). Ir-ritorni għall-użu tal-lingwa barranija okkupazzjonali: Evidenza mill-Ġermanja, *Labour Economics,* 32, pp. 86–98.
- Troussel, Jean-Christophe u Julien Debussche (2014). *It-traduzzjoni u d-drittijiet tal-proprjetà intellettwali*. Brussell: Id-Direttorat Ġenerali għat-Traduzzjoni. Il-Kummissjoni Ewropea.
- Van der Jeught, Stefaan (2015). Il-*Liġi tal*-UE dwar il-Lingwi. Groningen: Pubblikazzjoni tal-Liġi Europa.
- Van Parijs, Philippe (2000). Il-pjan terran tad-dinja: Dwar il-konsegwenzi soċjoekonomiċi tal-globalizzazzjoni lingwistika,"*Analiżi tax-Xjenza Politika* Internazzjonali/Reviżjoni Internazzjonali tax-Xjenza Politika, 21 (2), pp. 217–233.
- Van Pottelsberghe, Bruno u Didier François (2009). "Il-fattur tal-ispiża fis-sistemi tal-privattivi", *Il-Ġurnal tal-Kompetizzjoni u l-Kummerċ tal-Industrija,* 9, pp. 329–355.
- Van Pottelsberghe, Bruno u Malwina Mejer (2010). "Il-Ftehim ta' Londra u l-ispiża tal-privattivi fl-Ewropa"*, Il-Ġurnal Ewropew tal-Liġi u l-Ekonomija,* 29 pp. 211237.
- Vandenbrande, Tom (2006). *Il-mobilità fl-Ewropa. Analiżi ta' l-istħarriġ ta' l-Eurobarometer ta' l-2005 dwar il-mobilità ġeografika u tas-suq tax-xogħol*. Dublin: Il-Fondazzjoni Ewropea għat-Titjib tal-Kondizzjonijiet tal-Ħajja u tax-Xogħol.
- Williams, Donald R. (2011). "Użu ta' lingwi multipli u qligħ fl-Ewropa tal-Punent", *International Journal of Manpower,* 32 (4), pp. 372–393.
- Zhang, Weiguo u Gilles Grenier (2013). "Kif tista 'lingwa tkun marbuta mal-ekonomija?",*Problemi* Lingwa & Ippjanar Lingwa, 37 (3), pp. 203–226.

6 Annessi

6.1 Livelli ta' edukazzjoni skont l-ISCED/ISCED 2011

Meta mqabbla mal-ISCED (Klassifikazzjoni Standard Internazzjonali tal-Edukazzjoni) = ISCED (Klassifikazzjoni Standard Internazzjonali tal-Edukazzjoni) 1997 li kellha 7 livelli ta' edukazzjoni jew tagħlim, l-ISCED 2011 għandha 9 livelli ta' edukazzjoni jew tagħlim, bejn 0 u 8 (l-edukazzjoni għolja hija aktar dettaljata):

- CITES 0: edukazzjoni materna = edukazzjoni bikrija tat-tfal (inqas mill-primarja)
- CITES 1: edukazzjoni primarja
- CITES 2: edukazzjoni sekondarja inferjuri (Kulleġġ Franċiż)
- CITES 3: edukazzjoni sekondarja għolja (Skola sekondarja Franċiża)
- CITES 4: edukazzjoni postsekondarja mhux ogħla
- CITES 5: edukazzjoni għolja ta' ċiklu qasir (sentejn: BTS, DUT fi Franza)
- CITES 6: livell ta' liċenzja jew ekwivalenti
- CITES 7: livell ta' master jew ekwivalenti
- CITES 8: livell ta' dottorat jew ekwivalenti

6.2 Korrispondenza bejn il-livelli ISCED 2011 u l-ISCED 1997

ISCED 2011 (mill-2014)	ISCED 1997 (mill-2013)
KWOTAZZJONI 01	*
KWOTAZZJONI 02	KWOTAZZJONI 0
KWOTAZZJONI 1	KWOTAZZJONI 1
KWOTAZZJONI 2	KWOTAZZJONI 2
KWOTAZZJONI 3 *	KWOTAZZJONI 3
KWOTAZZJONI 4 *	CITES 4
CITES 5	CITES 5
CITES 6	
CITES 7	
CITES 8	CITES 6
* il-kontenut tal-kategorija nbidel ftit	
Sors: Eurostat: http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/International_Standard_Classification_of_Education_(ISCED)#Correspondence_ISCED_2011-.3EISCED_1997	

6.3 Ħiliet Ingliżi fost iċ-ċittadini tal-UE ta' 15-il sena jew aktar, 2012

Pajjiż	popolazzjoni >15	Livell ta' profiċjenza bl-Ingliż bħala lingwa barranija			Total
		tajjeb ħafna	tajba	Basili	
	(a)	(B)	(C)	(D)	(e)°
Il-Ġermanja	64 409 146	9.00 %	26.00 %	21.00 %	56.00 %
L-Awstrija	7 009 827	15.00 %	31.00 %	26.00 %	73.00 %
Il-Belġju	8 939 546	14.00 %	24.00 %	15.00 %	52.00 %
Il-Bulgarija	6 537 510	7.00 %	13.00 %	5.00 %	25.00 %
Ċipru	6 604	31.00 %	31.00 %	12.00 %	73.00 %
Id-Danimarka	4 561 264	38.00 %	34.00 %	15.00 %	86.00 %
L-Estonja	945 733	9.00 %	27.00 %	14.00 %	50.00 %
Il-Finlandja	4 440 004	18.00 %	25.00 %	27.00 %	70.00 %
Franza	47 756 439	3.00 %	16.00 %	20.00 %	39.00 %
Il-Greċja	8 693 566	19.00 %	19.00 %	13.00 %	51.00 %
L-Ungerija	8 320 614	4.00 %	7.00 %	8.00 %	20.00 %
L-Irlanda	3 522 000	LN	LN	LN	100.00 %
L-Italja	51 862 391	4.00 %	21.00 %	8.00 %	34.00 %
Il-Latvja	1 447 866	7.00 %	18.00 %	20.00 %	46.00 %
Il-Litwanja	2 829 740	5.00 %	17.00 %	15.00 %	38.00 %
Il-Lussemburgu	404 907	18.00 %	27.00 %	10.00 %	56.00 %
Malta	335 476	46.00 %	30.00 %	12.00 %	89.00 %
Il-Pajjiżi l-Baxxi	13 371 980	28.00 %	52.00 %	10.00 %	90.00 %
Il-Polonja	32 413 735	7.00 %	15.00 %	11.00 %	33.00 %
Il-Portugall	8 080 915	2.00 %	13.00 %	11.00 %	27.00 %
Ir-Repubblika Ċeka	9 012 443	8.00 %	16.00 %	4.00 %	27.00 %
Ir-Rumanija	18 246 731	7.00 %	14.00 %	10.00 %	31.00 %
Ir-Renju Unit	51 848 010	LN	LN	LN	100.00 %
Is-Slovakkja	4 549 955	7.00 %	13.00 %	5.00 %	26.00 %
Is-Slovenja	1 759 701	17.00 %	25.00 %	18.00 %	59.00 %
L-Isvezja	7 791 240	34.00 %	34.00 %	18.00 %	86.00 %
Total	408 879 069				
% taċ-ċittadini tal-UE li jitkellmu bl-Ingliż (lingwa barranija), skont il-livell ta' kompetenza		7 %	17 %	12 %	37 %
° għal xi pajjiżi, is-somma tal-perċentwali fil-kolonni (b), (c) u (d) mhijiex ugwali għal 100 % minħabba n-nuqqas ta' tweġibiet					
LN = kelliema nattivi. Għas-sempliċità, aħna stabbilixxejna 100 % l-għadd ta' kelliema nattivi jew kelliema ekwivalenti fir-Renju Unit u l-Irlanda (ara Gazzola u Grin 2013: 105 għal diskussjoni). L-istimi tagħna għandhom għalhekk jitqiesu bħala limitu massimu.					
Sors: Gazzola u Grin (2013)					

6.4 Rati ta'esklużjoni lingwistika f'25 pajjiż tal-UE, residenti ta' bejn il-25 u l-64 sena, 2013

Pajjiż	Reġim tal-lingwa							
	L- Eul tal-Ingliż		3 lingwi		6 lingwi		multilingwiżmu totali	
	L-ADR	RDR	L-ADR	RDR	L-ADR	RDR	L-ADR	RDR*
L-Awstrija	33	82	0	7	0	6	0	6
Il-Belġju	51	87	22	47	21	46	1	4
Il-Bulgarija	77	95	72	94	71	94	8	8
Ċipru	20	65	20	64	20	64	0	11
Ir-Repubblika Ċeka	64	92	46	90	45	90	0	1
Id-Danimarka	9	66	8	64	8	63	0	3
L-Estonja	42	88	36	87	36	87	10	26
Il-Finlandja	11	74	10	73	10	73	0	2
Franza	52	93	1	5	1	5	1	4
Il-Ġermanja	34	89	0	6	0	5	0	5
Il-Greċja	48	89	46	88	46	88	1	6
L-Ungerija	76	94	66	92	66	92	0	0
L-Irlanda	0	0	0	0	0	0	0	0
L-Italja	55	95	43	92	0	3	0	3
Il-Latvja	51	92	41	91	40	91	3	36
Il-Litwanja	63	93	52	92	41	85	0	9
Il-Lussemburgu	14	84	2	11	2	10	2	9
Malta	11	50	11	49	10	48	0	0
Il-Polonja	68	95	57	93	0	0	0	0
Il-Portugall	57	90	47	86	42	84	0	1
Is-Slovenja	36	81	23	77	21	74	1	10
Is-Slovakkja	66	95	49	92	48	92	0	0
Spanja	69	94	62	91	0	6	0	6
L-Isvezja	12	62	12	61	11	60	1	8
Ir-Renju Unit	0	0	0	0	0	0	0	0

Ir-riżultati jingħataw bħala perċentwali

Biex inpattu għal nuqqas ta' data adegwata fl-Irlanda u fir-Renju Unit, aħna assumejna li r-residenti kollha ta' dawn iż-żewġ pajjiżi huma jew kelliema nattivi bl-Ingliż jew huma kompetenti ħafna bl-Ingliż bħala lingwa barranija. Għal din ir-raġuni,ir-rata ta' esklużjonihija żero.

Il-valur pożittiv tar-ratata' esklużjoni relattiva assoċjata mal-politika multilingwi f'pajjiżi differenti huwa dovut għall-preżenza ta' minoranzi jew residenti ta' oriġini barranija b'kapaċità limitata fil-lingwa uffiċjali tal-pajjiż ta' residenza.

Sors: Eurostat AES 2013, f'Gazzola (2016)